

SØKRIGSOPERATIONERNE

I

DEN RUSSISK-JAPANESISKE KRIG

1904—05

AF

PREMIERLØJTNANT H. RECHNITZER

UDGIVET MED UNDERSTØTTELSE AF
MARINEMINISTERIET



KØBENHAVN 1909

**Ved Udarbejdelsen er benyttet følgende Værker
og Tidsskrifter:**

- The Russo-Japanese War (Official Reports). Vol. I og II.
Die Schlacht bei Tsushima. W. Ssamenow. 1907.
The Naval Annual. 1905 og 1906.
Nauticus. 1906.
La Lutte pour l'Empire de la mer. Par R. Daveluy, Capitaine de
frégate. 1906.
Die Kämpfe zur See im russisch-japanischen Kriege. N. L. Klado.
1907.
Der Kampf der Hauptgeschwader in der Seeschlacht bei Thushima.
Von Vice-Admiral Galster. 1906.
From Libau to Tsushima. E. S. Politovsky. 1906.
Den russisk-japanske krig. I. Børresen, Kontreadmiral. 1904.
Der Russisch-Japanische Krieg. Beiheft zur Marine Rundschau. 1904.
Marine Rundschau. 1903-04-05-06-07.
Mitteilungen aus dem Gebiete des Seewesens. 1904-05-06-07.
Proceedings of the United States Naval Institute. 1906.
Royal United Service Institution. 1906.
Rassplata von Wladimir Ssamenow. Berlin 1908.
Tre Sjøslag under Rysk-Japanska Krieger 1904—1905. Marine-
litteraturföreningen, Stockholm.
-
- Port Arthur Blokaden, i det væsentlige efter Marine Rundschau
1907.
-

Indholdsfortegnelse.

	Pag.
Krigens Forhistorie	7
Krigsforberedelser. — Kommandoforholdene. — Styrkeforholdene. — Søherredømmet	11—19
Efter Forhandlingernes Afbrydelse. — Det japanesiske Torpedobaadsangreb mod Port Arthur Flaaden Natten mellem den 8. og 9. Februar. — Artillerikampen den 9. Februar. — Bemærkninger til Torpedobaadsangrebet	19—25
Affæren ved Chemulpo. — Vladivostock Eskadren	25—28
Port Arthur. — Blokaden. — De første større Troppetransporter...	28—31
1. Spærringsforsøg. — Beskydning af Skibene i Port Arthurs Havn. — Besættelse af Elliot Øerne. — Bombardement af Vladivostock	32—35
Port Arthur. — Makaroffs Ankomst. — Kamp mellem Jagere. — Beskydning af Skibene i Port Arthurs Havn. — Forlægnings af den japanesiske Hovedstyrkes Støttepunkt	36—41
Rekognoscering ud for Port Arthur. — 2. Spærringsforsøg. — Blokadeplaadens Sammensætning. — Russisk Fremstød mod Elliot Øerne	41—45
Mineudlægning ved Port Arthur. — Petropovlovsk's Undergang. — Efter Makaroffs Død	45—49
Vladivostock-Krydsernes Virksomhed. — Stridskræfternes Fordeling ved Udgangen af April. — Overgangen over Jalu	49—53
3. Spærringsforsøg. — Landgangen i Yentau Bugten	53—56
Port Arthur Eskadren. — Japanesiske Skibstab. — Angrebet paa Kintschau Stillingen	56—68
Vladivostock-Krydserne. — Port Arthur Flaadens Udløben den 23. Juni	56—68
Dalny. — Kampene om Port Arthurs Forterræn. — Vladivostock Eskadren	68—71
Slaget den 10. August	76—87
Krydserkampen i Korea Strædet den 14. August	87—93
Kampene om Port Arthur	93—97

	Pag.
Den 2. Stillehavseskadre.....	98
Affæren paa Doggersbanke.....	101
Den 3. Stillehavseskadre.....	111
Japanesiske Forberedelser. — Slaget ved Tsushima.....	119—147
Sachalins Erobring. — Fredsslutning.....	147—148

Kort.

Nr. 1. Oversigtskort	18
„ 2. Port Arthur	29
„ 3. Kvantung Halvøen	64
„ 4. Østersøflaadens Rejsemarch til Østasien.....	104

Planer (bag i Bogen).

- Nr. 1. Slaget den 10. August 1904.
 „ 2. Krydserkampen i Koreastrædet den 14. August 1904.
 „ 3. Tsushima-Slaget den 27. Maj 1905 (Hovedstyrkernes Kamp).

Anm. Til Udarbejdelsen af Planerne over de 3 større Søslag er Bestræbelserne bl. a. gaaet ud paa at give et saavidt muligt korrekt Billede af Forholdene ved at lægge den samme Maalestok til Grund saavel for Skibenes Hastighed som for Afstanden mellem de i Slaget deltagende Styrker samt disses Udstrækning.

Da Klokkeslætsopgivelserne fra russisk og japanesisk Side varierer en Del, har det i flere Tilfælde været nødvendigt at foretage en Korrektion paa dem, saaledes at et bestemt Udgangsklokkeslæt er valgt, i Forhold til hvilket de andre Tidsangivelser er reducerede.

Krigens Forhistorie.

Ved Freden i Shimonoseki, der dannede Afslutningen paa den kinesisk-japanesiske Krig i 1894—95, afstod Kina Halvøen Liaotung samt Formosa og Pescadores Øerne (i Formosa Strædet) til Japan. Korea erklæredes for fuldstændig uafhængig, og Japan opnaaede tillige forskellige Garantier for Opfyldelse af en Handelstraktat, der tilsikrede det visse Forretigheder i Handelen paa Kina.

Denne Fredsslutning danner Forhistorien til Krigen 1904—05. Rusland følte sin østasiatiske Ekspansionspolitik truet og krævede, understøttet af Tyskland og Frankrig, Opretholdelse af Kinas kontinentale Integritet. Overfor de tre Stormagters diplomatiske Pression maatte Japan bøje sig og tilbagegive Liaotung Halvøen til Kina.

I de paafølgende Aar høstede Rusland Lønningen for den mod Kina ydede Hjælp. I 1896 sikrede det sig saaledes Transbaikaliens Tilknytning til Ussuribanen, og i 1898 forpagtede det paa 25 Aar det Territorium, hvorpaa Port Arthur og Talienwan ligger. Det bestemtes, at disse Byer kun maatte anløbes af russiske og kinesiske Krigsskibe, men til Gengæld anlagdes ved Talienwan Bugten Frihavnen Dalny, der blev tilgængelig for alle Nationers Skibe. Ingen af de i Østasien interesserede Magter opfattede Begrebet „Forpagtning“ som andet end Talemaade, og de enorme Kapitaler, der væsentlig ved fransk Hjælp anvistes til Foretagender paa det ny erhvervede Territorium, viste tilstrækkelig tydeligt, at det var Ruslands Hensigt at beholde det for Tid og Evighed.

Ved Boksernes Angreb i 1900 paa den endnu ikke fuldførte kinesiske Jærnbane, tog Rusland Anledning til at okkupere

hele Manchuriet; det afgav dog samtidig hermed Erklæring om, at det kun var Hensigten at holde det besat, til den indre Ro atter var tilvejebragt.

Med stedse stigende Uvilje og Harme havde Japan i Aarenes Løb været Vidne til Ruslands Held og Fremgang i den østasiatiske Politik. De ledende Statsmænd havde al deres Resignation behov for ikke at give efter for den forbitrede Nations Raab om Hævn for de lidte Ydmygelser; det stod dem imidlertid klart, at uden en betydelig Forstærkning af de militære Magtmidler vilde det være haabløst at optage Kampen med den evropæiske Stormagt. For at skaffe sin Fremtidspolitik et nogenlunde solidt Rygstød, nærmede Japan sig mer og mer til England, der heller ikke var nogen begejstret Tilhænger af Ruslands ret umættelige Ekspansionstrang.

Da Evakueringen af de okkuperede Landsdele begyndte at trække i Langdrag, sluttede England og Japan i Januar 1902 en Alliance, hvorved de forpligtede sig til at kæmpe Side om Side, hvis den ene af dem skulde blive angrebet samtidig af mindst 2 Stormagter. Alliancen var gældende for 5 Aar, og i Traktaten erkendtes Nødvendigheden af at opretholde Koreas og Kinas Uafhængighed og Integritet. — Overfor den fuldbyrdede Alliance turde Rusland ikke trodse sin Vilje igennem i det østasiatiske Spørgsmaal, men indvilligede i April 1902 overfor Kina i at rømme Manchuriet inden Oktober 1903, saafremt Uroligheder ikke maatte nødvendiggøre en fortsat Besættelse.

En Del af de okkuperede Provinser blev rømmet traktatmæssig, men nye Bokseropstande foranledigede Rusland til at forlænge Fristen for andre Provinsers Vedkommende. Japan og England protesterede herimod, hvoraf Følgen blev, at nye Forhandlinger indlededes med Kina, der sluttelig stillede Forslag om Rømning af det okkuperede Territorium inden Oktober 1904.

Imidlertid indtraf nye Bokseropstande, hvad der bevirkede, at Rusland atter besatte nogle af de tidligere rømmede Provinser. Japan fandt nu Tidspunktet belejligt til at indlede en Noteveksling ikke alene om Manchurispørgsmaalet, men ogsaa om Forholdene i Korea.

Allerede i 1900 havde Rusland underhandlet med den ko-

reanske Regering om at faa overladt Masamphobugten i Korea-strædet til Anlæg af en Kulstation. Ved Japans Mellemkomst blev Havnen erklæret for aaben for alle Nationer, men Rusland fik sat igennem, at ingen Landstrækninger ved Bugten kunde overlades til andre Magter.

Et andet Forsøg fra russisk Side paa ved maritime Anlæg ved Chinkaiwan at skaffe sig et Støttepunkt paa Koreas Sydkyst, blev ligeledes forpurret ved Japans Mellemkomst. Forskellige Koncessionsstridigheder ved Jalufodens nedre Løb foranledigede Rusland til i Sommeren 1903 at besætte den hidtil ikke aabnede Havneplads Jonampho og til her at skabe sig en dominerende Stilling ved forskellige militære Anlæg.

Vel ikke uden Grund saa Japan i den russiske Politiks Fremmarch mod Korea en umiddelbare Fare for sin Eksistens, dels fordi Korea var det naturlige Afsætningsopland for den japanesiske Handels Overproduktion, dels fordi Japan vilde være tvunget til at indvillige i alle Ruslands Fordringer, saafremt denne Stat kom i Besiddelse af den koreanske Sydkyst, der frembød saa fortrinlige Udgangspunkter for Operationer mod Japan.

Øjeblikket var nu kommet for den japanesiske Regering til at tale et kraftigere Sprog, og efterat Rusland havde erklæret sig villig til Forhandling, fremlagde Japan i August 1903 et Udkast til en Overenskomst, der i det væsentlige gik ud paa:

- 1) Anerkendelse af Kinas og Koreas Uafhængighed.
- 2) Japans fremherskende Interesser og Ret til alene at udøve Reformer i Korea.
- 3) Ruslands Forrettigheder vedrørende Jærnbanelmateriellet i Manchuriet.
- 4) Begge Magters Ret til at træffe de fornødne Forholdsregler til Beskyttelse af de ovennævnte Interesser.
- 5) Alle Nationers Ligeberettigelse til Handel med de foranævnte Lande.
- 6) Tilknytning af de paa japanesiske Hænder værende Jærnbaner til det manchuriske Jærnbanenet.

Dagen efter den japanesiske Notes Fremkomst oprettede den russiske Regering et Statholderskab, der omfattede Guvernementet Amur og Kvantung Territoriet. Statholderen forle-

nedes med den højeste Magt i alle civile Administrationsgrene og med Overbefaling over Søstridskræfterne i Østen samt over de i Østasien dislokerede Tropper.

Det russiske Svar paa Japans Note indløb den 3. Oktober 1903. Rusland erklærede heri, at det ikke vilde afgive bindende Løfter for Kinas og Manchuriets Vedkommende, og at det først og fremmest forventede, at Japan erkendte, at Manchuriet laa udenfor den japanesiske Interessesfære. — Rusland vilde være tilbøjelig til at anerkende Koreas Uafhængighed og Ukrænkelighed, under Forudsætning af, at der oprettedes en neutral Zone udenfor den koreanske Grænse, og at Japan afgav Forsikring om ikke at ville benytte de til Beskyttelse af dets Interesser i Korea værende Tropper til Besættelse af vigtige strategiske Punkter.

Efter en fortsat Noteveksling, i hvilken begge Magter i det væsentlige fastholdt de anførte Standpunkter, anmodede den japanesiske Gesandt i St. Petersborg den 25. Januar 1904 om at faa fastsat en Termin for Svaret paa den under 13. Januar overrakte Note.

Den 4. Februar blev den russiske Regerings Svar tilligemed Motiveringen telegraferet til Statholderen og til den russiske Gesandt i Tokio; sidstnævnte bekræftede Dagen efter Modtagelsen af Telegrammet.

Den 3., 4. og 5. Februar blev der i Tokio afholdt Ministerraad under Kejserens Forsæde; i disse Møder blev Krigen besluttet.

Den 6. Februar om Eftermiddagen overrakte den japanesiske Gesandt i St. Petersborg den russiske Regering en Note, hvori det bl. a. hed, „at da Rusland ikke havde villet afgive de for Japans Sikkerhed nødvendige Garantier for Koreas Integritet og kun trak Forhandlingerne i Langdrag for at vinde Tid til Krigsforberedelse, afbrød Japan Forhandlingerne som resultatløse og forbeholdt sig Ret til enhver selvstændig Aktion, som maatte anses for egnet til at konsolidere og forsvare Japans truede Stilling og til at beskytte dets Rettigheder og lovlige Interesser.“

Samtidig blev den japanesiske Gesandt kaldt hjem.

Rusland sendte endnu samme Dag de øvrige Magter Meddelelse om Forhandlingernes Afbrydelse og kaldte sin Gesandt i Tokio tilbage.

Krigsforberedelser. — Kommandoforholdene. —

Styrkeforholdene. — Søherredømmet.

Vinteren igennem havde de fleste af de i de østasiatiske Farvande værende russiske Skibe været udrustede med reduceret Besætning. Statholderen, Admiral Alexejew, blev til Stadighed holdt à jour med Forhandlingernes Gang, men ansaa først i Januar 1904 Situationen for saa alvorlig, at han lod træffe Forberedelser til Krig. Skibene blev da fuldt udrustede, malede med graa Krigsfarve, en Del unødvendige Trædele fjærnedes, og nogle fik Torpedonet om Bord. — De større Skibe havde været i Dok i Vladivostock i Efteraaret 1903. I Slutningen af samme Aar var Reservemandskabet, hvoriblandt en ikke ringe Mængde Specialister, blevet sendt tilbage til Rusland. Det kneb derfor ved Krigens Udbrud i høj Grad med uddannet Personel, men dog synes paa dette Tidspunkt kun en Kanonbaad og 13 Jagere at have været oplagte.

Undervejs til Østasien var en russisk Forstærkning bestaaende af Panserskibet „Osliabia“, den forældede Panserkrydser „Dmitri Donskoi“, Krydserne „Aurora“ og „Almas“ samt 4 Jagere. Denne Styrke, der kommanderedes af Kontreadmiral Wirenius, var ved Krigens Begyndelse kun naaet til det røde Hav, hvorfra den vendte tilbage til Østersøen.

Medens Russerne saa godt som ingen krigsmæssige Øvelser havde afholdt, havde Japaneserne til Gengæld sat alt ind paa at uddanne Personellet med Krigen for Øje: Fægtningskydninger og Torpedobaadsangreb var efterhaanden blevet til dagligdags Øvelser, ligesom der med Mellemrum havde været større kombinerede Øvelser i Forbindelse med Kystbefæstningerne og med Hæren. — Efter en stor Kejserrevue i 1903, hvori omtrent hele den japanesiske Flaade deltog, havde det

været Hensigten kun at lade en mindre Eskadre paa to Panserskibe, 3 større og 4 mindre Krydsere blive under Vimpel, men de truende politiske Forhold foranledigede, at det ene Skib efter det andet blev udrustet, saa at den allerstørste Del af Flaaden var under Kommando inden Udgangen af 1903.

I December 1903 og Januar 1904 blev Skibene dokkede. Samtidig med det sidste diplomatiske Forslag, som man var forberedt paa vilde blive mødt med Afslag fra russisk Side, paabegyndtes Mobiliseringen. Første Reserve indkaldtes, og Transportflaaden fik Besætning om Bord. — Transportskibene, der kunde overføre 33000 Mand, 8000 Heste, 108 Kanoner samt Levnedsmidler for 3 Maaneder, var lidt efter lidt blevne koncentrerede i det japanesiske Indhav. Krigsflaaden havde i de sidste Fredsmaaneder vedvarende været stationeret ved Sas-sebo, hvorfra den havde en gunstig Position for Fremmarch mod Port Arthur. I December 1903 havde Japan af Argentina købt de 2 næsten færdige Panserkrydsere „Nisshin“ og „Kasuga“, der ankom til Yokosuka midt i Februar, og efterat være klargjorte gik til Fronten i April. — Under Bygning i Japan var den lille Krydser „Otowa“, 11 Torpedobaade paa 150 og 6 paa 90 Tons. I England var 2 Panserskibe under Bygning, men paa disses Aflevering kunde man ikke gøre Regning, saalænge Krigen varede.

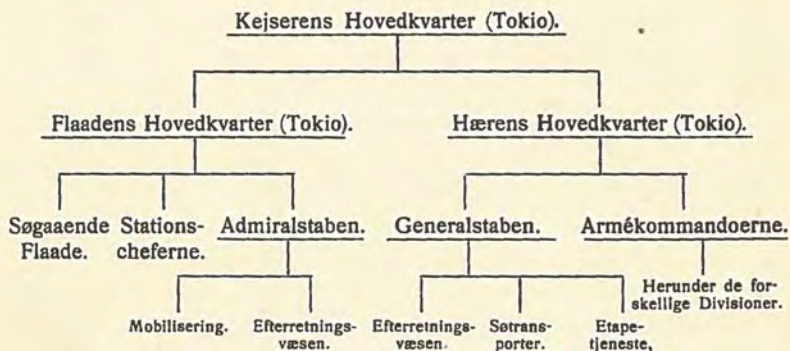
Da Flaaden i den forestaaende Kamp vilde komme til at operere fjærnt fra Hjemlandets Værfter, vilde den ikke kunne klare sig uden en Hjælpebasis, der maatte etableres paa fremmed Territorium. Som Følge heraf maatte man lade sig nøje med at træffe Forberedelser til dens Oprettelse, bl. a. ved Tilvejebringelse af fornødent Materiel. For Skibenes Forsyning med Kul blev der sørget ved Anlæg af Depoter i de koreanske Havne, hvor Japan havde Koncessioner.

Efter Ordre fra Regeringen blev det forbudt at offentliggøre noget som helst om de under Staten hørende Skibes Bevægelser og Opholdssteder. Ved Hjælp af denne og andre Foranstaltninger lykkedes det Japaneserne at omgive deres Krigsforberedelser med den højeste Grad af Hemmelighedsfuldhed. Den 5. Februar blev det japanesiske Efterretningsvæsens Forbindelse med Omverdenen standset, og Dagen efter afbrødes de

koreanske Telegraflinjer. Ved disse Foranstaltninger opnaaedes, at Russerne var fuldstændigt uvidende om den fjendtlige Flaades Bevægelser, indtil det første Angreb fandt Sted uden for Port Arthur.

Af nedenstaaende Oversigt vil det fremgaa, hvorledes Kommandoforholdene var ordnede, samt hvorledes Styrkegrupperingerne var ved Krigens Begyndelse.

Japan.



Rusland.



Rusland.

St

Klasse	Navn	Deplace- ment	Færdig- bygget	Fart	Hovedarmering	Torpedo- rør	Besæt- ning
Ved Port Arthur (Viceadmiral Stark).							
7 Slagskibe	Caessarewitsch .	12900	1902	18.5	4-30.5 c/m; 12-15 c/m	4	780
	Retvisan	12700	1902	18.0	— ; —	6	738
	Pobieda	12700	1901	18.0	4-25 c/m; 11-15 c/m	5	741
	Peresviet	12700	1901	18.6	— ; —	5	748
	Petropovlovsk . .	11400	1898	16.8	4-30.5 c/m; 12-14 c/m	6	642
	Poltava	11000	1899	16.3	— ; —	6	651
1 Pan.-Krydser	Sevastopol	11000	1899	17.0	— ; —	6	651
	Bayan	7700	1902	21.0	2-20.3 c/m; 8-15 c/m	2	573
5 besk. Krydsere	Askold	5900	1901	23.0	12-15 c/m	4	580
	Diana	6600	1902	20.0	8 —	1	523
	Pallada	6600	1902	20.0	8 —	1	523
	Novik	3100	1902	25.0	6-12 c/m	5	336
	Boyarin	3200	1902	22.0	—	5	334
25	Torpedobaads- jagere	350— 240	1899— 1903	26—28	1-75 m/m; 3-5 mindre H.-K.	2 à 3	50 à 60
	Gremiastchy . .	1500	1893	15.0	1-24 c/m; 1-15 c/m	2	188
2 Panser- Kanonbaade	Otvasny	1500	1894	15.5	— ; —	2	188
	Djigit	1450	1877	13.0	3-15 c/m	1	188
5 Kanon- baade	Giljak	950	1898	12.0	1-12 c/m	1	150
	Rasboynik	1300	1880	13.0	2-15 c/m	1	172
	Zabiyaka	1200	1879	14.5	Kun mindre H.-K.		172
	Bobr	950	1885	12.0	1-24 c/m; 1-15 c/m		180

Detacheret fra Port Arthur Eskadren.

<i>I Chemulpo.</i>							
Besk. Krydser	Variag	6500		23.0	12-15 c/m	6	571
Kanonbaad	Korietz	1300	1886	13.5	2-21 c/m; 1-15 c/m	1	179
<i>I Nieutschwang.</i>							
Kanonbaad	Sivootsch	950	1885	12.5	1-24 c/m; 1-15 c/m		170
<i>I Shanghai.</i>							
Kanonbaad	Mandjur	1400	1887	14.0	2-21 c/m; 1-15 c/m	1	179

Vladiwostock.

3 Panser- krydsere	Gromoboi	12300	1900	20.0	4-20.3 c/m; 16-15 c/m	4	878
	Rossia	12100	1898	20.0	— ; —	5	839
	Rurik	11000	1895	18.7	— ; 6-12 c/m	4	719
Besk. Krydser	Bogatyr	6650	1902	24.0	12-15 c/m	4	580
10 mindre Torpedob.							

Til de 2 Hovedstationer var endvidere knyttet nogle Minedampere, Auxiliær-Krydsere m. m.

Endvidere fandtes i Port Arthur en Del mindre Torpedobaade, hvis nøjagtige Antal dog ikke kan opgives.

NB. Materiellet i Østersøen og Sortehavet er ikke medregnet.

oldene.

Japan.

Klasse	Navn	Deplace- ment	Færdig- bygget	Fart	Hovedarmering	Torpedo- rør	Besæt- ning
7 Slagskibe (Heraf 1 (Chin Yen) kun ringe Kampværdi	Mikasa.....	15200	1902	18.6	4-30.5 c/m; 14-15 c/m	4	836
	Asaki	15200	1900	18.0	— ; —	4	800
	Hatsuse.....	15000	1900	19.1	— ; —	4	800
	Shikishima ...	14900	1899	18.5	— ; —	5	810
	Yashima	12300	1897	19.2	— ; 10-15 c/m	5	600
	Fuji	12300	1897	19.2	— ; —	5	600
	Chin Yen	7400	1884	14.0	— ; 4-15 c/m	3	400
8 Panser- krydsere	Idzumo	9750	1901	21.0	4-20.3 c/m; 14-15 c/m	4	500
	Iwate	9750	1901	21.8	— ; —	4	500
	Tokiwa	9700	1899	23.0	— ; 12-15 c/m	5	500
	Asama	9700	1899	22.3	— ; —	5	580
	Adzuma	9450	1901	20.0	— ; —	5	500
	Yakumo	9800	1901	20.0	— ; —	5	500
	Nisshin	7300	1904	20.0	— ; 14-15 c/m	5	500
	Kasuga	7300	1904	20.0	1-25.4; 2-20.3; 14-15 - 6-15 c/m	5	500
	Tsushima	3420	1902	20.0	—		
	Niitaka	3420	1902	20.0	—		
18 beskyt- tede Krydsere	Chitose	4760	1899	22.5	2-20.8 c/m; 10-12 c/m	4	405
	Kasagi	4800	1898	22.5	— ; —	4	405
	Takasago	4160	1898	23.0	— ; —	5	385
	Yoshino	4180	1893	23.0	4-15 c/m; 8-12 c/m	5	458
	Otawa	3000	1903	21.0	2-15 c/m; 6-12 c/m		
	Suma	2660	1898	20.0	— ; —	2	
	Akashi	2660	1897	20.0	— ; —	2	
	Akitsuishima ...	3150	1893	19.0	4-15 c/m; —	4	407
	Hashidate	4280	1893	17.0	1-32 c/m; 11-12 c/m	4	418
	Itsukushima ...	4280	1893	17.0	— ; —	4	418
	Matsushima ...	4280	1890	16.0	— ; 12-12 c/m	4	418
	Naniwa	3700	1886	18.7	— ; 8-15 c/m	4	352
	Takachiko	3700	1886	18.7	2-26 c/m; 6-15 c/m	4	352
	Chiyoda	2450	1890	19.0	— ; 10-12 c/m	3	306
	Saiyen	2260	1883	14.5	2-22 c/m; 1-15 c/m	5	230
10 mindre Krydsere	Idzumi	2800	1892	17.4	2-15 c/m; 6-12 c/m	3	314
	Miyako	1800	1901	20.0	— ; 2-12 c/m	2	227
	Yayeyama	1600	1890	20.0	— ; 3-12 c/m	2	228
	Chihaya	1250	1901	21.0	— ; 2-12 c/m	5	126
	Takao	1770	1889	15.0	4-15 c/m; 1-12 c/m	2	223
	Musashi	1480	1887	13.0	2-17 c/m; 15-12 c/m		
	Katsuraki	1480	1887	13.1	— ; —		230
	Yamato	1480	1886	13.1	— ; —		230
	Ten-riu	1500	1885	12.0	1-17 c/m; 1-15 c/m		220
	Tsukushi	1350	1883	16.5	2-26 c/m; 4-12 c/m		180
Torpedoskib	Kaimon	1350	1882	12.0	1-17 c/m; 6-12 c/m		230
	Tatsuta	850	1884	21.0	— ; 2-12 c/m	5	150
19	Torpedobaads- jagere	300— 400	1899— 1903				
58	Torpedobaade I. Klasse	100— 150		29—31 23—29	1-75 m/m; 5-47 m/m 3-47 m/m	2 3	55—50
27	Torpedobaade II. Klasse	80—90		18—25	1-47 m/m	3	

Resumé af Sty

	Slagskibe (nyere)		Slagskibe (ældre)		Panserkrydsere		Beskytte Krydsere	
	Antal	Depla- cement	Antal	Depla- cement	Antal	Depla- cement	Antal	D ce
Rusland	7	84,400	0	0	4	43,100	7	38
Japan.....	6	84,900	1	7,400	8	72,800	18	64

Anm. Ingen af de krigsførende Magter havde ved Krigens Udbrud Undervandsbaade i Østasien. I Løbet af Krigen sendtes en 10 til 12 Baade i adskilt Tilstand fra Kronstadt ud til Vladivostok pr. Jærnbane, men nogen Rolle kom de ikke til at spille. Grunden hertil maa væsentlig søges i, at man i Østen manglede Personel, saavel til at montere dem som til at sejle med dem. En enkelt af Baadene skal have deltaget i Bevogtningstjenesten ved Vladivostok, men her udover synes de ikke at have fundet Anvendelse. Uafbrudt skal der have været Havarier, der kun vanskeligt lod sig udbedre paa Grund af de slette Reparationsværksteder. Hertil maa endnu føjes, at Havneforvaltningen, under hvem Baadene sorterede, ikke syntes at have været særlig interesseret i Baadenes Tjenstdygtighed.

Som det vil fremgaa af Oversigten over Styrkeforholdene, var Japan gunstigst stillet; det maa imidlertid erindres, at den japanesiske Skibbygningsindustri endnu ikke stod paa saa højt et Trin, at der i Krigens Løb kunde tænkes paa Erstatning for det sværere Materiel, medens Japan maatte regne med, at det russiske Søkrigsmateriel kunde forøges i en endog meget betydelig Grad. Hertil kom, at Japans finansielle Stilling var truet efter de senere Aars forholdsvis betydelige Militærudgifter, medens de russiske Pengemidler syntes ret udtømmelige.

Disse forskellige Forhold henviste Japan til en hensynsløs og kraftig Offensiv.

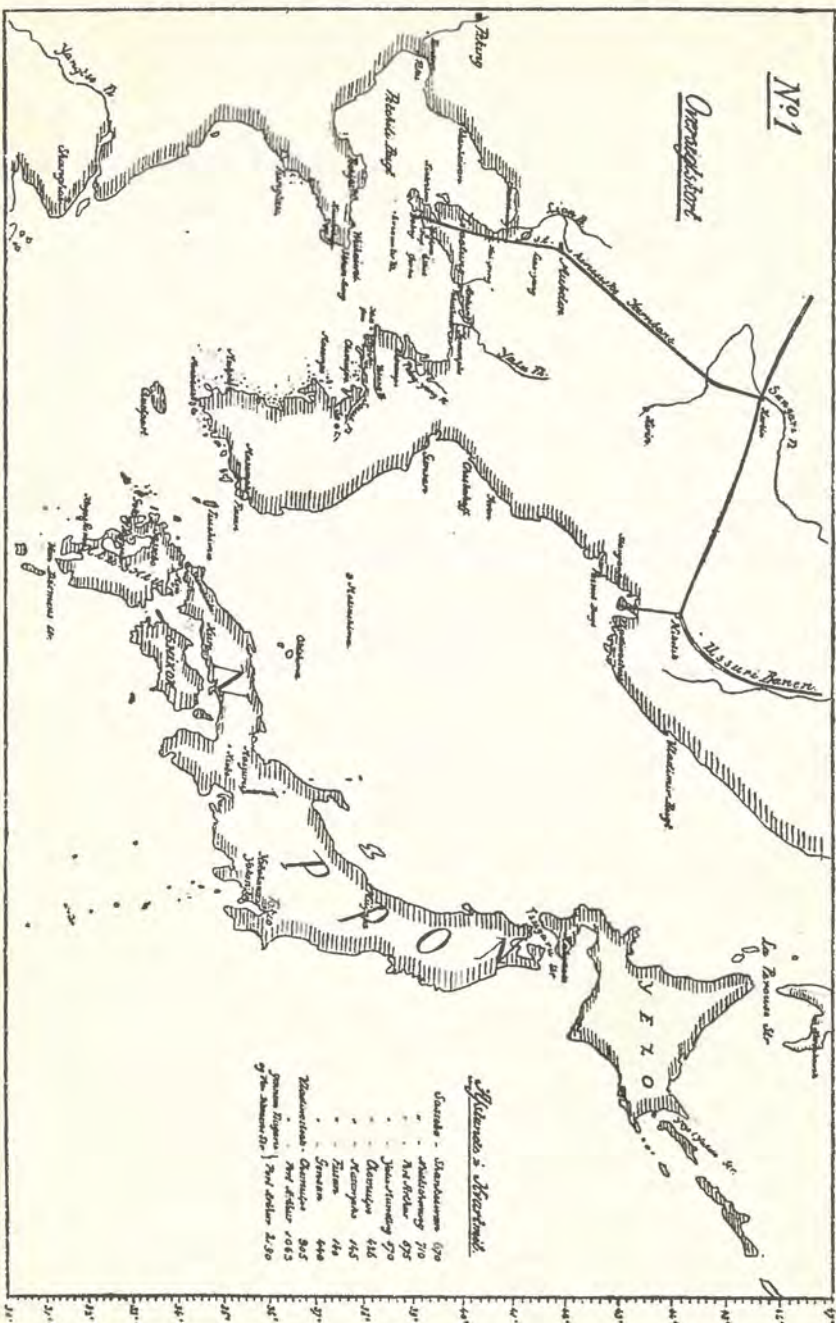
dene i Østasien.

Krydsere nonbaade	Torpedojagere		Torpedobaade af 1. Kl.		Torpedobaade af 2. Kl.		Samlet Displacement i Tons
	Antal	Displacement	Antal	Displacement	Antal	Displacement	
12,500	25	7,100	0	0	10	c.1,000	c. 188,000
15,900	19	6,300	58	c.8,000	27	c.2,000	c. 262,000

Da Rusland ikke kunde rammes afgørende alene ved en Søkrig, maatte Japan angribe til Lands. Men Forudsætningen for Landkrigens Førelse var den vedvarende Sikkerhed paa Havet, dels for at kunne overføre Transporterne, dels for at kunne vedligeholde Forbindelsen med Hjemlandet. Jo hurtigere Japan kunde trænge frem til Lands, desto bedre var dets Udsigter for et heldigt Udfald, fordi det vilde være Maaneder, inden de russiske Forstærkninger kunde optræde paa Krigsskuepladsen. Fremgangen til Lands afgang for en stor Del af Landgangsforholdene og Vejenes Beskaffenhed. — Det var muligen disses uheldige Forfatning om Vinteren, der var Skyld i, at Japan tillod Modstanderen at trække Forhandlingerne ud til Begyndelsen af Februar.

Flaadens Opgave var det at holde Søvejen fri. Kampen om Søherredømmet i de østasiatiske Farvande maatte blive Krigens første Hovedopgave, hvis heldige Løsning for Japan var en „conditio sine qua non“, da det ellers ikke vilde turde indlade sig paa Troppetransporter i større Udstrækning til Kontinentet, hvorved det vilde være afskaaren fra at gribe Offensiven til Lands og i større eller mindre Grad være henvist til at indtage en defensiv Holdning i Korea.

For Ruslands Vedkommende var Besiddelsen af Søherredømmet nærmest af indirekte Betydning, men ikke en fundamental Fordring, af hvis Opfyldelse Krigens Udfald afgang; dets Interesser laa fornemmelig i Opretholdelse af dets Position i Østasien, hvortil en numerisk Overlegenhed af Landstridskræfterne maatte anses for nødvendig.

Overzichtskort

Ustunova i Krastinoid.

Carroll - Chamberlain (1970)

7/10 - 10/10 - 11/10 - 12/10 - 1/11 - 2/11 - 3/11 - 4/11 - 5/11 - 6/11 - 7/11 - 8/11 - 9/11 - 10/11 - 11/11 - 12/11 - 1/12 - 2/12 - 3/12 - 4/12 - 5/12 - 6/12 - 7/12 - 8/12 - 9/12 - 10/12 - 11/12 - 12/12 - 1/13 - 2/13 - 3/13 - 4/13 - 5/13 - 6/13 - 7/13 - 8/13 - 9/13 - 10/13 - 11/13 - 12/13 - 1/14 - 2/14 - 3/14 - 4/14 - 5/14 - 6/14 - 7/14 - 8/14 - 9/14 - 10/14 - 11/14 - 12/14 - 1/15 - 2/15 - 3/15 - 4/15 - 5/15 - 6/15 - 7/15 - 8/15 - 9/15 - 10/15 - 11/15 - 12/15 - 1/16 - 2/16 - 3/16 - 4/16 - 5/16 - 6/16 - 7/16 - 8/16 - 9/16 - 10/16 - 11/16 - 12/16 - 1/17 - 2/17 - 3/17 - 4/17 - 5/17 - 6/17 - 7/17 - 8/17 - 9/17 - 10/17 - 11/17 - 12/17 - 1/18 - 2/18 - 3/18 - 4/18 - 5/18 - 6/18 - 7/18 - 8/18 - 9/18 - 10/18 - 11/18 - 12/18 - 1/19 - 2/19 - 3/19 - 4/19 - 5/19 - 6/19 - 7/19 - 8/19 - 9/19 - 10/19 - 11/19 - 12/19 - 1/20 - 2/20 - 3/20 - 4/20 - 5/20 - 6/20 - 7/20 - 8/20 - 9/20 - 10/20 - 11/20 - 12/20 - 1/21 - 2/21 - 3/21 - 4/21 - 5/21 - 6/21 - 7/21 - 8/21 - 9/21 - 10/21 - 11/21 - 12/21 - 1/22 - 2/22 - 3/22 - 4/22 - 5/22 - 6/22 - 7/22 - 8/22 - 9/22 - 10/22 - 11/22 - 12/22 - 1/23 - 2/23 - 3/23 - 4/23 - 5/23 - 6/23 - 7/23 - 8/23 - 9/23 - 10/23 - 11/23 - 12/23 - 1/24 - 2/24 - 3/24 - 4/24 - 5/24 - 6/24 - 7/24 - 8/24 - 9/24 - 10/24 - 11/24 - 12/24 - 1/25 - 2/25 - 3/25 - 4/25 - 5/25 - 6/25 - 7/25 - 8/25 - 9/25 - 10/25 - 11/25 - 12/25 - 1/26 - 2/26 - 3/26 - 4/26 - 5/26 - 6/26 - 7/26 - 8/26 - 9/26 - 10/26 - 11/26 - 12/26 - 1/27 - 2/27 - 3/27 - 4/27 - 5/27 - 6/27 - 7/27 - 8/27 - 9/27 - 10/27 - 11/27 - 12/27 - 1/28 - 2/28 - 3/28 - 4/28 - 5/28 - 6/28 - 7/28 - 8/28 - 9/28 - 10/28 - 11/28 - 12/28 - 1/29 - 2/29 - 3/29 - 4/29 - 5/29 - 6/29 - 7/29 - 8/29 - 9/29 - 10/29 - 11/29 - 12/29 - 1/30 - 2/30 - 3/30 - 4/30 - 5/30 - 6/30 - 7/30 - 8/30 - 9/30 - 10/30 - 11/30 - 12/30 - 1/31 - 2/31 - 3/31 - 4/31 - 5/31 - 6/31 - 7/31 - 8/31 - 9/31 - 10/31 - 11/31 - 12/31 - 1/32 - 2/32 - 3/32 - 4/32 - 5/32 - 6/32 - 7/32 - 8/32 - 9/32 - 10/32 - 11/32 - 12/32 - 1/33 - 2/33 - 3/33 - 4/33 - 5/33 - 6/33 - 7/33 - 8/33 - 9/33 - 10/33 - 11/33 - 12/33 - 1/34 - 2/34 - 3/34 - 4/34 - 5/34 - 6/34 - 7/34 - 8/34 - 9/34 - 10/34 - 11/34 - 12/34 - 1/35 - 2/35 - 3/35 - 4/35 - 5/35 - 6/35 - 7/35 - 8/35 - 9/35 - 10/35 - 11/35 - 12/35 - 1/36 - 2/36 - 3/36 - 4/36 - 5/36 - 6/36 - 7/36 - 8/36 - 9/36 - 10/36 - 11/36 - 12/36 - 1/37 - 2/37 - 3/37 - 4/37 - 5/37 - 6/37 - 7/37 - 8/37 - 9/37 - 10/37 - 11/37 - 12/37 - 1/38 - 2/38 - 3/38 - 4/38 - 5/38 - 6/38 - 7/38 - 8/38 - 9/38 - 10/38 - 11/38 - 12/38 - 1/39 - 2/39 - 3/39 - 4/39 - 5/39 - 6/39 - 7/39 - 8/39 - 9/39 - 10/39 - 11/39 - 12/39 - 1/40 - 2/40 - 3/40 - 4/40 - 5/40 - 6/40 - 7/40 - 8/40 - 9/40 - 10/40 - 11/40 - 12/40 - 1/41 - 2/41 - 3/41 - 4/41 - 5/41 - 6/41 - 7/41 - 8/41 - 9/41 - 10/41 - 11/41 - 12/41 - 1/42 - 2/42 - 3/42 - 4/42 - 5/42 - 6/42 - 7/42 - 8/42 - 9/42 - 10/42 - 11/42 - 12/42 - 1/43 - 2/43 - 3/43 - 4/43 - 5/43 - 6/43 - 7/43 - 8/43 - 9/43 - 10/43 - 11/43 - 12/43 - 1/44 - 2/44 - 3/44 - 4/44 - 5/44 - 6/44 - 7/44 - 8/44 - 9/44 - 10/44 - 11/44 - 12/44 - 1/45 - 2/45 - 3/45 - 4/45 - 5/45 - 6/45 - 7/45 - 8/45 - 9/45 - 10/45 - 11/45 - 12/45 - 1/46 - 2/46 - 3/46 - 4/46 - 5/46 - 6/46 - 7/46 - 8/46 - 9/46 - 10/46 - 11/46 - 12/46 - 1/47 - 2/47 - 3/47 - 4/47 - 5/47 - 6/47 - 7/47 - 8/47 - 9/47 - 10/47 - 11/47 - 12/47 - 1/48 - 2/48 - 3/48 - 4/48 - 5/48 - 6/48 - 7/48 - 8/48 - 9/48 - 10/48 - 11/48 - 12/48 - 1/49 - 2/49 - 3/49 - 4/49 - 5/49 - 6/49 - 7/49 - 8/49 - 9/49 - 10/49 - 11/49 - 12/49 - 1/50 - 2/50 - 3/50 - 4/50 - 5/50 - 6/50 - 7/50 - 8/50 - 9/50 - 10/50 - 11/50 - 12/50 - 1/51 - 2/51 - 3/51 - 4/51 - 5/51 - 6/51 - 7/51 - 8/51 - 9/51 - 10/51 - 11/51 - 12/51 - 1/52 - 2/52 - 3/52 - 4/52 - 5/52 - 6/52 - 7/52 - 8/52 - 9/52 - 10/52 - 11/52 - 12/52 - 1/53 - 2/53 - 3/53 - 4/53 - 5/53 - 6/53 - 7/53 - 8/53 - 9/53 - 10/53 - 11/53 - 12/53 - 1/54 - 2/54 - 3/54 - 4/54 - 5/54 - 6/54 - 7/54 - 8/54 - 9/54 - 10/54 - 11/54 - 12/54 - 1/55 - 2/55 - 3/55 - 4/55 - 5/55 - 6/55 - 7/55 - 8/55 - 9/55 - 10/55 - 11/55 - 12/55 - 1/56 - 2/56 - 3/56 - 4/56 - 5/56 - 6/56 - 7/56 - 8/56 - 9/56 - 10/56 - 11/56 - 12/56 - 1/57 - 2/57 - 3/57 - 4/57 - 5/57 - 6/57 - 7/57 - 8/57 - 9/57 - 10/57 - 11/57 - 12/57 - 1/58 - 2/58 - 3/58 - 4/58 - 5/58 - 6/58 - 7/58 - 8/58 - 9/58 - 10/58 - 11/58 - 12/58 - 1/59 - 2/59 - 3/59 - 4/59 - 5/59 - 6/59 - 7/59 - 8/59 - 9/59 - 10/59 - 11/59 - 12/59 - 1/60 - 2/60 - 3/60 - 4/60 - 5/60 - 6/60 - 7/60 - 8/60 - 9/60 - 10/60 - 11/60 - 12/60 - 1/61 - 2/61 - 3/61 - 4/61 - 5/61 - 6/61 - 7/61 - 8/61 - 9/61 - 10/61 - 11/61 - 12/61 - 1/62 - 2/62 - 3/62 - 4/62 - 5/62 - 6/62 - 7/62 - 8/62 - 9/62 - 10/62 - 11/62 - 12/62 - 1/63 - 2/63 - 3/63 - 4/63 - 5/63 - 6/63 - 7/63 - 8/63 - 9/63 - 10/63 - 11/63 - 12/63 - 1/64 - 2/64 - 3/64 - 4/64 - 5/64 - 6/64 - 7/64 - 8/64 - 9/64 - 10/64 - 11/64 - 12/64 - 1/65 - 2/65 - 3/65 -

• • • *Andrich* 675

John Manning 570

• *Acetum* 426

Катюша	145
--------	-----

• • • Films • • •

444 - Jinan -

And failure rate

1999-2000

the Administration of the

100

100

De geografiske Forhold begunstigede i høj Grad de japanesiske Søkrigsoperationer. Afstanden fra de japanesiske Op-marchhavne til Koreas Sydkyst androg kun 140 Kvartmil, og som en værdifuld Støtte for Troppetransporterne laa paa Vejen den japanesiske Ø, Tsushima, med den befæstede Havn Take-shiki.

For Russerne var Krigsteatrets geografiske Beliggenhed særlig uheldig. Imellem de to Operationsbaser Port Arthur og Vladivostock er den korteste Søvej 1060 Kvartmil; denne Vej fører tilmed gennem det snævre Korea Stræde og indenom de japanesiske Øer, der som en Klamme omslutter den Havbugt, ved hvilken Vladivostock ligger.

Efter Forhandlingernes Afbrydelse. — Det japanesiske Torpedobaadsangreb mod Port Arthur Flaaden Natten mellem den 8. og 9. Februar. — Artillerikampen den 9. Februar. — Bemærkninger til Torpedobaadsangrebet.

Efterat Japan den 6. Februar havde afbrudt den diplomatiske Forbindelse med Rusland, fik den japanesiske Flaadechef, Viceadmiral Togo, Ordre til at aabne Fjendtlighederne. Den Styrke, han raadede over, havde følgende Sammensætning:

Slagflaade.

Hovedstyrke.

1. Eskadre: 6 Slagskibe, 1 Aviso.
2. „ : 6 Panserkrydsere.

Efterretningsstyrke.

3. Division: 4 smaa beskyttede Krydsere.
4. „ : 4 — —

Torpedobaadsflotiller.

- 1.—5. Jagergruppe (19 Jagere).
- 4 Grupper Torpedobaaade (16 Baade).
- 3 Moderskibe.

Til Flaadechefens Disposition.

1 ældre Slagskib.

2 Kystforsvarspanserskibe.

1 Panserkanonbaad.

8 mindre, beskyttede Krydsere, deriblandt Skolekrydserdivisionen (3 Skibe).

ca. 10 ubeskyttede Krydsere og Kanonbaade.

10 Grupper Torpedobaade (ca. 40 Baade).

En Del Auxiliærskibe.

Den 6. Februar om Middagen holdt Togo en Konference med sine Underanførere og gik derefter til Søs fra Sassebo med Slagflaaden og 3 Transportdampere. Af de øvrige Skibe afgik 2 Krydsere til Yangtsekjangs Munding for at tage Kanonbaaden „Mandjur“ eller tvinge den til Atrustning; Resten gik til Koreastrædet. Japaneserne maatte gaa ud fra, at Port Arthur Flaaden og Vladiwostock Eskadren vilde gøre Forsøg paa at forene sig, saasnart Krigen var udbrudt. Da den sandsynligste Vej førte gennem Koreastrædet, etableredes her Forpostkæder, der støttede sig til Kystforsvarspanserskibene og til det gamle Slagskib „Fuso“. Man tilstræbte herved dels at kunne opholde Vladiwostock Krydserne, dels at kunne faa Føling med Port Arthur Flaaden og sende Torpedobaadene imod den, hvis Slagflaaden skulde forfejle den. Ved denne Fordeling af Stridskræfterne opnaaede man tillige at dække de projekterede Landgange i Fusan og Masampho. — Under Slagflaadens March til Port Arthur sendtes Krydseren „Akashi“ iforvejen; denne fik fra en Dampers, som den 6. Februar havde afhentet en Del Japanesere i Port Arthur, nøjagtig Efterretning om de derværende Forhold. Krydseren stødte den 7. Februar til Hovedstyrken paa Højden af Mokpho Bugten, hvorfra Togo endnu havde telegrafisk Forbindelse med Hovedkvarteret.

Inden han den 7. Februar om Eftermiddagen afgik fra Mokpho Bugten, var han klar over, at Port Arthur Flaaden den 3. Februar havde forladt Port Arthurs Rhed, men atter var vendt tilbage og ankret paa dennes Yderrhed efter et Togt

i Petchilibugten. — Afstanden fra Mokpho til Port Arthur er ca. 400 Kvartmil. — Den 8. Februar om Morgen fik Togo fra den lille Krydser „Chiyoda“ Melding om, at den fjendtlige Krydser „Variag“ og Kanonbaad „Korietz“ laa ved Chemulpo. Han detacherede i den Anledning 4. Krydserdivision forstærket med Panserkrydseren „Asama“ samt de smaa Torpedobaade, dels for at ødelægge de 2 Skibe, dels for at beskytte den Transportflaade, der var undervejs til Chemulpo.

Den 8. Februar ved Solnedgang var den japanesiske Slagflaade kun 60 Kvartmil fra Port Arthur Flaadens Ankerplads. Vejret havde den foregaaende Nat været uroligt med temmelig svær Sø, men i Løbet af Dagen var det næsten helt stilnet af.

Efter en omhyggelig Rekognoscering fik de 5 Jagerdivisioner (18 Baade) Kl. 6 Em. Ordre til at angribe den ved Port Arthur liggende Flaade. Admiral Togo gik ud fra, at Angrebet kunde finde Sted Kl. ca. 11 Em., til hvilken Tid Maanen vilde være under Horisonten.

De russiske Slagskibe, Krydsere og 2 Kanonbaade laa til Ankers paa Port Arthurs Rhed. Jagerne laa i Havnen med Undtagelse af 4, der i Dagens Løb havde faaet Ordre til at gaa til Dalny og vende tilbage hen paa Aftenen. Det havde været Hensigten, at der om Natten skulde finde en Øvelse Sted i Afværgelse af Torpedobaadsangreb, men den blev aflyst, muligens fordi nogle af Skibene havde faaet Ordre til at fylde Kul. Statholderen havde faaet Meddelelse om Forhandlingernes Afbrydelse, men ikke bekendtgjort den, sandsynligvis fordi han ikke tillagde den særlig Betydning. Efter eget Initiativ havde Eskadrechefen, Viceadmiral Stark, givet Ordre til, at Personellet paa Skibene paa Rheden skulde være om Bord fra Solnedgang (Kl. ca. 5 Em.) til næste Morgen, og havde forbudt Samkvem med Land i denne Tid. Eskadrechefen havde anmodet Statholderen om Tilladelse til at lade Skibene sætte Damp op, udsætte Torpedonettene, etablere Forposttjeneste m. m.,

men modtaget Afslag under Henvisning til, at saadanne Foranstaltninger kunde se udfordrende ud.

Om Eftermiddagen ankrede en Dampers med den japanesiske Konsul fra Tschifu om Bord i Nærheden af den russiske Eskadre. Ved Mørkets Frembrud lettede den og havde da de japanesiske Myndigheder fra Port Arthur om Bord. Et Rygte, som vandt megen Tiltro i Port Arthur, vilde vide, at der sammen med Konsulen var fulgt en japanesisk Marineagent, der i flere Aar havde været bosat i Tschifu, og som benyttede sig af Lejligheden til, forklædt som Konsulatstjener, at gaa i Land i Port Arthur, hvor han forskaffede sig forskellige Oplysninger, ligesom han fik indlagt Skibenes Ankerpladser paa sit Kort. Til Søs traf Damperen efter Aftale de japanesiske Jagere. Af disse var — paa Vejen ind mod Port Arthur — 4. og 5. Division blevne detacherede til Dalny for at skaffe Efterretning om de russiske Jagere, der var dirigerede hertil; Divisionerne vendte imidlertid snart tilbage til det aftalte Mødested uden at have observeret de fjendtlige Baade.

Henimod Kl. 11 Em. fik man fra Jagerne Øje paa en af de russiske Krydsere, „Novik“, der i sin Egenskab af Vagtskib laa til Ankers noget længere ude end den øvrige Eskadre; Japaneserne forsøgte ikke at angribe den, men holdt forbi den, ind mod Hovedstyrken, der var let kendelig, dels paa Ankerlanterne, dels paa de mange Lys, der benyttedes ved Kulfyldningen.

Umiddelbart efter at have passeret „Novik“ stødte de japanesiske Jagere paa de fra Dalny hjemvendende Torpedobaade; dette havde til Følge, at den agterste Halvdel af de japanesiske Divisioner drejede ud af Linien, hvorfor de først senere kom i Angreb. De russiske Jagere synes ikke at have observeret de fjendtlige Baade; de alarmede i hvert Fald ikke, men fortsatte Sejladsen ind mod Havnen uden at foretage sig noget.

Kort før Midnat naaede de forreste Divisioner ind og afskød deres Torpedoer mod de ankerliggende Skibe. Skudafstanden opgives til 5 à 600 Meter; meget tyder imidlertid paa, at den gennemgaaende har været adskillig større.

Intet af de russiske Skibe sank, men „Retvisan“ fik en Læk

i Torpedorummet, „Cæssarewitch“ Havari paa Styregrejerne og „Pallada“ blev ramt midtskibs, ikke langt fra Maskinrummet.

De russiske Skibe fik efterhaanden Projektørerne tændte og aabnede Ilden mod Jagerne; de agterste Divisioners Angreb blev afslaaet paa stor Afstand. Alle Jagerne slap uskadt bort. Om Bord i de russiske Skibe dræbtes 7 Mand og 8 saaredes.

Efter Angrebet blev „Novik“, der som Vagtskib havde haft Damp oppe, sendt ud efter de fjendtlige Jagere; hen paa Natten kom tillige en Del af Torpedobaadene ud, men ingen af dem fik Føling med de fjendtlige Fartøjer, og ved Dag gry vendte de tilbage til Port Arthur.

De havarerede Skibe fik Ordre til hurtigst muligt at løbe ind i Havnen. Herved kom „Retvisan“ og „Cæssarewitch“ paa Grund i Indløbet ved Tigerhalvøen, „Pallada“ noget længere ude. Ved indtrædende Højvande kom de to sidstnævnte flot om Morgen og løb ind om Eftermiddagen.

Ved Dag gry sendte Togo sine Krydsere ind mod Havnen og fulgte selv efter med Hovedstyrken, da han havde erfaret Resultatet af Nattens Begivenheder.

Den russiske Krydser „Bojarin“ blev om Morgen sendt ud paa Rekognoscering og vendte kort Tid efter tilbage med Melding om, at stærke fjendtlige Stridskræfter var i Sigte, staaende indefter mod Havnen.

Den russiske Hovedstyrke, der efter Torpedobaadsangrebet havde sat Dampen op, fik Ordre til at lette, hvorunder „Poltava“ og „Sevastopol“ var saa uheldige at tørne sammen, uden dog at tage nogen Skade af Betydning. — Kl. ca. 11 Fm. aabnede den japanesiske Eskadre, bestaaende af 6 Slagskibe, 6 større Krydsere og 3 mindre Skibe, Ilden mod de russiske Skibe. Afstanden til disse var 6—8000 Meter, til Kystforterne ca. 10000 Meter.

Togo havde i nogen Tid Mulighed for at kunne afskære Russerne, men da han herved vilde være kommet ind paa tem-

melig nært Hold af de russiske Forter, undlod han at gøre Forsøget, da han efter Regeringens udtrykkelige Ordre ikke maatte risikere Slagskibene, der ikke kunde erstattes under Krigen.

Da Russerne vedblev med at holde sig indenfor Kystforternes Omraade, stod Japaneserne til Søs, efter at Træfningen havde varet en Times Tid. Henimod Slutningen af Kampen havde de koncentreret Ilden mod Krydserne „Diana“, „Askold“ og „Novik“. Af disse fik „Askold“ et stort Hul i Siden og kom i Brand; dens Stormast blev skudt bort og dens agterste Skorstens beskadiget. „Diana“ fik et Skud i Nærheden af Vandlinien, og „Novik“ rammes flere Gange, hvorved bl. a. dens Styregrejser kom i Uorden. Men Havarierne var dog ikke større, end at de lod sig udbedre paa nogle faa Dage. Panserskibene led ingen nævneværdig Skade.

Russernes Tab beløb sig til 9 døde og 53 saarede.

Intet af de japanesiske Skibe var utjenstdygtigt efter Træfningen. Ialt mistede Japaneserne 4 Mand, medens 54 saaredes.

Man forbavses maaske noget over, at Torpedobaadsangrebet ikke bragte større Resultat. Thi gunstigere Omstændigheder kan man vanskeligt tænke sig. Mørk Nat, Maanen under Horisonten, moderat Sø, den fjendtlige Flaade fuldstændig uforberedt, dens Ankerplads nøje kendt og tilmed let at finde paa dens mange Lys. Med et saa vel uddannet, trænet og kamplystent Personel kunde man have haft Grund til at vente et større Udbytte. At Japaneserne maa have været ikke lidt nervøse, beviser den Omstændighed, at Tilsynekomsten af de russiske Jagere var tilstrækkelig til, at mindst Halvdelen af Jagerne ikke gik i Angreb.

Men alt i alt medførte dog Torpedobaadsangrebet i Forbindelse med Træfningen den følgende Dag, at Port Arthur Flaaden midlertidig var ubevægelig, idet den med de tiloversblevne ubeskadigede Skibe ikke følte sig stærk nok til at optage Kampen med den fjendtlige Flaade, der saa godt som intet

havde lidt. Resten af Port Arthur Slagflaaden trak sig den 10. og 11. Februar tilbage til Havnen; indtil da havde den efter Torpedobaadsangrebet beskyttet sig ved et dobbelt Sikringsbælte: yderst Torpedobaade og Jagere, længere inde Krydsere og Kanonbaade.

Affæren ved Chemulpo. — Vladivostock Eskadren.

Ved Japanesernes Indflydelse i Korea var det lykkedes dem allerede nogen Tid før Krigens Udbrud at øve Kontrol med de koreanske Telegraflinier, hvorved de fik Lejlighed til fra den 6. Februar at standse Afsendelsen af de Telegrammer, der ikke stemmede med deres Interesser.

Foruden den japanesiske Krydser „Chiyoda“ havde de russiske Skibe „Variag“ og „Korietz“ samt forskellige Skibe af anden Nationalitet i længere Tid ligget i den koreanske Havn Chemulpo.

Allerede flere Dage før Krigens Udbrud havde Chefen for „Variag“ forgæves anmodet den russiske Gesandt om Tilladelse til at gaa til Port Arthur, hvorfra Efterretningerne i den senere Tid fuldstændig var udeblevne. Først efterat „Chiyoda“ Natten mellem den 7. og 8. Februar var gaaet til Søs, opnaaede „Variag“s Chef endelig Gesandts Tilladelse til at sende „Korietz“ til Port Arthur for at faa lidt nærmere Besked om Forholdene.

Den 8. Februar om Eftermiddagen afgik „Korietz“ fra Chemulpo. Kun 3 Kvartmil udenfor Havnen mødte den Admiral Urius Eskadre af Krydsere og Torpedobaade. Saa uvidende var den russiske Chef om Forholdene, at han salutede det japanesiske Admiralsflag. Saluten blev ikke besvaret. Panserkrydseren „Asama“ manøvrerede som vilde den afskære „Korietz“ Vejen til Port Arthur, medens Torpedobaadene holdt ned imod den og uden Varsel afskød 3 Torpedoer, af hvilke de 2 gik udenom den, medens den 3. gik under Skibet, men for dybt til at ramme. „Korietz“ vendte og gik tilbage til sin An-

kerplads, efter forinden at have affyret et Skud, hvad der forøvrigt synes at være sket ved en Fejltagelse.

Kl. 5,30 Em. ankrede Krydserne „Takachiko“ og „Akashi“ samt 5 Torpedobaade ud for Chemulpo. Chefen for „Variag“ sendte herefter Meddelelse til Cheferne for de paa Rheden liggende fremmede Orlogsskibe: fransk Krydser „Pascal“, engelsk Krydser „Talbot“, amerikansk Krydser „Vicksburg“ og italiensk Krydser „Elba“, om at de japanesiske Torpedobaade havde anbragt sig saaledes, at de uden Fare for at ramme de neutrale Skibe kunde udskyde deres Torpedoer mod de russiske Skibe, medens Russerne ikke kunde tage til Genmæle af Hensyn til de neutrale Skibe. De fremmede Skibschefer tog heraf Anledning til at protestere mod Foretagender, der udsatte neutrale Undersaatter eller neutral Ejendom for Fare, hvorefter Japaneserne indvilligede i ikke at angribe de russiske Skibe, hvis disse vilde afholde sig fra Forsøg paa at hindre de japanesiske Troppers Landsætning ved Chemulpo. Efter at have modtaget Russernes Tilsagn herom landsattes fra Kl. 8 Em. til Midnat 3000 Mand japanesiske Tropper.

Tidlig om Morgen den 9. Februar lod Admiral Uriu de russiske Skibschefer meddele, at deres Skibe vilde blive angrebne paa Ankerpladserne Kl. 4 Em., saafremt de ikke forinden havde forladt disse.

Admiralen sendte samtidig denne Meddelelse tilligemed Underretning om Krigens Udbrud til de fremmede Skibschefer, hvem han anmodede om at trække sig tilbage fra Operationsomraadet, saafremt de fjendtlige Skibe ikke havde forladt deres Ankerpladser indenfor den fastsatte Frist.

De fremmede Skibschefer afsendte en Protestskrivelse til Admiralen mod dennes paatænkte Angreb paa russiske Skibe i neutral Havn; Protesten fik dog ingen Betydning, idet den først naaede Bestemmelsesstedet faa Minuter før Angrebet indlededes mod „Variag“ og „Korietz“, der Kl. 11³/₄ Fm. havde forladt deres Ankerpladser.

8 Kvartmil udenfor laa den fjendtlige Eskadre, bestaaende af:

Panserkrydseren „Asama“.

Beskyttede Krydsere: „Naniwa“, „Chiyoda“, „Takachiko“, „Akashi“ og „Niitaka“.

Engagementet indlededes paa koreansk Territorium af „Asama“ paa ca. 9000 Meters Afstand. Under Kampen, der varede i omtrent 35 Minuter, var den mindste Afstand ca. 5000 Meter. Japaneserne koncentrerede Ilden mod „Variag“, der ialt blev ramt 10 à 12 Gange, medens „Korietz“, der ikke tilfaldes nogen militær Værdi, kun blev ramt 1 Gang, uden at tage Skade. „Korietz“ trak sig snart tilbage til Chemulpo og „Variag“ fulgte dens Eksempel, dog først efterat dens Overbygning var fuldstændig sammenskudt, Styremaskinen havareret, Agterskibet i Brand og flere Kanoner utjenstdygtige. Under Retræten vedblev den at skyde paa de fjendtlige Skibe, der dog hverken herunder eller under den øvrige Del af Aktionen led nogen Skade af Betydning. Inden den trak sig tilbage, havde den i nogen Tid paa Grund af Havariet paa Styremaskinen maatte holde gaaende i en lille Cirkel, hvad der vanskeliggjorde dens Skydning, medens det i høj Grad begunstigede Japanesernes Ild.

Af den 535 Mand store Besætning dræbtes 1 Officer og 40 Mand, medenes Chefen, 1 Officer og 61 Mand blev saarede. De under Kampen dræbte og saarede havde alle opholdt sig paa øverste Dæk eller over dette. En japanesisk Granat, der eksploderede i et Forhaandsmagasin af Ammunition paa „Variag“s Dæk, anrettede betydelig Skade.

Efter Ankomst til Chemulpo blev „Korietz“ Kl. 4,30 Em. sprængt i Luften. Af Hensyn til de neutrale Skibes Sikkerhed turde man ikke sprænge „Variag“ i Luften, men aabnede i Stedet for for Søhanerne, hvorved Skibet langsomt fyldtes med Vand. Kl. 5 Em. hørtes en Række Eksplosioner, hvorpaa Skibet sank.

Inden Skibene ødelagdes, var deres Besætninger dels bragt i Land, dels overført til de neutrale Magters Krigsskibe.

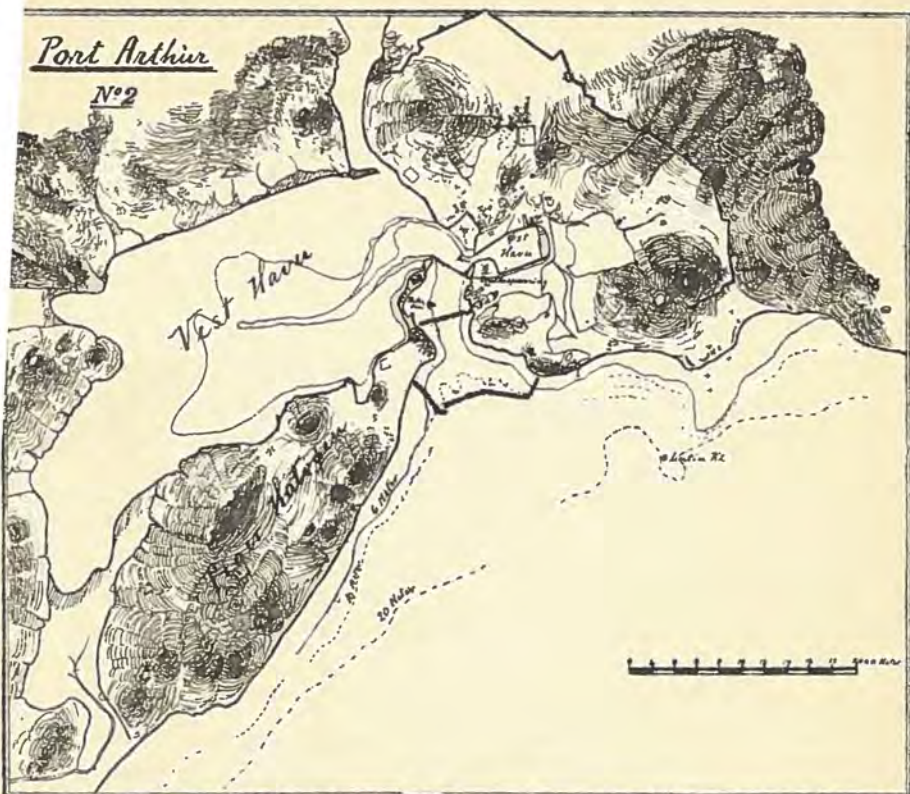
Efter Forhandling med de krigsførende Magter vendte Officerer og Mandskab tilbage til Rusland.

Den 9. Februar gik den russiske Krydsereskadre i Vladivostock til Søs med Kurs mod Tsugaru Strædet. Undervejs opsnappede den en japanesisk Handelsdamper og jagede en anden til Hakodate, men udrettede iøvrigt intet og vendte den 14. Februar, paa Grund af stormfuldt Vejr, tilbage til Vladivostock.

Port Arthur. — Blokaden. — De første større Troppetransporter.

Efter det første overraskende Angreb gik Russerne hurtigst muligt i Gang med at træffe Forsvarsforanstaltninger; paa nogen offensiv Optræden tænkte man derimod ikke. Man frygtede for en Landgang i Port Arthurs umiddelbare Nærhed og udlagde derfor Miner i de omliggende Bugter. Herved gik Minedamperen „Jenissei“ tabt i Talienwan Bugten den 11. Februar. I Port Arthur troede man, at den var sunket efter et Angreb af japanesiske Torpedobaade og sendte i den Anledning Krydseren „Boyarin“ tilligemed 4 Jagere ud paa Rekognoscering. Paa Grund af mangelfuldt Kendskab til Minefeltets Beliggenhed kom „Boyarin“ paa en af Minerne, hvorved den fik et alvorligt Havari. Chefen ansaa dens Tilstand for saa haabløs, at han skyndsomst lod hele Besætningen gaa i Fartøjerne og bjærge sig i Land. Han syntes imidlertid at have handlet noget overilet, thi Krydseren holdt sig flere Dage efter oven Vande og blev først ødelagt, da den med stormende Kuling drev paa Land.

Medens Minespærringen i Talienwan Bugten blev bevogtet af Havnedampere fra Dalny, kunde de øst for liggende Bugter, hvor der ogsaa udlagdes Miner, kun observeres fra Kysten og fra Øerne. I de Port Arthur nærmest liggende Bugter etableredes med Torpedobaade en natlig Patrouilletjeneste, og langs Kysterne øst og vest for Indløbet gjorde Mandskab fra Kvantung Ekvipagen stadig Vagt. Selve Indløbet sikredes endvidere



ved en Kæde- og Bjælkespærring, og ud for „Retvisan“, hvis Chef ledede Vagtjenesten, udlagdes Bøjer, der bar en Torpedospærring. Skibenes Dampbarkasser anvendtes til den natlige Vagtjeneste.

Natten mellem den 13. og 14. Februar gik i en stærk Sne-storm en Flotille japanesiske Jagere ind mod Port Arthur for at angribe „Retvisan“. I det forrygende Vejr kom de fleste af Jagerne ud af Kurs, saa at det kun lykkedes et Par af dem at komme ind i Nærheden af Indløbet. Kl. ca. 3 Fm. blev en af dem observeret og trak sig tilbage efter at være blevet kraftigt beskudt; en anden naaede Kl. 5 Fm. saa langt ind, at den paa ca. 500 Meters Afstand kunde udskyde en Torpedo mod

„Retvisan“, der dog ikke blev ramt. Ingen af Jagerne led nogen Skade.

Den 17. Februar blev Viceadmiral Makaroff udnævnt til højstkommanderende over de russiske Søstridskræfter i Port Arthur i Stedet for Viceadmiral Stark, der fik Ordre til at vende tilbage til Rusland.

Da det ikke lod til, at den russiske Flaade vilde indlade sig paa nogen afgørende Kamp udenfor Kystforternes Omraade, maatte det blive Blokadeflaadens Opgave dels at forhindre et Gennembrud til Vladiwostock, dels at begrænse Modstanderens Bevægelser til et Omraade, der ikke berørtes af Troppetransporterne. Det havde naturligvis været ønskeligt, at indskrænke Port Arthur Flaadens Operationsfrihed til det Gebet, som beherskedes fra Kystforterne, men hertil savnede Japaneserne de fornødne Midler, idet de maatte regne med følgende Styrkeforhold:

	Slagskibe	Panser- krydsere	Beskyttede Krydsere	Jagere
Russerne	5	1	3	25
Japaneserne	6	4*)	8	19

Den utilstrækkelige japanesiske Overlegenhed forringedes yderligere ved Detacheringer af Hensyn til Kulfyldning.

Som Støttepunkt og Hvilestilling for sin Hovedstyrke valgte Togo Masampo i Asan Bugten, syd for Indløbet til Chemulpo, ca. 250 Kvartmil fra Port Arthur. Panserkrydserne blev som Forposthovedstyrke skudt frem til Strækningen mellem Shan-

*) 2 Panserkrydsere, der sandsynligvis var i Japan for at reparere, var den 10. Marts atter til Tjeneste.

tung og Hall Øen. Herfra havde man endnu god Radiotelegraf-forbindelse med Hovedstyrken, hvorved denne gik ud fra at kunne faa Føling med Modstanderen under eventuelt Forsøg paa at bryde igennem til Vladiwostock. Da Afstanden hertil udenom Japan androg ca. 2200 Kvartmil, og da Port Arthur Flaaden ikke kunde gøre Regning paa at fylde Kul undervejs, var det sandsynligt, at den vilde tage Vejen gennem Koreastrædet, hvorved Afstanden forkortedes til ca. 1050 Kvartmil. Dels af denne Grund, dels af Hensyn til Transporternes Sikkerhed, blev en anden Forpostlinie, bestaaende af de mindre Krydsere, etableret i Korea Strædet med Tsushima som Støttepunkt.

Ved den nævnte løsere Blokadeform havde Russerne ubestridt Bevægelsesfrihed nord for Linien Shantung-Hall Øen, hvorved de fik Lejlighed til at udlægge Miner i de Port Arthur omgivende Bugter, og i det hele taget til at vedligeholde et livligt Samkvem med Nabohavnene, hvorved de opnaaede Fordele, som en snævrere Blokade ikke vilde have tilstedet.

De første større Troppetransporter indtraf den 19. Februar i Chemulpo. De her tidligere landsatte 4 Batailloner var fra Søul marcherede nord paa for at forberede Etaper. Hærens Fremrykning vanskeliggjordes i høj Grad ved Landevejenes elendige Tilstand; i Slutningen af Februar brød Isen op i Phøng-Yang Munden, og der aabnedes herved Mulighed for Landsætning af Tropper betydelig nordligere end Chemulpo. For at kunne gøre dette uden for stor Risiko, var det imidlertid i høj Grad ønskeligt, paa Grund af Japanesernes ringe Overlegenhed paa Søen, at kunne holde den fjendtlige Flaade indespærret i Port Arthur, i hvert Fald for nogen Tid.

1. Spærringsforsøg. — Beskydning af Skibene i Port Arthurs Havn. — Besættelse af Elliot Øerne. — Bombardement af Vladivostock.

I den Anledning blev der Natten til den 23. Februar gjort Forsøg paa at spærre Havneindløbet ved Hjælp af Koffardidampere. Som Forberedelse for Opgaven havde en af Jagerdivisionerne om Aftenen afsøgt Rheden og konstateret, at den var blottet for Skibe. Hen paa Natten, der var frostklar med rolig Sø, afgik Ekspeditionen, bestaaende af 5 Handelsdampere, der var særlig udrustede til at løse den foreliggende Opgave, og hvis Besætninger ialt talte 77 frivillige. Fra Vagtskibene og Kystforterne saas Ekspeditionen paa betydelig Afstand, men Damperne gik saa dristigt og uforsagt mod deres Maal, at Russerne i Begyndelsen antog dem for de ventede Transportdampere, der skulde bringe Kul og andre Krigsfornødenheder. Det forekom dem imidlertid besynderligt, at de var formerede i Frontorden, som om de alle paa een Gang vilde ind i det smalle Indløb. Da Damperne hverken ankrede eller brugte Dampfløjterne, og da tilmed de dem ledsagende Jagere, der hidtil havde holdt sig i Skjul bag Damperne, blev synlige, svandt enhver Tvivl om disses Formaal, hvorfor Ilden aabnedes fra Forterne og fra Skibene paa indtil 3 Kvartmils Afstand. Den førende af Damperne kom noget for vestlig i sin Kurs og løb paa Grund efter at være ramt af en Granat. De øvrige Skibe styrede østligere, men da de var blændede af Projektørerne, var Navigationen forbundet med stor Vanskelighed, og under den heftige Beskydning blev den ene ødelagt efter den anden. En af dem naaede dog kun som ved et Tilfælde ikke at fuldføre sin Opgave. Trods den mægtige Ildregn, hvormed den blev overvældet, forblev dens vitale Dele intakte, saa den kunde fortsætte sin Kurs, parallelt med Tigerhalehalvøen, lige ned paa „Retvisan“. Et Par Hundrede Meter fra denne ramte en Granat af lille Kaliber Bærekæden paa Bagbords Anker, hvorved dette bragtes til at falde. Skibet skar som Følge heraf ud til Bagbord, løb paa Grund og kom i Brand. Da Kullene i Bunkerne var overhældt med Petroleum, kunde Vand intet ud-

rette mod Ilden, som Russerne efter at være komne om Bord forsøgte at slukke med Sand. Imidlertid eksploderede med korte Mellemrum en Del smaa Miner, der var anbragt mellem Kullene, hvilket sluttelig bevirkede, at Damperen sprang i Luften.

Ekspeditionen mislykkedes saaledes fuldstændigt. Største Delen af Skibenes Besætninger blev optagne af de japanesiske Jagere.

Da Russerne havde Formodning om, at den japanesiske Flaade efter Spærringsforsøget vilde gaa op i Petchilibugten, detacheredes den 25. Februar en Flotille Jagere hertil. Disse vendte den følgende Morgen tilbage til Port Arthur med uforrettet Sag og havde tilmed det Uheld, at een af dem, „Wnu-shitelny“, der af en eller anden Grund var bleven opholdt, blev afskaaret af en Del fjendtlige Jagere, der i Løbet af Natten havde ført et resultatløst Angreb mod „Retvisan“. „Wnushitelny“ løb under Jagernes Ild ind i Duebugten, hvor den imidlertid ikke kunde beskyttes af Søforterne, hvorfor den til Slut, for at undgaa Overgivelse, aabnede for Søhanerne. Baaden undgik herved at falde i Japanesernes Hænder; Besætningen bjærgede sig i Land.

Inden en ny Spærringsekspedition kunde udrustes, prøvede Admiral Togo paa, ved andre Midler, at umuliggøre Fjendens Udløben. Under de foreliggende Forhold maatte passive Miner synes særlig egnede hertil, men enten havde man endnu ikke det fornødne Materiel klart, eller man troede, at en ubemærket Mineudlægning ikke var mulig, saalænge Projektørerne arbejdede fra „Retvisan“. Under alle Omstændigheder tog man endnu ikke sin Tilflugt hertil, men prøvede i Stedet for en Beskydning med svært Skyts mod de russiske Skibe, uden nogen større Risiko for egne Skibe, der enten opholdt sig udenfor Kystforternes Rækkevidde eller i Forternes døde Vinkler.

Den 24. Februar om Morgen observerede man fra Port Arthur de 4 fjendtlige Krydsere „Chitose“, „Kasagi“, „Taka-sago“ og „Yoshino“, der af Russerne fik Tilnavnet Vindhun-

dene, og som var sendt ud for at undersøge Virkningerne af det 1. Spærringsforsøg. „Novik“ var tidlig paa Morgen sendt til Søs for at angribe de Jagere, der havde ledsaget Spærringsekspeditionen. For at understøtte den sendtes tillige „Bayan“ og „Askold“ ud, men alle tre Krydsere maatte skyndsomst trække sig tilbage, da den fjendtlige Hovedstyrke kom til Syne bag ved Vindhundene. Den japanesiske Slagflaade placerede sig omtrent retvisende Syd for Lutin Klippen, i en saadan Afstand og Retning fra Kystforterne, at kun et enkelt af Batterierne paa det gyldne Bjærg kunde svare paa Skibenes Ild. Den russiske Flaade kunde ikke løbe ud paa Grund af Lavvande og laa værgeløst udsat for den ca. 1 Time varende Beskydning. Bombardementet hidførte dog ikke noget Resultat, da Nedslagsobservationerne mislykkedes. De japanesiske Krydsere, hvem dette Hverv var overdraget, var gaaede rundt Liautischan indtil Duebugten, men var enten ikke placerede paa noget gunstigt Sted eller havde muligen ikke kunnet finde et saadant. 2 Timer efter Lavvande trak Japaneserne sig bort.

Allerede den 26. Februar viste de sig igen ud for Port Arthur og genoptog Beskydningen, uden at opnaa noget Resultat. De 3 ovennævnte russiske Krydsere blev sendt til Søs, da de fjendtlige Forpostskibe viste sig, men trak sig ligesom forrige Gang tilbage, da Hovedstyrken kom til Syne.

I den nærmest paafølgende Tid viste Togo sig ikke i Port Arthurs Nærhed; han indstillede foreløbig sine Operationer mod Port Arthur Flaaden og arbejdede i Stedet for, af fuld Kraft, paa at indsnævre Blokaden og sikre Troppeoverførslerne. Den 29. Februar ledsagede han en Transportflaade til ud for Phøng-Jang Flodens Munding, hvorfra den paa egen Haand fortsatte til Chinampo, hvor den skulde træffe Forberedelser til Modtagelsen af store Toppelandsætninger. Togo gik med Eskadren videre til Elliot Øerne, af hvilke han besatte Hai-yung-tau Øen med Thornton Havnen, der var vel egnet som Støttepunkt for Forpostskibene. Havnen havde, indtil Rus-

serne frivilligt rømmede den den 23. Februar, været Signalstation og Tilflugtssted for de russiske Torpedobaade. Den var lille, men dog tilstrækkelig stor til, at Krydsere og Torpedobaade dér kunde fylde Kul og hvile ud. Da Afstanden til den fjendtlige Basis kun var ca. 80 Kvartmil, kunde Valget af dette Støttepunkt synes noget dristigt, da man her næppe var helt sikret mod natlige Torpedobaadsangreb. De Fordele, den frembød, var imidlertid ret iøjnespringende, dels fordi Materiel og Personel til Blokaden kunde ombyttes og derved soulageres uden større Forbrug af Kul, dels fordi Stationen laa gunstigt til Beskyttelse af Troppeoverførsler til Yalu og Liaotung Halvøen samt til Understøttelse af Overgangen over Yalu Floden.

I Begyndelsen af Marts fandt de første større Troppetransporter Sted til Chinampo med den japanesiske Slagflaade til Sikring af Udskibningen. Paa samme Tid var Viceadmiral Kamimura med de 4 Panserkrydsere detacheret til Koreastrædet, hvor han sammen med et Par af de smaa Krydsere fra Tsushima Stillingen overtog Bevogtningen over en Troppetransport til Gensan.

Han foretog herefter et Fremstød mod Vladivostock, sandsynligvis i den Hensigt at tvinge den russiske Krydsereskadre til Kamp. Denne lod sig dog ikke lokke ud til trods for, at Kamimura den 6. Marts bombarderede Byen. Bombardementet, der udførtes paa ca. 10 000 Meters Afstand, og hvorunder der afskødes ca. 200 Granater, anrettede ingen nævneværdig Skade, hvad for en Del kan tilskrives, at kun faa af Granaterne sprang. De japanesiske Krydsere trak sig efter en Times Skydning tilbage, de smaa til Tsushima Stillingen, medens de større retournerede til Hovedstyrken .

Port Arthur. — Makaroffs Ankomst. — Kamp mellem Jagere. — Beskydning af Skibene i Port Arthurs Havn. — Forlægning af den japanesiske Hovedstyrkes Støttepunkt.

Medens den japanesiske Flaade var optaget af Bevogtningen af Transporterne, havde der været god Lejlighed for Port Arthur Flaaden til at forsøge paa at bryde igennem til Vladiwo-stock. Men Admiral Togo var maaske allerede paa dette Tidspunkt klar over, at Marineledelsen i Port Arthur var blottet for Initiativ, ellers havde han næppe vovet i omtrent 14 Dage at detachere saa betydelige Styrker fra Blokadetenesten.

Paa en offensiv Optræden tænkte Russerne foreløbig ikke. Nogle Krydsere og Torpedofartøjer sendtes en Gang imellem ud paa Efterretningstjeneste, hvorved Viceadmiral Stark fik Lejlighed til den 2. Marts at indberette til St. Petersburg, at siden den 26. Februar havde man hverken fra Port Arthur eller ved Patrouillering i indtil 60 Kvartmils Afstand derfra observeret japanesiske Stridskræfter.

Forsvarsforberedelserne gik imidlertid deres Gang. Man var blevet klar over, at naar Spærringsforsøgene saa heldigt var blevne afværgede, skyldes dette i første Linie „Retvisan“s hurtigskydende Artilleri. Da Panserskibet i en nær Fremtid skulde slæbes ind i Havnen, og da de Fæstningsværker, der skulde beskytte Søfronten og Havnen, kun var meget sparsomt udrustede med hurtigskydende Skyts, fik Hjælpekrydseren „Angara“ Ordre til at afgive sine 12 cm. Kanoner til Opstilling i Batterier paa Affaldene fra det gyldne Bjærg, saa lavt som muligt for at opnaa en stor Rasance og derved bøde noget paa de Mangler, der klæbede ved det paa Søfronten højt anbragte Skyts. Fra Dalny ankom i Begyndelsen af Marts 2 Handelsdampere, der skulde anvendes til Betjening af en Bjælkespærring ved Sydenden af Indløbet.

For en stor Del af Eskadrens Personel, der endnu havde Tro til, at Flaaden, om den blot fik Lov til at gaa til Søs, kunde tilføje Modstanderen saa alvorlige Knæk, at det kunde blive af afgørende Betydning for Krigens videre Førelse, var disse Uvirksomhedens Dage i høj Grad nedslaaende, og kun Udsigten til Makaroffs snarlige Ankomst holdt endnu Haabet oppe. Hvor er Makaroff, og hvornaar kommer han, var det stadige Omkvæd paa alle Samtaler, der førtes i Skibene. Den 1. Marts var han kommet til Mukden, blev dér et Par Dage for at konferere med Statholderen og indtraf den 7. Marts i Port Arthur. Samme Dag blev „Retvisan“ slæbt ind i Bassinet, hvorefter Netspærringen, der havde ligget foran den, blev inddraget.

Makaroff var paa Færde tidlig og silde. Efter at have gjort sig bekendt med de lokale Forhold og Sagernes almindelige Stilling, inspicerede han alle Eskadrens Skibe, naturligvis kun ved et kort Besøg paa hvert Sted, men dog tilstrækkeligt, til at han fik Lejlighed til at tale opmuntrende Ord til Besætningerne og til at bibringe dem Troen paa, at endnu var ikke alt tabt. Han havde en egen Evne til at vinde Folks Tillid og tillige deres Hengivenhed, saa de var klar til at gaa i Ilden for ham. Alle havde en blind Tro paa ham, som den Fører, de trængte til, og inden ret længe gik der hele Legender om hans Planer. Fra den Dag, han overtog Kommandoen i Port Arthur, mærkede man, at det hidtil fulgte Princip „intet risikere“ var brudt, og han viste det i Gerning ved samme Aften at sende alt, hvad der fandtes af tjenstdygtige Torpedobaade, til Søs.

Det er for sent, sagde Makaroff i det første Chefsmøde, at tænke paa en systematisk Uddannelse, hvor ønskelig den end kunde være. Vi maa indskrænke os til at rette Opmærksomheden paa at afhjælpe de forhaandenværende Mangler, og herpaa bør alle, fra den højeste til den laveste, sætte al sin Energi ind. Man bør ikke være bange for derved at komme til at begaa Fejl, thi hvor der handles, dér spildes. Selv et Arbejde, der kan være kommet ind i et galt Spor, og af den Grund maa opgives, kan have sin store Betydning og bære god Frugt, hvorimod Uvirksomheden intet Resultat bringer, men kun formaar at demoralisere Besætningerne. Ingen aner, hvor lang Tid, der er levnet os til Forberedelser til Afgørelsen; muligvis kan

den trække lang Tid ud, men den kan ogsaa komme over os som Skyer fra en klar Himmel. Derfor gælder det om, at selv den simpleste Mand er gennemtrængt af den Følelse, at det personlige Arbejde han sætter ind, kan bidrage til Fædrelandets Redning.

Saa godt som alle gik til de Opgaver, der paahvilede dem, opfyldt af en hellig Iver; der var over dem en Begejstring, som ingen havde set Mage til, selv ikke i Stillehavseskadrens bedste Dage.

Omtrent samtidig med Makaroffs Ankomst til Port Arthur, genoptog Admiral Togo sin Virksomhed mod Port Arthur Flaaden, efterat de første store Troppetransporter var overførte og landsatte.

Om Aftenen den 9. Marts gik 2 japanesiske Jagergrupper frem mod Havnen. Medens den ene afsøgte Reden, hvor den ingen russiske Stridskræfter fandt, men hvor den blev, eller mulig lod sig opdage, paa Grænsen af Projektørfeltet, fik den anden Gruppe Lejlighed til ubemærket at udlægge Miner. Alle Jagerne forblev Natten over paa Yderreden for at bevogte Indløbet og derved sikre den opmarcherende Flaade mod Torpedobaadsangreb. De russiske Jagere, der Natten igennem havde været til Søs paa Patrouilletjeneste, stødte ved Dag gry, da de stod hjemover, paa de fjendtlige Jagere. Det lykkedes de fleste af de russiske Baade, efter en livlig Kamp paa ganske klos Hold, dels med Artilleri, dels med Torpedoer, at slippe ind i Havnen, men 2 af dem, „Rashitelny“ og „Stereputschin“, blev afskaarne, hvorefter der udviklede sig en rasende Kamp mellem disse og Fjenden. „Rashitelny“ slog sig igennem, hvorimod „Stereputschin“ maatte stoppe op, efter at være blevet ilde tilredt, ved at en Torpedo eksploderede i Hækrøret.

Da Makaroff havde faaet Melding om de fjendtlige Jageres Tilstedeværelse paa Yderreden, gik han selv ud med „Novik“ for at optage de russiske Baade. Det lykkedes ham at komme i Nærheden af „Stereputschin“, men han maatte trække sig tilbage, da samtidig den japanesiske Krydsersdivision kom til

Syne. Sammen med „Bayan“, der imidlertid var kommet ud, gjorde han endnu et Forsøg paa at undsætte det havarerede Fartøj, men maatte atter vige, denne Gang for den fjendtlige Hovedstyrke. Den russiske Jager omringedes da af de fjendtlige Baade og overvældedes med en knusende Ild, hvorunder den mistede de fleste af Officererne og største Delen af Mandskabet. Japaneserne entrede den til Slut og var allerede i Gang med at slæbe den bort, da den begyndte at synke. To Fyrbødere havde aabnet for Søhanerne og holdt Lemmene til Maskin- og Kedelrum lukkede, saa at ingen af Japaneserne kunde komme derned. I Løbet af ganske kort Tid var Jageren forsvundet fra Havets Overflade.

Japaneserne havde efter Kampen 9 døde og 12 saarede og Jagerne var en Del havarerede, men dog ikke mere, end at Reparationerne kunde udbedres fra Moderskibene.

Makaroff gik efter den fjendtlige Hovedstyrkes Tilsynekomst tilbage til Havnen med Krydserne; Panserskibene havde ikke kunnet løbe ud paa Grund af Lavvande. I Port Arthur var der naturligvis Sorg over „Stereputschin“, der var gaaet tabt, samtidig med, at man var stolt over det helttemodige Forsvar, den havde præsteret. Makaroffs Tilbagekomst paa „Novik“ formede sig som noget i Retning af et Triumftog; alle Mand var oppe for med egne Øjne at overbevise sig om, at det virkelig var deres øverste Chef, der om Bord paa en ubeskyttet Krydser var ilet Torpedobaadene til Hjælp.

.

Den japanesiske Slagskibsflaade gik imidlertid frem til Bombardement, og valgte denne Gang en noget vestligere Position, hvorfra kun et enkelt af Kystforterne kunde naa den. Samtidig etableredes en Observationspost af Krydsere ud for Indløbet til Port Arthur, udenfor Forternes Rækkevidde. Fra Kl. 10 Fm. til Kl. 1,40 Em. var den russiske Flaade vedblivende under Beskydning, med bedre Resultat end forrige Gang, fordi Observationen af Nedslagene og Signaleringen denne Gang

funktionerede bedre. Beskydningen blev til Dels udført med „coffers“ Granater, der var 4 Fod lange og 1 Fod i Gennemsnit, og som var fyldte med 106 Pund Melinit eller Shimose. Baade „Retvisan“, „Sevastopol“ og „Amur“ blev truffene, ligesom tilfældige Træffere beskadigede Kystforterne, men Havarierne var dog ikke større, end at de i kort Tid kunde udbedres. Imidlertid maatte Russerne fra nu af regne med den Kendsgerning, at Havnen ikke var beskyttet mod Beskydning fra Søen.

De russiske Tab beløb sig til 30 døde og saarede.

Midt i Marts forlagde Togo sin Hovedstyrkes Støttepunkt til Haiju Reden i Tatung Flodens Munding, dels af Hensyn til Troppelandsætningerne i Chinampo, dels for lettere at faa Føling med Fjenden under et eventuelt Gennembrudsforsøg. Admiral Makaroff havde den 11. Marts vist sig uden for Havnen med 4 Panserskibe og 1 Krydser, vel udelukkende for at indøve Personellet, men Japaneserne maatte dog være forberedte paa, at han ved given Lejlighed vilde gøre Forsøg paa at bryde Blokaden.

Under Evolutionsøvelserne den 11. Marts havde Russerne forøvrigt flere Uheld, som Makaroff forbød videre Omtale af. „Peresviet“ vædrede først „Sevastopol“ og derefter „Poltava“. Den fik herved vredet Stævnen, hvorved der opstod en mindre Lækage i Forskibet. De vædrede Skibe fik begge et Par Plader revnede og „Peresviet“ tillige et af Skruebladene bøjet. Nogen større Betydning havde disse Smaauheld naturligvis ikke, men de afgav et sørgeligt Bevis paa Personellets Mangler.

Forsvarsforanstaltningerne i Port Arthur gik imidlertid deres Gang. Paa Spidsen af Liautischan oprettedes en Observationsstation, der sattes i telefonisk Forbindelse med Havnen. I Artilleriskurene laa en Del Kanoner og Lavetter, der var blevne erobrede fra Tientsin i 1900. En Del af disse var endnu anvendelige, saa at 40 Kanoner kunde opstilles paa Landfronten, efter at de nødvendige Reparationer var foretagne paa Værftet. Batterierne fik herved en ikke uvæsentlig Forstærkning, og denne i Forbindelse med en Spærring af Yderenden af Indløbet støttede Forsvaret i betydelig Grad.

Rekognoscering ud for Port Arthur. — 2. Spærringsforsøg. — Blokadeflaadens Sammensætning. — Russisk Fremstød mod Elliot Øerne.

Efterat den 2. japanesiske Divisions Udskibning i Chinampo var tilendebragt, besluttede Togo sig til atter at foretage en Rekognoscering med Hovedstyrken i Port Arthurs umiddelbare Nærhed. I den Anledning sendtes om Aftenen den 21. Marts 2 Jagergrupper frem til Reden, dels for at afsøge denne, dels for at bevogte Indløbet og derved sikre Hovedstyrken mod Torpedobaadsangreb. Jagerne blev under Rekognosceringen paa Reden opdagede i Projektørlyset og beskudt. Nogle Torpedoer afskødes mod Vagtskibene, men uden at ramme.

Den russiske Eskadre satte Damp op og løb ud den næste Morgen, idet Fartøjer med Minestrygere gik foran for at bortrydde mulige Hindringer.

Medens Russerne langsomt udviklede sig udenfor Indløbet, blev de livligt beskudt af den fjendtlige Eskadre, bestaaende af 6 Slagskibe, 6 Panserkrydsere og 6 smaa Krydsere. De russiske Skibe holdt sig imidlertid indenfor Kystforternes Virkningsomraade, og Hensynet til disse forbød Togo at nærme sig tilstrækkeligt, til at hans Ild kunde have den ønskede Virkning. To af de japanesiske Slagskibe var sendt over i Duebugten,

hvorfra de med deres indirekte Ild skulde forsøge at drive Modstanderen til Søs; da dette mislykkedes, trak Togo sig tilbage. Et havde han opnaaet ved denne Rekognoscering, nemlig at blive klar over, at en Flaade paa 5 Slagskibe, 1 Panserkrydser, 3 beskyttede Krydsere samt ca. 20 Jagere kunde paaregnes at bryde Blokaden ved første gunstige Lejlighed, der tilbød sig. Han traf derfor hurtigst muligt Foranstaltninger til at foretage endnu et Spærringsforsøg.

Den russiske Eskadre, der om Eftermiddagen var gaaet ind i Havnen, forlod atter denne den 26. Marts og afholdt Øvelser og Evolutioner i Port Arthurs Nærhed. Krydserne fik Lejlighed til at ødelægge en japanesisk Handelsdamper „Hani Maru“ samt nogle Djunker. Russerne løb atter ind, da de fra det gyldne Bjærg modtog en, forøvrigt fejlagtig, Gnisttelegraf-melding om, at den fjendtlige Hovedflaade var i Sigte.

Den 26. Marts blev en Ekspedition paa 4 Spærringsdamperne klargjort, der om Natten sendtes ind mod Port Arthur, under Beskyttelse af Jagere. Dampene blev opdagede i Projektørlyset og kraftig beskudt. De af de russiske Torpedobaade, der havde Patrouillering ved Indløbsspærringen, gik ud til Angreb, hvorunder det lykkedes en af dem, Jageren „Silny“, at skyde en af Spærringsdamperne i Sænk med en Torpedo. Jageren maatte efter en kort Artillerikamp med de fjendtlige Fartøjer sættes paa Grund ved Indløbet, men kom flot i Løbet af den følgende Dag og var i April atter tjenstdygtig. En af Dampene sank lige uden for Indløbet, hvorved dette indsnævredes noget; de to andre Dampere strandede paa Kysten, saa Ekspeditionen alt i alt maa siges at være mislykket. Makaroff kunde atter løbe ud om Morgen, til Sorg for de japanesiske Krydsere, der var sendt ud paa Rekognoscering for at iagttage Virkningerne af Spærringsforsøget. Makaroff tog med Skibene Stilling vest for Indløbet, under Liautschang, hvorved han ventede at faa Japaneserne til at indtage deres tidligere Bombarde-mentsposition, hvor ingen Fare truede fra Forterne, men hvor

Russerne havde ladet udlægge Miner. Japaneserne gik imidlertid ikke i Fælden, muligvis rent tilfældigt, og Russerne trak sig hen paa Eftermiddagen tilbage til Havnen, hvor de større Skibe forblev til den 11. April, medens Torpedobaadene vedblivende sendtes til Søs saa godt som hver Nat.

Togo var efter det mislykkede Spærringsforsøg den 26./27. Marts i en lidt vanskelig Stilling. Den japanesiske Hær var færdig med Landgangen i Korea og samledes efterhaanden syd for Jalu. Man gjorde Regning paa, at Flaaden vilde kunne betrygge videre Troppelandsætninger paa Liautungs Sydkyst, hvorved Korea Hærens Fremmarch kunde paabegyndes mod Manchuriarméen, naar Overgangen over Jalufoden var tilendebragt, idet de landsatte Tropper skulde yde Sikkerhed mod Flankeangreb fra de paa Kvantung Halvøen værende russiske Stridskræfter. Samtidig mente man, at Hærens Operationer kunde indledes mod Port Arthur, og var disse først godt i Gang, maatte det blive et Tidsspørgsmaal, naar Flaaden maatte gaa ud og forsøge Gennembrudet til Vladiwostock. I denne Anledning blev 2 Liniedivisioner holdt tilbage i Japan, til eventuel Anvendelse mod denne By.

I Port Arthur havde Russerne gennem Kineserne faaet Nys om, at Fjenden efter det forfejlede Spærringsforsøg havde til Hensigt at prøve et nyt Middel til at ødelægge Flaaden. Planen, der ikke kom til Udførelse, og som muligvis slet ikke har været paatænkt, skulde gaa ud paa, at sende Dampere, fyldte med Petroleum, Benzin og andre brændende Væsker, der kunde flyde paa Vandoverfladen, ind mod Indløbet, naar Floden var stærkest. Damperne skulde i Nærheden af Havnen stikkes i Brand og sprænges fra hinanden. Russerne var hurtig klar over, at Angreb af den Art kunde rumme en meget betydelig Fare for Eskadren, særlig med sydlig Vind. De Skibe, der laa i Havneindløbet, blev derfor drejede med Agterenden mod Søen og med kraftige Agtervarp fortøjede til opankrede Bøjer. Naar de brændende Væsker nærmede sig med Strømmen, skulde Skibene gaa frem med Skruerne og herved tilvejebringe en stærk modgaaende Strøm.

Som tidligere nævnt kunde Panserskibene kun løbe ud ved Højvande; ved laveste Vandstand kunde ikke en Gang Krydserne komme ud. Dette var ret ubehageligt, da man paa Grund af det ringe Antal Krydsere, hvorover der raadedes, nødig vilde have dem paa Reden om Natten, udsat for Torpedobaadsangreb. Admiralen fandt imidlertid paa Udvej. De nedenfor det gyldne Bjærg strandede fjendtlige Dampere dannede et lille Rev, hvis Udstrækning forøgedes ved Sænkning af Damperen „Edouard Bawi“, hvor bagved der opankredes Bøjer. Den Krydser, der var paa Vagt, laa fortøjet mellem disse Bøjer, og var ved de under Vandet liggende Vrag godt beskyttet mod Torpedobaadsangreb, samtidig med, at den stadig var rede til med hele sit Artilleri at modtage en angribende Fjende. Paa den anden Side var den hurtig klar til at kunne forfølge en vigende Fjende, idet den kun behøvede at kaste Trosserne los.

Den 10. April fik Blokadeflaaden en ret værdifuld Forøgelse i Krydserne „Nisshin“ og „Kasuga“ og samtidig forandrede de japanesiske Stridskræfters Fordeling saaledes, at 4 Panserkrydsere, 5 Krydsere samt nogle Jagere og 2 Grupper Torpedobaade fik Station i Koreastrædet, medens alle de øvrige lette Fartøjer toges derfra til Bevogtningen af Port Arthur. For yderligere at indsnævre Blokaden, indrettedes Elliot Øerne som Støttepunkt for Hovedstyrken.

Ved Efterretningen om, at Japaneserne med deres Hovedstyrke havde indrettet sig paa Elliot Øerne, bestemte Russerne sig til den 12. April at sende Torpedobaadene herimod. Af de 14 Baade, der paa denne Tid var tjenstdygtige, deltog de 8 i Ekspeditionen, medens Resten holdtes tilbage til Patrouille-tjeneste. 3 af Baadene tabte imidlertid Følingen undervejs, saa

at kun de 5 naaede Øerne, der afsøgte, uden at der saas noget til Fjenden.

Da de 5 Baade under Hjemfarten ved Daggy var i Nærheden af Sanschantau (ved Talienwan Bugten), observeredes 4 japanesiske Jagere, der fjærnede sig i sydostlig Retning.

Af de 3 Baade, som Ekspeditionen havde mistet undervejs til Elliot Øerne, kom de 2 tilbage til Port Arthur, medens den 3. blev ødelagt ved Daggy af en fjendtlig Jagergruppe, som den i Nattens Løb havde sluttet sig til.

*Mineudlægning ved Port Arthur. — „Petropovlovsk“s
Undergang. — Efter Makaroffs Død.*

De fjendtlige Jagere, som de hjemvendende russiske Fartøjer saa forsvinde ved Daggy, hørte til 2 Jagerdivisioner, der om Natten havde opholdt sig paa Port Arthurs Red tilligemed Minedamperen „Koryo-Maru“, samt en Gruppe Torpedobaade, forsynede med selvvirkende Miner. Ved Midnat observeredes nogle af Fartøjerne i Projektørlyset fra et af Vagtskibene i Indløbet. Admiral Makaroff, der var nærværende, antog de belyste Fartøjer for hjemvendende egne Baade og forbød følgelig at aabne Ilden imod dem. Da Kystforterne havde Ordre til at afvente det 1. Skud fra Vagtskibene, aabnede de ikke Ilden, hvorfor det lykkedes Japaneserne uhindret at udlægge en Minespærring ca. 1 Kvartmil fra Kysten.

Først efterat dette Arbejde var tilendebragt, gik det op for Russerne, at Fartøjerne paa Reden var fjendtlige; Dampen satte op i de russiske Skibe, da man gik ud fra, at det var en Rekognosceringsekspedition, der om Dagen vilde blive efterfulgt af Hovedstyrken.

„Bayan“ og „Askold“ samt „Diana“ løb ud, saasnart det blev lyst, for at optage de hjemvendende Baade. Snart efter løb ogsaa „Petropovlovsk“, „Pobieda“ og „Poltava“ ud paa Re-

den; „Sevastopol“ og „Peresviet“ kom noget senere ud, fordi den sidstnævnte rørte Grunden i Indløbet. Minestrygning fandt Sted foran de udløbende Skibe. I Horisonten saas de japanesiske Krydsere, der til Støtte for Mineudlægningsfartøjerne havde holdt gaaende i disses Nærhed og først havde fjærnet sig efter at have vekslet Skud med „Bayan“. De japanesiske Panserskibe, der tiligemed „Nisshin“ og „Kasuga“ havde holdt gaaende længere til Søs, skjult for Russerne af en Taagebanke, stod nu ind mod Havnen, idet det dog var Togos Hensigt at holde sig udenfor Russernes Synsvidde, indtil Krydserne havde faaet dem lokkede saa langt til Søs, at de ikke mer var under Beskyttelse af Forternes Ild. Manøvren lykkedes dog ikke. Taagen lettede pludselig, og Makaroff saa den overlegne Styrke, hvorfor han skyndsomst vendte om og satte Kurs mod Havnen, han selv med „Petropovlovsk“ i Spidsen. Under Passagen af den Spærring, som Japaneserne havde udlagt om Natten, stødte „Petropovlovsk“ Kl. 9,43 m Fm. paa en af Minerne, krængede straks efter stærkt over og sank i ubegribelig kort Tid, antagelig i Løbet af et Par Minutter. Skroget indhylledes i en hvidlig Røg, stærke Eksplosioner hørtes, og da Røgen trak bort, var kun Masterne over Vandet. Af den 640 Mand store Besætning omkom de 560, deriblandt Makaroff.

Medens Torpedobaadene løb hen mod Ulykkesstedet, hejste 2. Admiral, Fyrst Uchtomsky, Signal: Kølvandsorden, følg mig, hvorpaa han med „Peresviet“ satte sig i Spidsen.

Kl. 10,15 paafulgte en ny Mineeksplosion, og „Pobieda“ lagde sig langsomt over paa Siden. „Peresviet“ stoppede og drejede haardt Bagbord over, hvorved hele Formationen kom i Uorden. Besætningerne blev herover saa nervøse, at de for en kort Tid tabte al Besindelse. Skud knaldede paa Skud, til alt Held affyrede paa maa og faa, saa at de fleste af dem gik langt over de andre Skibe. Raab om „Alt er ude“ — Undervandsbaade — Alle Skibene gaar ned — Red jer — Skyd — svirrede

gennem Luften og forøgede Uhyggen. Nogle stod klar til at springe over Bord, andre sloges om Redningsbælterne.

Lidt efter lidt vendte Ro og Fornuft tilbage, og Skydningen ophørte. Fra „Peresviet“ vajede Signalet: Løb ind i Havnen.

Som første Skib kom „Pobieda“ ind; den klarede sig med egen Maskinkraft og havde kun ubetydelig Slagside. Minen var eksploderet under en af de større Kulkasser, der var fuld af Kul og derfor havde optaget Stødet.

Ved Middagstid laa alle Skibene forøjede i Vestbassinet.

Den frygtelige Katastrofe, der overgik „Petropovlovsk“, kan kun for en Del tilskrives Mineekspllosionen. Det mægtige Væld af blaa og violette Flammer, der strømmede ud fra Skibet, tyder paa, at Eksplosioner i Krudt- og Granatmagasinerne har været i høj Grad medvirkende Aarsager til dens Undergang.

Efter Ulykken traadte naturligvis Spørgsmaalet om Forstærkning fra Østersøen eller Sortehavet stærkt i Forgrunden. Mere endnu dog maaske de personelle Forhold. Navne som Dubassow, Tschuchnin, Rojestwenski var paa alles Læber og diskuteredes med megen Lidenskab.

Imidlertid blev Admiral Skrydloff udset til at være Makaroffs Efterfølger og afrejste fra Sevastopol den 3. Maj; men inden han kunde overtage den nye Kommando, var Port Arthur ogsaa effektivt blokeret fra Landsiden, hvorfor han rejste til Vladivostock.

Efter Makaroffs Død, der under de forhaandenværende Omstændigheder vel nok var saa føleligt et Tab for den russiske Flaade, som tænkes kunde, hensank Russerne i den samme Uvirksomhed som før hans Ankomst. Eskadren blev liggende i Vestbassinet, Vagttjenesten med Krydserne paa Yderreden afskaffedes, i det hele taget forsvandt forbavsende hurtigt alle de Foranstaltninger, som Makaroff havde truffet, dels til at gøre Forsvaret effektivt, dels til at bibringe Personellet den rette offensive Aand.

Admiral Alexejew hejste sit Flag paa „Sevastopol“ den 15. April, og dermed lammedes Marinens Initiativ for lange Tider.

Det hed sig nu, at alt hvad Makaroff havde udrettet, kun var et Udslag af hans grænseløse Dumdristighed. Det gælder om, sagde Alexejews Parti, ikke at forveksle denne Egenskab med Tapperheden, idet det meget ofte er sandt Mandsmod at have Resignation til ikke at styrte sig ud i Faren. Man maa ikke i Blinde styrte sig ud heri for at erhverve sig en billig købt Popularitet. Fra nu af maa de æventyrlige Foretagender ophøre, og først og fremmest maa Overlæg være parret med stort Overblik. Statholderen skal nu overfor Rusland staa til Ansvar for, at han var letsindig nok til at overgive Kommandoen til den saakaldte „Bedstefader“ (Makaroff). Det burde han naturligvis ikke have vovet, og han skal jo nu have Ulejligheden med at redressere Fejlen. Vort Haab staar nu til ham, og Gud give, at hans Værk maa lykkes. Betingelserne hertil har han fremfor nogen anden, hvad Kuropatkin havde et klart Blik for, da han i en Skaaltale sagde om Statholderen: Dette Lands Genius er *Eugenius Alexejew*.

Principet „Være forsigtig og intet risikere“ kom nu atter i Højsædet og hertil kunde endnu føjes: Intet gøre uden Ordre eller uden forud indhentet Tilladelse.

De mange i Eskadren, der havde set op til Makaroff paa Grund af hans Foretagsomhed og Uforfærdethed, var fortvivlede over denne Slappelsens Tilstand, der var indtraadt i samme Øjeblik, som Alexejew atter overtog Kommandoen. Vel havde Makaroff været hidsig og kunde være grov, men han tog med Glæde mod ethvert nyt Forslag, ligegyldigt fra hvem det kom, naar han blot havde Troen paa, at det betød Fremskridt. Anderledes med Statholderen, der havde en endog usædvanlig Forestilling om sin egen Ufejlbarhed, der ikke tillod, at nogen anden kunde fremsætte en selvstændig Tanke.

Japaneserne var ikke længe om at forsøge paa at udnytte de Chancer, de havde faaet ved „Petropovlovsk“ Undergang og Makaroffs Død. Natten mellem den 14. og 15. April udlagde japanesiske Torpedobaade Miner paa Reden, medens 3 Jagergrupper holdt gaaende i Nærheden. Om Morgenens tidlig viste

først Krydsdivisionen sig og Kl. 9 Formiddag tillige Hovedstyrken, og forsøgte ved indirekte Beskydning at drive Russerne ud af Havnen. „Nisshin“ og „Kasuga“ var stationerede vest for Liautischan, medens Hovedstyrken opholdt sig ud for Indløbet. Bombardementet syntes intet at udrette, og da Skibene endnu 3 Timer efter Højvande ikke var løbne ud, trak Japaneserne sig tilbage.

*Vladiwostock-Krydsernes Virksomhed. — Stridskræfternes For-
deling ved Udgangen af April. — Overgangen over Yalu.*

Vladiwostock Krydserne var efter det kortvarige Togt umiddelbart efter Krigens Udbrud forblevne i Havnen i fuldstændig Uvirksomhed, og først i Slutningen af April lod de atter høre fra sig. Den 23. April gik Eskadren til Gensan, hvortil den ankom den 25. Medens de 3 Krydsere „Rossia“, „Gromoboi“ og „Rurik“ samt 8 Torpedobaade holdt gaaende udenfor, sendtes 2 Baade ind i Havnen, hvor de ødelagde den japanesiske Dampers „Goyo Maru“. Dagen efter overhaltes en Transportdampers paa 4000 Tons („Kiushu-Maru“), der var paa Vej fra Iwon til Gensan med en Afdeling Infanteri om Bord. Transporten havde været under Eskorte af den 11. japanesiske Torpedobaadsflotille, der paa Grund af stormende Kuling og høj Sø var bleven nødt til at søge Læ og lade Damperen fortsætte paa egen Haand. 17 Officerer, 20 Soldater, 65 Mand af Besætningen samt 81 Kulier overgav sig og bragtes om Bord paa de russiske Skibe, medens de resterende 5 Officerer og 74 Mand nægtede at følge med og begik Harakiri efter at have raabt Hurra for Kejseren. Damperen sank efter at være bleven ramt af en af „Rossia“s Torpedoer. Da Damperen havde en temmelig stor Beholdning af baade Ris og Kul om Bord, syntes det mærkeligt, at Russerne ikke prøvede paa at bringe den til Vladiwostock, hvortil Eskadren ankom den 28. April. Den 26. var Kamimura med 4 Panserkrydsere og 5 beskyttede Krydsere samt 4 Jagere ud for Gensan og satte herfra Kurs mod Vladiwostock i Haab om at finde Fjenden, hvad dog ikke lykkedes

denne Gang. Fra Vladivostock saa man ved Daggy den 29. April et Glimt af Eskadren, der hurtigt forsvandt igen, da den var for lille til paalideligt at kunne bevogte Indløbene. Den gik derfor atter til sin Station ved Tsushima, efter forinden at have haft Lejlighed til fra Jagerne at udlægge en Del Miner, for hvilke en russisk Torpedobaad og en Koffardidamper senere blev Ofre.

Ved Slutningen af April var Stridskræfternes Sammensætning og Fordeling omtrent følgende:

Russerne.

1) Port Arthur.

„Cæssarewitch“	}	Panserskibe.
„Retvisan“		
„Pobieda“		
„Poltava“		
„Sevastopol“		
„Peresviet“	}	Panserkrydser.
„Bayan“		
„Pallada“		
„Askold“	}	Beskyttede Krydsere.
„Diana“		
„Novik“		

22 Jager og Torpedobaade, hvoraf 10 ikke tjenstdygtige.

6 Kanonbaade.

1 Minedamper.

Endvidere en Del Hjælpedampere, Lazaretskibe, Pumpe-dampere etc. samt nogle mindre Torpedobaade.

2) Vladivostock.

„Rossia“	}	Panserkrydsere.
„Gromoboi“		
„Rurik“		
„Bogatyr“.		

8 Torpedobaade, 1 Hjelpekrydser og nogle Værftsfartøjer.

Japaneserne.*Foran Port Arthur.**Hovedstyrke.*

„Mikasa“	}	Panserskibe.
„Asaki“		
„Shikishima“		
„Hatsuse“		
„Yashima“		
„Fuji“		
1 Aviso.		

Efterretningsstyrke.

- a) „Nisshin“ og „Kasuga“, Panserkrydsere.
1 Aviso.
 - b) „Yakumo“ og „Asama“, Panserkrydsere.
1 Aviso.
 - c) „Kasagi“, „Chitose“, „Takasago“, „Yoshino“. Beskyttede
Krydsere.
 - d) „Hashidate“, „Matsushima“, „Itsukushima“. Beskyttede
Krydsere.
„Chin Yen“. Ældre Panserskib.
 - e) „Akashi“, „Idzumi“, „Chiyoda“, „Akitsushima“. Beskyt-
tede Krydsere.
- 15 Jagere og ca. 40 Torpedobaade.

Til Disposition.

Ældre Panserskib: „Fuso“, 9 Kanonbaade, 1 Aviso, 5
Grupper Torpedobaade.

Tros: ca. 12 Hjelpekrydsere (delvis anvendt til Troppe-
transport), 3 Torpedodepotskibe, 3 Moderskibe for Tor-
pedofartøjer, 3 Minedampere, ca. 10 Værkstedsskibe,
3 Lazaretskibe, 1 Kabeldamper, 2 Destillérskibe, 2
Tankdampere, 2 Proviantskibe; endvidere Transport-
skibe til Ammunition, Kul og andre Materialer.

I Koreastrædet (Støttepunkt Takachiko paa Tsushima).

Hovedstyrke.

„Idzumo“	}	Panserkrydsere.
„Iwate“		
„Tokiwa“		
„Adzuma“		

Efterretningsstyrke.

- „Naniva“, „Takachiko“, „Niitaka“, „Tsushima“, „Suma“.
Beskyttede Krydsere.
4 Jagere og ca. 10 Torpedobaade.

Blokadeflaadens Opstilling og Opgaver vil fremgaa af nedenstaaende Oversigt:

1. Forpoststyrkerne.

- a. 2 à 3 Jagergrupper, til Observation af Havnen.
- b. 1 Division beskyttede Krydsere, om Dagen 10 à 15 Kvartmil og om Natten ca. 5 Kvartmil længere tilbagetrukket end Jagerne, til Støtte for disse og til at holde Føling med Fjenden, hvis han brød ud.
- c. 2 Panserkrydsere og 1 Division beskyttede Krydsere, om Dagen 15 til 20 Kvartmil og om Natten ca. 40 Kvartmil bag ved b.-Hovedstyrke for de lettere, fremskudte Stridskræfter.

2. Efterretningsstyrke.

Nogle Krydsere og Kanonbaade, mellem Forpost- og Hovedstyrken, til Opretholdelse af Forbindelsen mellem disse.

3. Hovedstyrken.

Panserskibene, om Natten supplerede med 2 à 3 Jagergrupper til Sikring, mellem Round Island og Shantung, eller ved Elliot Øerne.

Ved Udgangen af April stod den japanesiske 1. Armé foran Jalu, medens største Delen af 2. Armé var i Transportfartøjer i Chinampo, klar til at landsættes paa Liautung Halvøens Sydkyst, naar Japaneserne havde tiltvunget sig Overgangen over Jalu. Russernes Hovedstyrke stod paa Linien Liauyang-Kaiping, medens ca. 2 Infanteridivisioner med 6 Feltbatterier var skudt frem til Jalu, for at forhindre Overgangen og videre Fremmarch. Begge Dele mislykkedes imidlertid. Den 1. Maj tiltvang Japaneserne sig Overgangen og slog derefter totalt den russiske Forpoststyrke, der forsøgte at opholde Modstanderen. Flaaden understøttede Arméen under Overgangen over Floden, idet den ved sin Ild fastholdt en stor Del af det russiske Artilleri paa højre Fløj, som Japaneserne slet ikke angreb. Endvidere sikrede en Del japanesiske Kanon- og Patrouillebaade Udskibningen af en Del sværere Feltskyts i Flodens umiddelbare Nærhed.

3. Spærringsforsøg. — Landgangen i Jentau Bugten.

Efter Overgangen over Jalu Floden traf Japaneserne Foranstaltninger til at landsætte den 2. Armé i Jentau-Bugten, ca. 60 Kvartmil fra Port Arthur. Forinden ønskede dog Togo at sikre sig mod de fjendtlige Stridskræfter ved atter at forsøge paa at spærre Indløbet. I den Anledning udrustedes 12 Dampere, som den 2. Maj om Aftenen sendtes ind mod Indløbet. Ligesom ved tidligere Foretagender af denne Art gik først 2 Jagergrupper frem til Rekognoscering og Bevogtning. Herefter fulgte Dampene, der var ledsagede af 2 Kanonbaade, 2 Jagergrupper og 3 Torpedobaadsgrupper. Kl. 11 om Aftenen blæste det op med stormende Kuling fra Sydost, hvorved Spærringsdampene tabte Følingen med hinanden. Chefen for Ekspeditionen indsaa det haabløse i at kunne gennemføre Foretagendet og gav Signal til at afbryde det. Signalerne blev ikke forstaaede, hvorfor Skibene fortsatte Sejladsen ind mod Port Ar-

thur. Kl. 2 om Natten var den første af Damperne naaet til den regulære Minespærring, og løb paa en af Minerne, der eksploderede, hvorved Forsvaret alarmeredes. De 2 i Indløbet patrouillerende Baade gik straks ud, men maatte vende om paa Grund af Ilden fra de russiske Batterier. 7 andre af Damperne naaede efterhaanden Indløbet, men de fleste af dem løb paa Miner i Spærringen og sank udenfor Bjælkespærringen; kun 2 sank paa saa gunstigt et Sted, at Farvandet for de store Skibe indsnævredes til ca. 1 Kabellængde. Spærringsforetagendet efterfulgtes om Morgenens af en Rekognoscering. Kl. 6 viste en Krydserdivision sig udenfor Havnen og Kl. 9 kom Togo med en Del af Hovedstyrken. Denne forblev Dagen igennem ud for Port Arthur og vendte først ved Mørkets Frembrud tilbage til sin Blokadestilling. Efter Melding fra de overlevende fra Spærringsekspeditionen, havde Togo Grund til at antage, at Forsøget denne Gang var lykkedes, og han bestyrkedes i dene Antagelse ved, at intet russisk Skib forlod Havnen.

Togo ansaa nu Forholdene for tilstrækkelig betryggende til at forsøge paa Landsætning af II Armé i Yentau Bugten.

Om Morgenens den 5. Maj landsattes 2 Marinebatailloner med ret stort Besvær, idet de paa en Strækning af mer end 1 Kilometer maatte vade i Vand, undertiden op til Brystet. Landgangen beskyttedes af nogle Kanonbaade, hvis Ild fordrev de ca. 100 Kosakker, der var opstillede paa den lave Strandbred. Fra Kl. 8 Formiddag indtil Mørkets Frembrud landsattes 10 000 Mand foruden Artilleri og Træn. Ved Landsætningen anvendtes Pontoner og Landgangsbroer. — Paa Grund af stormende Kuling maatte yderligere Landgangsforetagender udskydes i en hel Uge, hvorunder den nys nævnte første Echelon var ganske isoleret og næppe havde undgaaet en Katastrophe, hvis Russerne havde forsøgt et offensivt Fremstød. Men dette udeblev til Trods for, at der 32 Kilometer fra Landgangsstedet stod 1400 Mand Kosakker og Grænsevagtsafdelinger, 120 Kilometer længere nord paa ved Jærnbanen 26 Batailloner med Artilleri og 60 Kilometer herfra 30 Batailloner. De landsatte ja-

panesiske Afdelinger havde allerede den 6. Maj kunnet afskære Banelinien til Port Arthur, men trak sig dog tilbage til Landsætningsstedet, da Forstærkningerne udeblev, og rykkede først frem igen den 9. Maj, da de ikke længere frygtede en russisk Offensiv.

Først den 13. Maj fuldendtes Landsætningen af de 2 japanesiske Divisioner, til hvis Overførelse der havde været anvendt ialt 83 Transportskibe.

De landsatte Tropper gik først mod Nord for paa saa lang Strækning som muligt at tage Jærnbanelinien i Besiddelse og skille de russiske Armédele. Mod russiske Angreb fra Kvantung blev deres Bevægelser dækkede af 1. japanesiske Division, som den 15. Maj besatte Højderne, 4 Kvartmil nord for Kintschau. Det var Japanesernes Hensigt i første Linie at erobre Dalny og Talienwan for at kunne benytte disse Byer som Udskningssteder for Tilførsler af Artilleri til Anvendelse i Landkrigen. Erobringen af disse Havnebyer kunde imidlertid først foregaa efter at Kintschau Passet var ryddet, hvorved man tillige tilstræbte at kunne paabegynde Fremmarchen mod Port Arthur. Flaaden havde til Biopgave at fremme Hærens Operationer i videst muligt Omfang. Da Skibe baade fra Talienwan, Kerr og Kintschau Bugten kunde deltage i et Angreb mod Kintschau Stillingen, paabegyndtes en Gennem søgning af disse Bugter for Miner. For Russerne i Port Arthur begyndte Situationen at blive betænkelig. Efterretningen om Japanesernes Landsætning ved Pitsewo, i Yentau Bugten, den 5. Maj, naaede allerede samme Dag Statholderen, der Dagen efter afrejste til Mukden, efter forinden at have overgivet Kommandoen over Flaaden til sin Stabschef, Kontreadmiral Witthøft, indtil den designerede Flaadefører, Viceadmiral Skrydloffs Ankomst.

Admiral Witthøft havde i Eskadren Ord for at være en personlig tapper Mand, med en betydelig Arbejdsevne, hvorimod han ikke anerkendtes som Sømand, muligvis fordi han havde tilbragt det meste af sin Tjenestetid paa Landjorden. I det første Krigsraad han havde med Admiralerne og Skibscheferne, skal han have slaaet paa, at han manglede Evner til at være Flaadefører og derfor maatte henholde sig til de andres Hjælp.

*Port Arthur-Eskadren. — Japanesiske Skibstab. —
Angrebet paa Kintschau-Stillingen.*

I denne Periode var der særlig stor Ophidselse om Bord i Skibene. Alle kunde se, at der endnu raadedes over tre ubeskadigede Panserskibe, 1 Panzerkrydser, 3 beskyttede Krydsere af 1. Klasse og 1 af anden Klasse, 4 Kanonbaade og over 20 Torpedobaade. Med denne Styrke kunde der have været beredt Japaneserne store Vanskeligheder med Gennemførelsen af Landgangen, der foregik kun 60 Kvartmil fra Havnen.

Og var endelig Landsætningen lykkedes, kunde vel Port Arthur Flaaden have generet Tilførslerne til den 30 000 Mand store Hær i en saadan Grad, at den muligen havde maattet trække sig tilbage til Jalu for at forene sig med den dér operende Hær.

Ganske vist begyndte Russerne at tænke paa en mere offensiv Optræden, men Udførelsen lod vente længe paa sig. Statholderen sendte, medens han var undervejs med Jærnbanen til Mukden, Telegram til Witthøft, hvori han henstillede at lamme Fjenden ved at sætte Torpedobaadene ind. I den Anledning blev der afholdt en Konference, der skulde bringe Klarhed over, hvorvidt Tidspunktet maatte anses for gunstigt, eller om det maatte foretrækkes at afvente Forstærkninger fra Europa. Cheferne for de to Torpedobaadsflotiller afgav følgende Erklæring: Natten er nu ca. 8½ Time lang, og det er sidste Maanekvarter. Ligger Transportskibene ved Pitsewo, er der utvivlsomt etableret en 2—3 dobbelt Sikringskæde af Krydsere og Jagere. Lykkes det Baadene at komme i Angreb tiltrods for disse Hindringer, vil de for Hjemgaende kun være naaet til ud for Dalny, naar det begynder at lysne, og vil da sandsynligvis alle blive ødelagte, med mindre kampkraftige Skibe kan sendes ud for at optage dem. Formentlig sender Fjenden sine Transportskibe til Søs om Natten, hvorfor Chancerne for et gunstigt Angreb er yderst ringe, medens der er al Rimelighed for at miste alle Baadene.

Da Flotillecheferne gik ud fra, at man ikke turde udsætte

de mere kampkraftige Skibe for Minefaren eller for at blive ødelagte af den overlegne Modstander, maatte de betragte det som haabløst at sende Baadene ud.

Man kan forstaa, at en saadan Erklæring kunde virke demoraliserende paa Besætningerne. Forholdene i Eskadren blev da ogsaa for hver Dag, der gik, mer og mer fortvivlede. Det gik saa vidt, at der i Skibene udspreddes anonyme Smædeskrifter, hvori der dels railleredes over den slette Overledelse, dels over det uheldige Samarbjede mellem Fæstningens og Eskadrens Overordnede. For at danne sig et Begreb om disse Skrifter, skal her anføres Hovedindholdet af et af dem, der var lavet som en Parodi over Legenden om „Bedstefader Masai og Harerne“.

I en fornem Gaard boede hvide Harer, for hvis Sikkerheds Skyld Hunde med graat Skind laa paa Vagt omkring Gaarden. En Gang blev denne angrebet af Ulve, og da Hundene havde vanskeligt ved at klare sig i Kampen med dem, blev Harerne bange og stak af mod Nord (læs Vladiwostock) under Anførsel af den ældste og fejgeste. De efterlod sig intet andet end en forfærdelig Stank, der nær havde taget Vejret fra de stakkels Hunde. Disse kæmpede paa Liv og Død, men havde ikke kunnet klare sig, hvis ikke Bedstefader Masai var kommet dem til Hjælp. Da Ulvene var forjagne, kaldte Masai Harerne tilbage, hvorpaa han bebrejdede dem, at de havde forladt deres gode Venner. Tilgiv os, Bedstefa'r, sagde de, men vi fandt, at det var vor Pligt at bringe vore Pelse i Sikkerhed, der dog har mere Værd end et Hundeskind.

Men Bedstefader Masai forargedes, bebrejdede dem, at de havde besudlet deres Pelse, der derfor var uden Værdi, og han greb sin Stok og afstraffede dem.

Dette Smædeskrift, der vakte en ikke ringe Opsigt, var skrevet med Maskinskrift og blev tilsendt samtlige Admiraler, Chefer, Næstkommanderender og Officersmesser.

Efter Spærringsforsøget den $\frac{2}{3}$ Maj var Indløbet vel endnu passabelt for Skibe af enhver Størrelse, men frembød ikke faa

Vanskeligheder for Navigeringen. Alt i alt laa efterhaanden 21 sunkne Dampere i og foran Indløbet, og uden Afmærkning var Passagen vanskelig selv for Torpedobaade.

Da Befæstningsanlægene stadig var ret ufuldstændige og tiltrængte baade Personel og Materiel, henvendte Fæstningskommandanten sig til Flaadechefen med Anmodning om Assistance. I et Fællesmøde af Land- og Søofficerer blev det derefter besluttet, at Skibene skulde afgive saa mange Kanoner til Forstærkning af Landfronten, som var muligt, uden at deres Kampværdi derved blev i væsentlig Grad forringet. Som Følge heraf beordrede Statholderen den 12. Maj, at 23—15 c/m, 6—12 c/m, samt en Mængde lettere Skyts vilde være at afgive til Fæstningen. En Del af Kvantung-Flaadeekvipagens Mandskab kom til Tjeneste paa Land- og Søforterne, hvorefter Personellet til Kvantungs og Port Arthurs Forsvar havde følgende S sammensætning og Styrke:

Infanteri	ca. 29 000	Mand.
Feltartilleri (ca. 60 Kanoner)	2 300	—
Fæstningsartilleri	4 000	—
Tekniske Tropper	400	—
Frivillige	2 600	—
Af Flaadeekvipagen	4 000	—

Ialt ca. 42 300 Mand.

Landtropperne stod dels i den forberedte Forsvarsstilling i Kintschau Snævringen, dels i Port Arthur.

I mange af Skibene herskede der Misfornøjelse med den ovennævnte Aflevering af Materiel, og der udspillede i flere Officersmesser Scener, der grænsede til Mytteri. Det gik saa vidt, at nogle Officerer truede med at ville lade Dampen sætte op og gaa til Søs, selv om de herved skulde risikere at blive beskudte fra Forterne.

I Landofficerskredse fremkom jævnlig Forslag om at lade Forterne skyde paa Skibene for derved at tvinge dem ud af Havnen.

Under de daglige Besøg, som den japanesiske Slagflaade aflagde ud for Port Arthur, havde Russerne iagttaget, at Skibene ved Ankomst og Afgang stadig passerede et bestemt Sted. Efter at dette var nøje fastlagt ved Pejlinger, udlagdes der her en Minespærring den 14. Maj under usædvanlige gunstige Omstændigheder. Det var paa denne Dag noget taaget, men Taagen laa saa lavt, at de fjendtlige Skibes Topper kunde ses fra Mine-damperen „Amur“, der løb ud sammen med 4 Jagere, der skulde afværge mulige Angreb fra Forpostfartøjer. Da „Amur“ kunde bestemme sig ved Vinkelmaaling til Fjældtoppene, lykkedes det den ubemærket af Fjenden at kaste 50 Miner paa det udsete Sted.

Den 15. Maj bestod Blokadens Hovedstyrke af „Hatsuse“, „Yashima“ og „Shikishima“, den beskyttede Krydser „Kasagi“ samt Avisoen „Tatsuta“. Skibene holdt sig paa de sædvanlige Kurser ud for Port Arthur og havde allerede en Gang uhindret passeret Minefeltet, da „Hatsuse“ under Passagen for 2. Gang løb paa en af Minerne, hvorved Agterskibet havareredes. „Yashima“ skar ud og kom med kort Mellemrum paa 2 Miner, hvorved den fik stærk Slagside. Den kunde dog bruge begge Maskiner og satte skyndsomst Kurs mod Elliot Øerne.

Slagsiden blev dog snart større, Farten mindskedes, og efter et Par Timers Forløb kæntrede den, efter forinden at være forladt af Besætningen.

Heller ikke „Hatsuse“ lykkedes det at bjærge, idet den en halv Time efter at have ramt den første Mine løb paa en anden, hvad der paa halvanden Minut medførte dens Undergang. Af Besætningen bjærgedes 300 Mand. Fra Port Arthur havde man observeret saavel „Yashima“'s Havarier som „Hatsuse“'s Undergang. Da Japaneserne Natten iforvejen fra nogle Jagere havde udlagt Miner ud for Indløbet, turde Witthøft af Hensyn til Minefaren ikke lade Slagskibene og Krydserne udnytte Situationen. Kun Torpedofartøjerne fik Ordre til at løbe ud, men de blev hurtigt jagede tilbage.

Foruden de nævnte alvorlige Tab, havde Japaneserne Natten iforvejen et føleligt Uheld, idet „Kasuga“ i det taagede Vejr løb ind i Krydseren „Yoshima“, der gik ned saa hurtigt, at kun 90 Mand af Besætningen reddedes.

Imidlertid fortsatte Japaneserne Forberedelserne til Angrebet paa Kintschau Passet. Minerydningsarbejderne i Bugterne skred dog kun langsomt fremad og synes ikke at have været fuldstændig tilendebragte, inden Kampen fandt Sted. Under Minerydningsarbejderne mistede Japaneserne den 12. Maj Torpedobaad Nr. 48 og den 14. Maj Avisoen „Miyako“. De Krydsere, der beskyttede de minesøgende Fartøjer, maatte adskillige Gange tage de Feltbatterier under Ild, der var etablerede paa Takuschan Halvøen, hvorfra de generede Arbejderne; lejlighedsvis landsattes ogsaa fra Krydserne Afdelinger, der skulde ødelægge Telegraflinier og Signalstationer. Minestrygningen i Kintschau Bugten paabegyndtes den 15. Maj, i hvilken Anledning en Krydserdivision, nogle Kanon- og Torpedobaade afgik fra Elliot Øerne dertil. Denne Ekspedition passerede netop Port Arthur, da „Hatsuse“ og „Yashima“ løb paa de ovenfor omtalte Miner. Krydserne forblev ved Ulykkesstedet og assisterede godt, bl. a. ved at jage de fra Port Arthur udløbende Torpedobaade tilbage.

Natten mellem den 19. og 20. Maj havde Japaneserne det Held at faa udlagt en Del Miner i Indløbet til Port Arthur. Ganske vist gik Kanonbaaden „Oshima“ og Jageren „Akatsuki“ tabt, men Udlægningen havde dog det tilsigtede Resultat, idet Russerne i de nærmest paafølgende Dage fandt saa mange Miner, at de ikke vovede at lade deres større Skibe løbe ud for at deltage i Forsvaret af Kintschau Stillingen.

General Støssel udbad sig Afsendelse af en Mængde Skibe, baade til Talienwan og Kintschau Bugten, men kun Kanonbaa-

den „Bohr“ og 2 Torpedobaade sendtes til Dalny, hvortil de, begunstigede af Taagen, ankom den 25. Maj.

Efter at man i det japanesiske Hovedkvarter følte sig sikker for større Angreb fra Nord, rykkede 1., 3. og 4. Division under General Oku frem mod Kintschau-Stillingen, uden at møde no-

Den ca. 4000 Meter brede Kintschautange hæver sig paa Midten til godt 100 Meter, men vestenfor Højdedraget er der en ca. 1000 Meter bred lav Strækning, der gaar ud til Vandet og østenfor ligeledes en lav Strækning paa et Par Hundrede Meters Bredde ud til Handbugten. Anlægene havde, da Angrebet fandt Sted, nærmest Karakter af en forstærket feltbefæstet Stilling med i alt 13 Værker, af hvilke 2 laa lavere og kunde virke ud mod Kintschau Bugten, medens 1 kunde virke mod Handbugten, der tillige kunde beskydes fra et Batteri paa Talienwan. Rundt om hele Stillingen var der stærke passive Hindringer, i Form af Pigtraad, Miner og Ulvegrave. Foran Stillingens venstre Fløj laa Byen Kintschau, der var ganske svagt befæstet. Man betragtede Stillingens venstre Fløj som den stærkeste, paa Grund af den fra Stillingen mulige stærke Frontal- og Krydsild, hvorfor man særlig anstrængte sig for at bringe højre Fløj og Centrum i kampdygtig Stand. Fra Stillingens Vestkant og til 3 Meter Kurven i Kintschau Bugten var der imidlertid knap 4000 Meter, og Stillingen kunde derfor let flankeres fra Søsiden; var Forsvaret nedkæmpet her, kunde Angriberne, begunstiget af det flade Terræn, omgaa Stillingen.

Fra Handbugten truede Faren ikke saa meget, da der her, i Mod-sætning til Kintschau Bugten, var etableret omfattende russiske Mine-spærringer, og Forsvarsværkerne var trukne længere ned til Vandet, ligesom Batterierne paa Talienwan kunde gribe ind hér.

Stillingen stod og faldt med Flaadens Medvirkning, og i den Retning udtalte Admiral Makaroff sig ogsaa, da han i Begyndelsen af Marts besaa Anlægene. Han tilraadede at bringe svært Skyts i Batteri paa den vestlige Front, da Situationen var en saadan, at der ikke kunde gøres Regning paa Støtte fra Flaaden, men at man tværtimod maatte befrygte et japanesisk Flaadeangreb fra Bugten. —

Efterat japanesiske Skibe den 25de om Aftenen havde vist sig hér, blev det forsøgt at bringe 2 15cm. Kanoner i Batteri mod dem, men Arbejdet naaede ikke at blive fuldført. Stillingens Styrkeforhold var derfor vendt fuldstændigt om, saa at det blev den venstre Fløj, der var den svageste. —

gen nævneværdig Modstand. Den japanesiske Armé talte mellem 40 og 50 000 Mand med ca. 250 Kanoner. Russernes Styrke paa Halvøen talte ca. 40 000 Mand, fordelte saaledes:

VII Division i Port Arthur med fremskudte mindre Styrker	22 000.
IV Division, med hele Divisionens Artilleri, som Hovedreserve for Kintschaustillingen, ved Nangualin	14 000.
V østsibiriske Skytteregiment i Kintschaustillingen (Nauschan) med fremskudte Styrker til Byen Kintschau	3000.

Den japanesiske Armé blev staaende i sin Stilling den 24. Maj. I Løbet af Dagen indtraf Melding om, at en Flaadeafdeling vilde indtræffe næste Dag i Kintschaubugten og understøtte Angrebet. Den 25. rykkede derfor Hæren frem i de til Angrebet bestemte Stillinger, men da Flaadeafdelingen paa Grund af stormende Kuling først indtraf Kl. 6 om Eftermiddagen, blev Angrebet opsat til den følgende Morgen ved Solopgang.

Flaadeafdelingen bestod af følgende Skibe:

Kanonbaaden „Tsukushi“,	1350 Tons,	2—26 cm,	4—12 cm,
— „Akagi“,	615	— 1—23 cm,	1—15 cm,
— „Chokai“,	600	— 1—21 cm,	1—12 cm.
Ældre Kystforsvarsskib „Hei-Yen“	2200 Tons,	1—26 cm,	2—12 cm,

foruden lettere Skyts, altsaa ialt 5 sværere og 8 mellemsvære Kanoner. Hertil kom en Torpedobaadsdivision paa 6 Jagere.

Den 26. Maj Kl. 3 Morgen blev Byen Kintschau efter en kort Kamp rømmet af Russerne, og Kl. 4 aabnede det japanesiske Artilleri Ilden, særlig understøttet af Kanonbaadene „Aka-

Stillingen var armeret med ca. 80 Stykker Skyts, nemlig 30 Fæstningskanoner af gammel Model og ca. 50 mér og mindre moderne Feltkanoner. Den angrebne Fronts lineære Udstrækning var mellem 7 og 8000 Meter, hvortil der kun raadedes over ca. 3000 Mand, altsaa 1 Mand pr. halvtredje Meter.

gi“ og „Chokai“ samt Torpedobaadene, der med deres ringere Dybgaaende var gaaet ind paa en Kvartmils Afstand. Russerne blev som Følge heraf straks underlegne paa venstre Fløj. Allerede Kl. 7 begyndte desuden Ammunitionen at slippe op for Russerne paa Norvestfronten, men paa højre Fløj holdt de Stand, og da Kl. 8 Kanonbaaden „Bohr“ (1—23 cm og 2—15 cm) greb ind fra Handbugten, maatte de nærmest Kysten værende Batterier trække sig tilbage.

Kl. 9 Fm. gik det japanesiske Infanteri frem, støttet af Artilleriet og Skibenes Ild, men mod Øst gik Fremrykningen i Staa og maatte noget senere indstilles foreløbigt over hele Linien, da de japanesiske Skibe ophørte med Ilden, fordi de fejlagtig antog et Par russiske Batteriers Tilbagegang for at gælde hele Linien og derfor vilde søge en anden Position, hvorfra deres Ild kunde blive mere virksom. Skibene opdagede dog snart Fejlen, aabnede Ilden igen, og Kl. 11 trak det russiske Artilleri sig tilbage, dog væsentlig paa Grund af Ammunitionsangel. Infanteriet var herefter ene om Forsvaret, men holdt sig tappert, indtil Skibene, der paa Grund af Ebben havde maattet holde ud i dybere Vand, atter kunde deltage i Angrebet. De japanesiske Reserver sattes med ind, og overfor det forenede Hovedangreb trak Russerne sig hen paa Aftenen tilbage og opgav Stillingen.

Efterat Kampen var begyndt, løb „Novik“ og 11 Torpedobaade ud for at understøtte „Bohr“. Herom blev der dog ikke Tale, da Kanonbaaden forinden havde faaet Ordre fra General Fock til at indstille Ilden, sandsynligvis fordi denne havde generet de russiske Tropper.

20 Kvartmil øst for Port Arthur opholdt en Del af den japanesiske Blokadestyrke sig, — 2 Slagskibe, 3 Krydsere og nogle Torpedofartøjer. Imod de russiske Fartøjer, der ubemærket var komne til Talienwan Bugten, kunde de intet udrette, da Indgangen til Bugten var fuld af Miner. „Novik“ og de den ledsagende Baade maatte vende om, uden at være

komne i Virksomhed. „Novik“ gik om Aftenen ind til Port Arthur, medens Baadene sendtes til Kintschau Bugten for at angribe de derværende fjendtlige Skibe.

De fandt imidlertid ingen og opnaaede kun at miste en af Baadene, der løb op paa et Skær.

De japanesiske Landtropper kunde ikke straks udnytte deres Sejr i Kintschau Passet til hurtig Fremtrængen mod Ulvebjærgene. Ved Efterretningen om, at stærke fjendtlige Kræfter nærmede sig for at undsætte Port Arthur, maatte III og IV Division detacheres til Forstærkning af den Nord paa værende V Division. Men Dalny besattes, og der optoges en 16 Kilometer bred Stilling for at sikre det vundne Terræn mod russiske Fremstød. Port Arthur var hermed fuldstændig indesluttet fra Landsiden.

Den 26. Maj erklærede Admiral Togo Handelsblokade over hele Kvantung Kysten, hvorved Blokadeflaadens Fordeling blev end mere spredt, da Passagen til Petchili Bugten nu ogsaa skulde bevogtes. Man opgav fra nu af at holde nogen egentlig Forposthovedstyrke, idet der gjordes Regning paa, at udløbende Skibe kun med langsom Fart turde passere det med Miner bestrøede Felt, der strakte sig over ca. 5 Kvartmil, hvorfor Forpostkrydserne vilde faa tilstrækkelig Tid til at samles og til gensidig at understøtte hverandre. „Nisshin“ og „Kasuga“ indgik i Hovedstyrken, medens de to andre Panserkrydsere afgaves til Støtte for venstre Fløj, der vanskeligst kunde bringes Hjælp.

Da Port Arthurs Befæstningsanlæg ikke længere kunde sikre Flaaden mod en Beskydning fra Landsiden, maatte før eller senere det Øjeblik indtræffe, da Flaadens Forbliven i Port Arthur var umulig.

Efter Rydningen af Kintschau Passet begyndte Spørgsmaalet at blive brændende, og Admiral Witthøft sammenkaldte i den Anledning de højerestaaende Søofficerer til en Konference

den 28. Maj, hvor Sagen diskuteredes, og hvorfra der foreligger følgende Udtalelser:

Kommandør v. Essen: „Ved første Lejlighed ufortøvet løbe ud og gaa til Vladivostock med alle sødygtige Skibe.“

Kommandør Grammatschikow: „Vente saa længe som muligt med at lade Flaaden løbe ud; først i sidste Øjeblik skal Flaaden gaa ud paa Reden og derfra understøtte Forsvaret af Port Arthur.“

Kommandør Wiren: „Flaaden skal blive i Port Arthur, hvormed den danner et uadskilleligt hele. Man maa inddele Skibene i dem, der skal kunne gaa ud paa Reden og i dem, der skal forblive i Havnen. De sidstnævnte bør desarmes, og Besætningen anvendes i Land til Fæstningens Forsvar.“

Kaptajn, Fyrst Liwen: „Forblive i Port Arthur og bringe alle Forsvarsmidler i Land.“

Kommandør Uspjenski: „Blive til sidste Øjeblik i Port Arthur. Tiden vil vise, om Flaadens Udløben er nødvendig.“

Kommandør Boisman: „Blive i Port Arthur til sidste Øjeblik.“

Kommandør Schtschensnowitsch: „Forblive, understøtte Forsvaret fra Landsiden og forlade Havnen, naar Fjenden tager Fæstningen.“

Kommandør Reitzenstein: „I intet Tilfælde forlade Port Arthur.“

Kontreadmiral Loschtschinski: Forblive i Port Arthur.

Kontreadmiral Matussewitsch: „Løbe ud og gaa til Vladivostock.“

Disse Udtalelser viser i al deres Korthed, hvordan Opfattelsen gennemgaaende var. Imidlertid indløb der Dagen efter Konferencen Ordre fra Statholderen til, at Flaaden skulde forsøge paa at bryde Blokaden. General Støssel nærede det samme Ønske, da han erfarede, at der stadig landsattes friske Tropper i Yentau. Der blev svaret ham, at Skibene maatte have de afgivne Kanoner tilbage, inden de kunde tænke paa at tage Kampen op med Fjenden.

I Anledning af Statholderens Ordre afholdtes den 5. Juni et nyt Møde, hvori besluttedes at løbe ud, naar de havarede Skibe var repareret, antagelig mellem 13. og 23. Juni. Denne

Meddelelse sendtes til Statholderen, der gav Vladiwostock Krydserne Ordre til i den Tid at trække saa mange fjendtlige Stridskræfter til sig som muligt.

Forbindelsen mellem Port Arthur og Omverdenen var i den første Tid efter Fæstningens Cernering vel usikker og langsom, men opretholdtes dog vedvarende ved Hjælp af Brevduer og Kineserfartøjer. Senere blev Afspærringen betydelig mere effektiv. Adskillige Forsøg gjordes paa at komme i Forbindelse med Fastlandet ved Hjælp af Gnisttelegrafstationen paa det russiske Konsulat i Tschifu; men ingen af Forsøgene lykkedes paa Grund af Vanskeligheder ved Afstemningen.

I den senere Tid havde man i Port Arthur kun bestræbt sig for at holde Farvandet langs Kysten fri for Miner for ved given Lejlighed at kunne understøtte Hærens Forsvar; men man tog nu fat paa at skabe en fri Passage ud til det aabne Hav. De japanesiske Forpostskibe iagttog med Forbavelse det nye Felt, som Ministrygerne nu arbejdede paa, og forstyrrede dem ved deres Artilleriild, indtil russiske Kanonbaade overtog Beskyttelsen. Men ret længe varede det ikke, før Japaneserne havde faaet udlagt et meget stort Antal Miner lige udenfor Indløbet. Virkningen af denne Forholdsregel udeblev ikke.

I et nyt Møde af Underanførerne den 7. Juni besluttedes det ikke at løbe ud, da man betragtede det som givet, at Skibene vilde opofres dels ved at løbe paa Minerne, dels i en uundgaelig Kamp med den overlegne Modstander.

Meddelelse om den forandrede Beslutning afsendtes til Statholderen med Jageren „Lieutenant Burakow“, der vendte til-

bage den 11te Juni, medbringende Ordre til at løbe ud og angribe Fjenden, saasnart Slagskibenes Reparation var endt. Statholderen meddelte samtidig, at han havde paalidelige Efterretninger om, at „Hatsuse“, „Yashima“, „Miyako“ samt 4 Jagere var gaaet tabt, og at „Fuji“, „Shikishima“, „Kasuga“, „Asama“ og 10 Torpedobaade var under Reparation paa hjemlige Værfter.

Vladiwostock-Krydserne. — Port-Arthur Eskadrens Udløben den 23. Juni.

Den 12. Juni gik Viceadmiral Bezobrazoff til Søs med Vladiwostock Eskadrens 3 Krydsere „Rossia“, „Gromoboi“ og „Rurik“. „Bogatyr“ var den 17. Maj sendt ned til Possiet Bugten for at undersøge den derværende Minespærring, der sorterede under Ingeniørtropperne, og om hvis Beliggenhed der var opstaaet en Kontrovers med Admiral Jessen. I tæt Taage løb den paa et Rev ved Indgangen til Slawjanka Bugten, hvor den tilmed laa ret ubeskyttet overfor fjendtlige Angreb. Efter en Maanedes Forløb blev den endelig bragt flot og slæbt til Vladiwostock, men paa Grund af dens mange Havarier og de elendige Reparationsmidler fik man den ikke i tjenstdygtig Stand, saalænge Krigen varede.

Med de 3 andre Krydsere tilføjedes der Japaneserne en Del Skade paa deres Handel. Den 15. Juni var Krydserne i Koreastrædet og ødelagde de 3 japanesiske Dampere „Idzumi Maru“, „Hitachi Maru“ og „Sado Maru“. Herfra gik Russerne til Tsugaru Strædet, hvor de opbragte den engelske Dampers „Al-lanton“, der foregav at være paa Vej til Singapore med japanesiske Kul. De russiske Skibe blev ikke generede af den fjendtlige Torpedobaadsflotille, hvis Opgave det var at forhindre fjendtlige Skibe i at passere Strædet.

Admiral Kamimura fik den 15. Juni om Morgenens Underretning om de russiske Krydseres Ophold i Koreastrædet, men en tæt Taage forhindrede ham i at finde Fjenden, der uden Uheld ankom til Vladiwostock den 20. Juni.

Samme Dag Kl. 8 Formiddag udgav Admiral Witthøft en hektograferet Dagsbefaling, hvori han meddelte, at de beskadede Skibe nu var reparerede og hele Eskadren igen kampklar. Han anraabte derefter Gud og de himmelske Hærskarer om Bistand til det forestaaende Opgør. Dagsbefalingen fremkom samme Dag i det i Port Arthur udkommende Blad „Nowy Krai“, aftrykt fra Ord til andet som en sensationel Nyhed. Noget efter spredtes en hel Hær af Ordonnanser over hele Byen for at opsnappe og konfiskere det paagældende Numer af Bladet, men uden Tvivl havde de japanesiske Spioner allerede erfaret Meddelelsen.

Til den 22. Juni var alt klar til Afgang, da „Pobieda“s Chef pludselig blev syg, hvorfor man ansaa det for nødvendigt at foretage forskellige Chefs Ombytninger. Herved forsinkedes Afgangen i 24 Timer.

Natten mellem den 22. og 23. Juni blev 7 russiske Jagere, der patrouillerede paa Reden, bl. a. for at forhindre Mineudlægning, overraskende angrebet af japanesiske Forpostfartøjer og maatte trække sig tilbage til Takhé Bugten. Japaneserne fik herved Lejlighed til atter at udlægge Miner, hvad der observeredes fra Forterne. Da Vagtskibene intet saa og derfor ikke skød, holdt Forterne de fjendtlige Fartøjer for russiske og lod dem uforstyrrede.

Den 23. Juni Kl. 4 om Morgenen, da det netop var begyndt at lysne, gik Skibene ud af Havnen, med Ordre til at ankre paa Reden, til hele Eskadren var samlet og Minesøgerfartøjerne klar. Lykken var denne Gang Russerne god, idet de til trods for, at de ankrede paa det fjendtlige Minefelt, undgik at komme i Berøring med Minerne. I Løbet af Formiddagen tilintetgjordes 10 à 11 Miner, hvoraf flere eksploderede, kun faa Meter fra de ankerliggende Skibe.

Kl. 1½ Em. afholdtes Gudstjeneste i Skibene og umiddelbart efter lettedes der. Følgende Marchorden blev bestemt: Forrest Minesøgerafdelingerne, derefter 6 Torpedobaade, ligeledes med Søgeliner, herefter „Diana“ og „Askold“, Panser-

skibene og sluttelig „Bayan“ og „Pallada“. „Novik“ og 11. Torpedobaadsflotille havde Ordre til at indtage Plads efter eget Skøn. Farten blev sat til 6 Knob, fordi Søgelinerne ved større Fart gik i Overfladen. Kl. 2¹/₂ Eftermiddag blev de fjendtlige Torpedobaade ret nærgaaende og begyndte at skyde paa Minesøgerfartøjerne, hvorfor „Novik“ og 1. Torpedobaadsflotille sendtes frem imod dem. Japaneserne trak sig da tilbage mod Sydost.

Allerede Kl. 11 Formiddag havde Togo faaet Melding om den russiske Flaades Udløben og havde altsaa rigelig Tid til at samle sin Styrke. Kl. 4,30 Em. mente Russerne at være i frit Farvand, hvorfor Minesøgerflotillen under Beskyttelse af 2. Torpedobaadsflotille gik tilbage til Port Arthur. Kl. 5 gik Eskadren over i Kølvandsorden, forrest Panserskibene med „Cæssarewitch“ som førende Skib, derpaa Krydserne med „Askold“ forrest. Ialt havde Witthøft med sig: 6 Slagskibe, 1 Panserkrydser, 4 beskyttede Krydsere og 9 Jagere. Kursen var foreløbig mod Shantung (S. 20° Ø.). Kl. 5,45 Em. fik Russerne forude om Bagbord det japanesiske Gros i Sigte med Kurs omtrent tværs paa deres egen.

Japaneserne var næsten fuldtallige, idet de bestod af 4 Panserskibe, hvortil sluttede sig „Nisshin“ og „Kasuga“ samt 4 Panserkrydsere. Endvidere „Chin Yen“ i Spidsen for 3 ældre Krydsere, dernæst de moderne beskyttede Krydsere og endelig ca. 18 Torpedobaade. Russerne drejede ved Synet af Blokade-flaaden Styrbord over og begge Flaader holdt i en god Time paa nærlig parallel medgaaende Kurser, idet dog Japaneserne lidt efter lidt formindskede Afstanden.

Da Admiral Witthøft ikke turde udsætte Eskadren for Angreb fra de forholdsvis mange Torpedobaade, foretrak han ved Mørkets Frembrud at vende tilbage til Port Arthur. Togo opgav at søge Kampen med sine større Skibe og sendte i Stedet for Torpedobaadene frem til Angreb. Størstedelen af dem holdt over paa Russernes Styrbords Side. Krydserne „Askold“, „Bayan“, „Pallada“ og „Diana“ satte Farten op og gik over paa Styrbords Side, „Novik“ og de 9 Torpedobaade paa Bagbords Side. Det var stille Vejr, ikke meget klart, men dog sigtbart; Maanen i 1. Kvarter. De japanesiske Torpedobaadsan-

greb begyndte, saasnart Tusmørket var forbi. Angrebene under Gang syntes Russerne ikke at have været særlig ængstelige for, værre var det ikke at have Minesøgerfartøjerne foran. Det gik dog uden større Uheld, idet kun „Sevastopol“ løb paa en Mine, men den derved forårsagede Skade var dog ikke større, end at den foreløbig kunde udbedres med Lækmatte.

Uden Signal gik Eskadren til Ankers paa Yderreden Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Em. Der ankredes i en Halvkreds, hvis ene Endepunkt laa mellem det gyldne Bjærg og Korsbjærget, det andet under den hvide Ulvs Bjærg. Umiddelbart efter Ankringen sattes Nettene ud. Angrebene paafulgte kort efter og foretoges halvflotillevis i Styrker paa 4 à 5 Baade. Fra Fæstningen lagdes faste Projektørkegler, 5 à 6 Kvartmil uden om Skibene. Efter Maalinger fra Fæstningen kom ikke en eneste af de fjendtlige Torpedobaade Eskadren nærmere end 2 à 3 Kvartmil. Angrebene førtes med særlig Kraft, da Maanen Kl. ca. 2 Fm. forsvandt under Horisonten. Kl. 3 $\frac{1}{2}$ Fm. fandt det sidste Angreb Sted, der var resultatløst, ligesom alle de foregaaende. Kl. 5 Fm. var der Signal fra „Cæssarewitch“ til at gaa ind i Havnen.

Udover det omtalte Mineuheld, der repareredes i Løbet af kort Tid, led Russerne ingen Skade. I de japanesiske Baade dræbtes et Par Mand, men selve Baadene kom uskadte fra Angrebene.

Admiral Witthøfts Tilbagevenden syntes ret uforklarlig; Torpedobaadsangrebene kunde han dog ikke slippe for, og den maaneklare Nat gav ham gode Chancer til at kunne afslaa dem.

*Dalny. — Kampene om Port Arthurs Forterræn. —
Vladiwostock-Eskadren.*

Efterat Japaneserne den 29. Maj havde erobret Dalny, tog de straks fat paa at genopbygge og reparere alle de Havne-etablissementer, som Russerne havde ødelagt, inden de forlod

Byen. Længe varede det ikke før den elektriske Belysning, Kajer og Baneanlæg atter kunde tages i Brug. De største Vanskeligheder havde de med at rydde Bugten for de talrige Miner, og det tog ca. 4 Uger, inden et med Bøjer afmærket Løb var minefrit, saa at Byen kunde tjene som Udskebningssted for Forstærkningstropperne til Port Arthur Hæren.

De lettere Forpoststridskræfter forlagde nu ogsaa Støttepunktet til Dalny, hvor man i Slutningen af Juli havde en Dok tjenstdygtig til Eftersyn og Reparation af Torpedofartøjer. Under Minerydningsarbejderne i Talienwan Bugten mistede Japaneserne den 5. Juli Kanonbaaden „Kaimon“.

Den 26. Juni stormede Japaneserne Kensan. Russiske Kanon- og Torpedobaade understøttede Forsvaret og generede med deres Ild i høj Grad den japanesiske venstre Fløj; til trods herfor lykkedes det dog ikke Russerne at holde Kensan. I de følgende Nætter udlagde Japaneserne atter Miner foran Indløbet til Port Arthur for at forhindre Russerne i at understøtte Landforsvaret fra Søsiden. Den 29. Juni ankom Depechebaaden „Løjtnant Burakow“ til Yenkau med Melding om Japanesernes offensive Fremgang. Den vendte atter tilbage til Port Arthur den 3. Juli, hvorved General Støssel fik Efterretning om, at Modstanderens Styrke næppe androg 2 Divisioner. Han bestemte sig derfor til at søge at tilbageerobre Kensan og Østbredden af Lungwanho. Kampen om disse Stillinger varede fra den 3. Juli Em. til den 5. Juli Fm. Ved Forstærkning af en til Dalny ankommen Reservebrigade lykkedes det Japaneserne at holde Kensan, medens den sydlige Fløj paa Lungwantungs Østbred maatte trækkes tilbage. Dette for Russerne delvise heldige Udfald skyldtes i første Linie deres Kanon- og Torpedobaade, der deltog i Kampen. De japanesiske Krydsere kunde paa Grund af Minefaren ikke medvirke.

I Slutningen af Juni stak Vladivostockeskadren atter til Søs. Medens Krydserne holdt gaaende ud for Gensan, løb Torpedobaadsflotillen ind og ødelagde en Kystdamper, en Skonnert og talrige Smaafartøjer. Senere opsnappede Krydserne i Koreastrædet den engelske Damper „Cheltenham“, der var lastet med Jærnbanseskiner til Korea. Til Kamimuras Eskadre saas intet.

Den 19. Juli forlod de 3 Krydsere atter Vladivostock, passerede den følgende Dag Tsugaru Strædet og stod ned langs de japanske Øers Østkyst, indtil ud for Yeddo Bugten, hvor de holdt gaaende fra den 23. til den 29. Juli. En tysk Damper „Arabia“ blev opbragt og sendt til Vladivostock. Den engelske Damper „Knight Commander“ og den tyske Damper „Thea“, der ligeledes havde Kontrebande om Bord, blev ødelagte, da de ikke havde Kul nok til at naa russisk Havn. Den samme Skæbne ramte en japanesisk Kystdamper og 4 Djunker.

Ved Port Arthur udlagdes i denne Tid talrige Miner for derved at vanskeliggøre en Forening af de to russiske Flaadestyrker. De russiske Krydseres Virksomhed fremkaldte betydelig Nervøsitet i Skibsfartskredse og bevirkede en ikke ringe Forhøjelse af Assurancepræmierne.

Den 1. August var Krydserne atter velbeholdne i Vladivostock.

Henimod Slutningen af Juli havde Japaneserne foran Port Arthur faaet tilstrækkelige Forstærkninger, til at General Nogi turde forsøge at trænge frem til de fjendtlige Fæstningsværker. Den 26. Juli indledede Feltartilleriet en forberedende Ild mod de russiske Lungwantung Stillinger og understøttedes heri af nogle japanesiske Forpostkrydsere, hvoraf een, „Chiyoda“, kom paa en Mine og blev stærkt havareret. Russerne, der havde observeret dens Uheld, sendte et Par Krydsere og en Del Torpedofartøjer ud imod den, men den undslap fra dem og kom ved egen Hjælp ind til Dalny.

Den følgende Dag fandt det egentlige Angreb Sted mod Lungwantung. Russiske Krydsere og Kanonbaade deltog i For-

svaret og beskød de fjendtlige Landbatterier, medens „Retwisan“ og „Bayan“ holdt gaaende længere ude. Hele Blokade-flaaden var i Sigte, men paa Grund af Minefaren turde den ikke komme saa nær, at den kunde drive Russerne bort. Hærens Angreb rettedes særlig mod Hsishan og mod de russiske Stillinger paa Lungwanhos venstre Bred. Paa Sydfløjen led den japanesiske Hær saa meget af det russiske Skibsartilleris Ild, at Angrebet blev indstillet om Dagen og først genoptaget om Aftenen, da Skibene havde fjærnet sig. Det lykkedes nu at genembryde den russiske Linie ved nedre Lungwanho, hvorefter Russerne opgav hele Stillingen og trak sig tilbage til Linien Ulvebjærgene—Takuschan. Men allerede den 30. Juli tog Japaneserne Ulvebjærgene med Storm, medens Russerne endnu en kort Tid holdt Takuschan og Sakuschan, der laa indenfor Fæstningskanonernes Omraade.

Den 27. Juli løb „Bayan“ paa en Mine i Indløbet og kom stærkt havareret i Dok. Af Frygt for yderligere Tab ved Paa-sejling af Miner, sendtes ingen af Skibene ud paa Reden den 30. Juli for at understøtte Forsvaret.

Den 3. August paabegyndtes Beskydningen af Takuschan og den 8. gik man over til Stormangreb. De større russiske Skibe deltog fra Havnen i Forsvaret, idet de med indirekte Ild beskød Forterrænet uden for de russiske Stillinger. Kanon og Torpedobaadene deltog fra Søen i Forsvaret og beskød direkte de japanesiske Batterier. Opad Dagen blev imidlertid disse Fartøjer nødt til at trække sig bort paa Grund af Ilden fra overlegne japanesiske Stridskræfter, hvad i saa høj Grad lettede det japanesiske Infanteri, at dette med Held kunde storme Takuschan. Ved Erobringen heraf opnaaede Japaneserne tillige, at Sakuschan frivillig blev rømmet.

Flaadens Forbliven i Port Arthurs Havn blev for hver Dag vanskeligere. Nærmere og nærmere rykkede Fjenden mod Fæstningen og indtog snart saa dominerende Stillinger, at Værf-tet og Havnen kunde beskydes. Hertil afgav Flaaden det for-nødne Materiel og Personel. Først landsattes 10—12 cm og 15—75 mm Kanoner, der snart efterfulgtes af 6—15 cm og 3—75 mm. Disse Kanoner blev sandsynligvis tagne fra Hjælpe-krydserne og af den Reservebeholdning, som Trosskibene med-førte. Til Betjening afgaves et Marinedetachment paa 1200 Mand. De 12 cm Kanoner opstilledes paa Ulvebjærget, og med dem foretoges den 7. August en indirekte Beskydning mod Øst-havnen og Indløbet. Skibene forhaltes over i Vesthavnen, hvor de imidlertid heller ikke var sikre, idet de den følgende Dag blev beskudt med en saadan Præcision, at alene „Retwisan“ blev truffet 10 Gange. Den fik herved bl. a. en Læk under Vandlinien, der bragte 400 Tons Vand i Skibet.

Selv om Virkningen af de forholdsvis smaa Granater, der var fyldt med ca. 2 kg. Shimose, ikke var synderlig stor, gjorde Bombardementet dog et ikke ringe Indtryk paa Besætningen, da det viste sig, at Havnen ikke mere var beskyttet.

Den 4. August modtog Admiral Witthøft Meddelelse fra Statholderen om, at Flaaden efter Kejserens udtrykkelige Ordre snarest skulde søge at bryde Blokaden og gaa til Vladivostock. Ordren herom bragtes med en Djunk fra Tschifu. Den 8. August sammenkaldtes Admiralerne til en ny Konference, hvor det bestemtes, at Gennembruddet skulde forsøges den 10. August med alle til Kamp brugbare Skibe.

Et Par Dage forinden havde man begyndt paa at tage nogle af de til Fæstningen afgivne Kanoner om Bord, men ved Ud-løbningen den 10. August manglede dog „Retwisan“ 2—15 cm, „Pobieda“ 3—15 cm og 2—75 mm, „Peresviet“ 1—15 cm, „Askold“ 2—15 cm, „Diana“ 2—15 cm og 4—75 mm, „Pallada“ 2—15 cm og 8—76 mm Kanoner.

Den forestaaende Afsejling fremkaldte mærkelig nok ingen Enthusiasme, men det var dog, som om alle aandede lettere ved Tanken om at skulle bort fra Port Arthur Bassinet, der vel med en vis Ret efterhaanden havde faaet Tilnavnet „Eskadrens Grav“.

Slaget den 10. August (se Plan I).

Den 10. August Kl. 5 Fm. begyndte Skibene at gaa ud paa Yderreden, hvor de Kl. 8½ Fm. var samlede og stod til Søs; „Bayan“ var paa Grund af det foromtalte Minehavari ikke med.

Eskadren gik først vest paa under Liautischans i det Farvand, der næsten til Stadighed var holdt minefrit af Hensyn til Kystforsvarstjenesten; Kl. 10 Fm. var Minefeltet passeret, hvorefter Minefartøjerne sendtes tilbage til Port Arthur under Dækning af Kanonbaadene og 2. Torpedobaadsflotille.

Omtrent ved samme Tid blev Kejserens Budskab pr. Signal bragt til Eskadrens Kundskab. Statholderen havde meddelt Admiral Witthøft, at efter de Oplysninger, den russiske Regering havde modtaget, var der Grund til at antage, at den uophørlige Blokadetjeneste i høj Grad havde formindsket særlig de fjendtlige Slagskibes Hastighed, der næppe turde regnes højere end 13 Knob.

Ved Russernes Udløben alarmeredes de japanesiske Forposter, der derefter holdt Føling paa den Maade, at 3 Grupper af Torpedofartøjerne i en bred Linie holdt gaaende foran Fjenden i en Afstand af ca. 5 Kvartmil.

De øvrige Torpedofartøjer gik sammen med den mellemste Krydsergruppe til Hovedstyrken. Den østlige Krydsergruppe blev paa sin Station til Bevogtning af de i Port Arthur tilbageværende russiske Skibe; den vestlige Gruppe kunde først efterhaanden slutte sig til Hovedstyrken.

Styrkeangivelser.

Russerne.

Japaneserne.

	Deplace- ment	30 s	25	15	12		Deplace- ment	30.s	25	20	15	12
I. { Cæssarewitch (Adm. Witthøft)...	12900	4		12		I. { Mikasa (Adm. Togo).....	15200	4			14	
Retwisan	12700	4		12		Asaki	15200	4			14	
Pobieda	12700		4	11		Fuji	12300	4			10	
II. { Peresviet (Adm. Uchtomski)...	12700		4	11		Shikishima...*	14900	4			14	
Poltava	11000	4		12		Nisshin	7300			4	14	
Sevastopol	11000	4		12		Kasuga	7300		1	2	14	
Krydser- { Askold (Adm. Reitzenstein)	5900			12		Yakumo (Adm. Deva)...	9800			4	12	
divi- { Diana	6600			8		Kasagi	4800			2		10
sionen. { Pallada	6600			8		Chitose	4800			2		10
Novik	3100				6	Takasago	4200			2		10
8 Jagere.	95200	16	8	98	6	30-40 Jagere og Torpedobaade.	95800	16	1	16	92	30
Afgivet til Fæstningen				12		Itsukushima (Ad. Yamada)	4300	1				11
Utjenstedygtige (paa Sevastopol og						** Hashidate	4300	1				11
Retwisan)	2					III. Chin-Yen (ældre Kystfor- svarsskib)	7300	4				
	95200	14	8	86	6	Akashi (Ad. Togo d. Yngre)	2700					6
						*** Suma	2700					6
						IV. Izumi	2800					6
						Akitsushima	3200					

*) Deltog ikke i 1. Fase af Slaget.

***) Kom først til Stede paa Kampladsen, da den russiske Styrke splittedes.

*** Forblev under Slaget ud for Port Arthur.

Efterat Minefeltet var passeret, satte Russerne Kurs mod Shantung (Sydost) og overgik til følgende Formation: Forrest „Novik“ og Jagerne, derpaa Slagskibene og sluttelig Krydserne. Medens Farten til at begynde med var ca. 13 Knob, maatte den allerede Kl. 10 $\frac{1}{2}$ mindskes til 8 Knob paa Grund af et mindre Maskinhavari i „Cæssarewitch“. Først 1 Time efter kunde Farten forøges til 10 Knob, der dog kun blev holdt en kort Tid, idet Flagskibet Kl. 11,50 maatte stoppe, atter som Følge af Maskinhavari. Kl. ca. 12 Md. blev der hejst Signal for 15 Knob. Omtrent ved denne Tid havde de 2 Flaader hinanden i Sigte paa ca. 12 Kvartmils Afstand.

Under meget uregelmæssig Styring fortsatte Russerne syd-ost over, indtil „Cæssarewitch“ Kl. 12,30 pludselig drejede 4 Streger til Styrbord. Kursforandringen skyldtes en Formodning om, at de japanesiske Jagere, der i nogen Tid havde holdt gaaende foran Russerne, paa samme Kurs som disse, skulde have udlagt Miner. Dette synes dog ret usandsynligt, da en saadan Mineudlægning jo vilde have rummet en ikke ubetydelig Fare for Japanesernes egne Skibe. Nogen Paasejling af Miner fandt da heller ikke Sted, og „Cæssarewitch“ genoptog efter kort Tids Forløb sin gamle Kurs.

Japaneserne var, da de fik Russerne i Sigte, nogle faa Kvartmil syd for Encounter Klippen. Paa sydvestlig Kurs holdt de foranom Fjenden i 8—9 Kvartmils Afstand, drejede derpaa for en kort Tid til sydsydvestlig Kurs og fortsatte paa vestgaaende Kurs til Kl. 1, da de drejede samtidig 8 Streger til Bagbord og styrede sydover, sandsynligvis for at trække Russerne længere til Søs. Kl. 1,10 m drejede de atter samtidig 8 Streger til Bagbord, hvorved de kom i Kølvangsorden omvendt Orden og holdt øst paa for paa en rimelig Skudafstand at gaa foranom Fjenden og derved komme til at indtage Hovedet i T Formationen. Kl. 1,25 m drejede imidlertid Russerne til sydgaaende Kurs, ned mod Japanesernes Queue, hvorfor disse Kl. 1,30 drejede samtidig 16 Streger til Styrbord for ved denne Manøvre at gaa foranom Russerne. Men heller ikke denne Gang lykkedes Forsøget, idet Russerne drejede tilbage til sydostlig Kurs. Endnu en Gang tænkte Togo paa at komme foranom paa østgaaende Kurs ved at dreje styrbord over, men det var for sent,

hvorfor han drejede op til parallel modgaaende Kurs af Russerne og passerede disse paa ca. 6000 Meter. Efterat Japannerne var passerede den fjendtlige Queue, drejede Togo ved Kontremarch til parallel medgaaende Kurs af Russerne og vedligeholdte i nogen Tid Ilden mod de agterste af de fjendtlige Skibe. Da han mindskede Farten for at give Dewas Division Tid til at slutte sig til ham, forøgedes Afstanden mellem de kæmpende Flaader, til den Kl. ca. 3 var saa stor, at Ilden ophørte. I denne Kampens første Fase havde Russerne saa godt som intet lidt, og de mente allerede at være slupne igennem og have nogenlunde frit Farvand til Vladivostock.

Kl. ca. 1,25 havde begge Parter aabnet Ilden paa 8—10 000 Meters Afstand, men først under Passagekampen synes der at være opnaaet nogen Virkning. „Cæssarewitch“ blev ramt af en 30,5 cm Granat ved det forreste 15 cm Taarn, uden dog at tage nogen Skade og „Sevastopol“ og „Pobieda“ havde en Del mindre Havarier. Endelig var en af „Askold“s Skorstene blevet ramt af en Granat, hvis Sprængstykker beskadigede en af Kedlerne. I den japanesiske Linie var det særlig gaaet ud over „Mikasa“, der bl. a. var blevet ramt af en 30 cm Granat, hvorved en af de 175 mm Panzerplader var slaaet af.

Efterat Dewas Division var kommet tilstrækkelig nær, satte Togo Farten op til ca. 15 Knob og vandt snart ind paa Russerne, der efter at være udenfor Skudafstand havde ændret Kurs til OSO. Kl. 4 $\frac{3}{4}$ var Afstanden mellem de 2 Styrker 10 000 Meter, Kl. 5 9 000 Meter. Kl. 5 $\frac{1}{4}$ aabnedes Ilden atter.

De russiske Krydsere gik paa Bagbordsside af Hovedstyrken paa en Afstand af ca. 2500 Meter; endnu længere ude om Bagbord gik „Novik“ og Jagerne.

Japannerne rettede i Begyndelsen fortrinsvis Ilden mod „Sevastopol“, der var Vimpelfløjmand i Panserskibsdivisionen, men efterhaanden som de kom op paa Højden med Russerne, koncentrerede begge Parter Ilden mod de førende Skibe. Afstanden formindskedes stadigt, til den Kl. ca. 6 $\frac{1}{4}$ var mellem 3 og 4000 Meter.

Kl. 5³/₄ Em. blev „Peresviet“s Storstang bortskudt i næsten den halve Højde og ganske kort efter endvidere Toppen af Forstangen. Paa samme Tid bortskødes i „Poltava“ Surringerne paa den mellem Skorstenene værende Bom til Fartøjernes Udsætning; med et mægtigt Brag styrtede den ned paa Dækket.

Kl. ca. 6,30 m blev Admiral Witthøft dræbt af Sprængstykkerne fra en Granat, medens Stabschefen og Skibschefen blev haardt saarede. Sprængstykker fra en anden Granat beskadigede omtrent paa samme Tid Styremaskine og Rorledning, hvorved Roret blev liggende haardt Styrbord, hvad der havde til Følge, at Skibet beskrev en fuldstændig Cirkelbevægelse og truede med at kollideres med de bagved værende Skibe.

Den russiske Linie kom herved i fuldstændig Uorden. „Retwisan“ begyndte med at følge Flagskibet, men drejede saa pludselig styrbord over og holdt ned mod Fjenden. „Pobieda“ og „Peresviet“ drejede til nordgaaende Kurs, „Sevastopol“ sydover, rimeligvis for at undgaa Kollision med „Cæssarewitch“, der gennembrød Linien mellem „Peresviet“ og „Sevastopol“ og en kort Tid gjorde Indtryk af at ville holde ned mod Fjenden for at vædre.

Paa „Cæssarewitch“ fik man hejst Signalet „Admiralen overgiver Kommandoen“. Admiral Uchtomski, der herefter var Højstkommanderende, bestemte sig til at vende om og lod, da „Peresviet“s Master var skudt over, Signalet „Følg mig“ vise fra Brogelænderet. Signalet blev imidlertid ikke forstaaet overalt, og Ordenen derfor ikke genoprettet. Japaneserne benyttede sig af Lejligheden til at koncentrere en morderisk Ild mod de fjendtlige Skibe. „Retwisan“ stod lige over mod Togos Flag-Skib „Mikasa“ og paadrog sig Ilden fra næsten samtlige fjendtlige Skibe.

Om Bord i „Cæssarewitch“ overtog Næstkommanderende Kommandoen. Havariet paa Rorledningen blev efterhaanden udbedret, hvorefter Roret blev lagt for at følge den kommanderendes Ordre. Efterhaanden som de øvrige Skibe fik aflæst Signalet, gik de i Gang med at følge Ordren, og da „Retwisan“ ikke fik Assistance, gjorde ogsaa den omkring, hvorefter hele den russiske Flaade styrede bort i Retning af Port Arthur.

Da „Cæssarewitch“ pludselig var drejet til Bagbord, gav ogsaa Krydser-Flagskibet „Askold“ Ror samme Vej. Krydser-admiralen saa imidlertid snart, at Udsæringen skyldtes Havari, hvorfor han prøvede paa at komme det til Hjælp. Panserskibets Ild var dog paa dette Tidspunkt saa uregelmæssig, at ikke faa af dens Skud i betænkelig Grad nærmede sig Krydseren.

De japanesiske Krydsere unddrog sig skyndsomst de russiske Panserskibes Ild, medens Admiral Togo med Hovedstyrken fortsatte ONO over, øjensynlig i den Hensigt at undgaa en Fortsættelse af Kampen. „Mikasa“ havde næsten alle Kanoner demolerede, alt opstaaende og Broen raseret, medens baade „Shikishima“ og „Asaki“ havde alvorlige Havarier paa Agterskibet o. s. f. Imidlertid havde Japanesernes Optræden under hele Kampen udmærket sig ved en forbavsende Grad af Præcision, saa det for Russerne havde set ud, som om det nærmest drejede sig om Manøvrer under Fredsforhold. Det kan maaske derfor synes mærkeligt, at den japanesiske Hovedstyrke ikke forfulgte sin Sejr; Grunden hertil maa antagelig søges i, at Ammunitionen til Dels var opbrugt.

I en mer eller mindre regelmæssig Frontorden holdt de russiske Skibe bort, af og til vekslende Skud med forskellige Fraktioner af den japanesiske Flaade. „Retwisan“ kom efterhaanden op paa Højde med de andre Skibe, hvorimod „Cæssarewitch“ med stærkt gennemhullede Skorstene sakkede mer og mer agterud, beskudt paa lang Afstand af Japaneserne.

Da Vladivostock efter Kejserens udtrykkelige Ordre var betegnet som den russiske Flaades Maal, tog en Del af Cheferne heraf Anledning til at handle paa egen Haand, hvorved de rigtignok opnaaede at splitte de russiske Stridskræfter. Chefen for Krydsereskadren, Kontreadmiral Reitzenstein, brød først ud, samtidig med at han satte Farten op og gav de ham underlagte Skibe Ordre til at følge sig. Efter Krydserne brød Jagerne ud,

netop som de fjendtlige Jagere og Torpedobaade gik frem til Angreb mod de russiske Panserskibe. „Cæssarewitch“ opgav ved indtrædende Mørke Forsøget paa at komme til Port Arthur og satte Kursen mod øst.

Paa Vejen ind mod Port Arthur blev de resterende 5 Panserskibe uophørlig angrebne af ca. 30 fjendtlige Torpedofartøjer uden at lide nogensomhelst Skade. De kom den 11. om Morgen ind til Port Arthur tillige med „Pallada“ og 3 Jagere.

„Cæssarewitch“ blev i Nattens Løb angrebet ialt 9 Gange uden at blive ramt. Den forholdt sig under disse Angreb fuldstændig passiv for ikke at henlede Opmærksomheden paa sig. Skibets Næstkommanderende var fast besluttet paa at søge at naa Vladivostock, men Chefen, der hen paa Morgen var bleven saa restitueret, at han atter kunde overtage Kommandoen, bestemte sig for at anløbe en neutral Havn. Den 11. om Aftenen fandt Ankomst Sted til Kiauschau, hvortil „Novik“ og en af Jagerne i Forvejen var ankomne. Sejladsen hertil frembød for „Cæssarewitch“ mange Genvordigheder, bl. a. var alle Kompasserne ødelagte, og Styringen maatte foregaa nede om Læ.

„Cæssarewitch“ og Jagerne blev afvæbnede.

Til Tsingtau ankom den 12. to Jagere, der ligeledes blev desarmerede.

„Askold“ og „Novik“ havde under Retræten vekslet en livlig Ild med Blokadeflaadens Kystforsvarsskibe og med Krydserne af den 2. japanesiske Division. „Askold“ afslog 4 Torpedobaadsangreb og kom den 12. August i Løbet af Dagen til Yangtsekiang tilligemed Jageren „Grozowoi“, som var stødt til den undervejs. De 2 Skibe blev afvæbnede i Shanghai.

„Diana“, som kun med Vanskelighed havde kunnet følge de andre Krydsere, tabte Følingen med dem i Løbet af Natten. Den blev angrebet 9 Gange af Torpedobaade, uden at blive ramt. Den 16. August kom den til Kouan-chau-wan (ved Hainan) og fortsatte, efter at have fyldt Kul til Along Bugten, hvorfra den gik til Saigon, hvortil Ankomsten fandt Sted den 24. August, og hvor den blev desarmeret. Mærkeligt nok prøvede den ikke paa at naa Vladivostock, hvortil Afstanden dog kun var 1100 Kvartmil mod 1500 til Kouan-chau-wan.

„Novik“ ankom til Kiau-schau den 11. August Kl. 5 Em. og gik straks i Gang med at fylde Kul fra en engelsk Damper. Efter „Cæssarewitch“'s Ankomst overførte den sine syge hertil og afsejlede den 12. August. Gennem Van-Diemens Strædet stod den øst om de japanske Øer, blev den 13. observeret syd for Kiusiu af en Parketbaad og den 19. i Nærheden af La Perouse Strædet. Den 20. August Kl. 5 Em. ankrede den i Korsakowsk Bugten (paa Sachalin) og begyndte at fylde Kul, da „Krydseren „Tsu-shima“, der tilligemed „Chitose“ og „Suma“ var sendt ud for at opsøge den, nærmede sig. „Novik“ lettede da og optog Kampen med den japanesiske Krydser, der efter 3 Kvarter maatte trække sig tilbage. Men ogsaa „Novik“ var bleven ilde tilredt og havde bl. a. 3 Træffere under og 2 i Vandlinien, hvorved Styremaskinrummet var blevet fyldt, hvorfor den maatte gaa tilbage til Korsakovsk. Da det ikke lykkedes at faa Havarierne udbedrede i Nattens Løb, og da „Chitose“ ved Dag gry kom i Sigte, foretrak Chefen at lade aabne for Søhanerne, hvorefter Skibet sank. Besætningen bjærgedes i Fartøjerne.

Jageren „Burgi“ løb Natten efter Slaget op paa et Rev ved ShantungForbjærget. Fartøjet blev sprængt i Luften. Besætningen reddedes.

Af de 18 russiske Skibe, som havde deltaget i Kampen, blev altsaa kun et eneste, nemlig „Novik“, ødelagt af Japaneserne.

Af de andre Skibe led „Cæssarewitch“ mest. Den havde i særlig Grad været Maal for de fjendtlige Panserskibes Ild, dels fordi den var det førende Skib, dels som Følge af Havariet paa Styreledningen. Men dog var dens Panzer intet Steds gennembrudt, intet Skyts var demoleret og saavel Ror som Maskine var intakt.

Skibet blev ramt af 15—30,5 cm Granater, foruden af et stort Antal lettere Projektiler. De 15 svære Træffere havde efter foreliggende Oplysning følgende Virkninger:

Nr. 1 ramte for om Styrbord ved Ankrene, der mistedes, ligesom der i Skibssiden kom et Hul paa 4 Kvadratmeter.

Nr. 2 sprængte et 1 Kvadratmeter stort Hul i Skibssiden ud for det forreste 30,5 cm Taarn.

Nr. 3 traf forreste 30,5 cm Taarn uden at anrette nogen Skade.

Nr. 4 traf Styrbords Side af Kommandotaarnet; Sprængstykkerne fangedes af Taarntaget og gik ind i det indre af Taarnet, dræbte eller saarede det derværende Personel og ødelagde Kompas og Maskintelegraf.

Nr. 5 traf nederste Del af Fokkemasten mellem øverste og underste Kommandobro. Sprængstykkerne dræbte bl. a. Admiral Witthøft og saarede Stabschefen og Skibschefen. Admiralen med Stab opholdt sig i Ildlæ af Kommandotaarnet.

Nr. 6 ramte Underdel af forreste Skorsten.

Nr. 7 og 8 sprængtes ved Anslag mod agterste Skorsten.

Nr. 9 og 10 gennemhullede Skibssiden om Bagbord.

Nr. 11 ramte Taarntaget til agterste 30,5 cm. En Del Nitnagler blev slaaet ud, hvorved 1 Mand inde i Taarnet dræbtes.

Nr. 12 gik gennem forreste Brohus.

Nr. 13 ramte agterste 30,5 cm Taarn, uden at anrette nogen Skade.

Nr. 14 ramte om Styrbord under forreste 15 cm Taarn, omtrent $2\frac{1}{4}$ Meter under Vandlinien (under Sidepansret). Spanter, Vinkeljærn og Plader bukkedes og bøjedes paa en Længde af $3\frac{1}{2}$ Meter. Det indenfor værende Rum fyldtes med 150 Tons Vand.

Nr. 15 slog gennem Dækket agter-om Bagbord og sprængte et Hul paa 2 Kvadratmeter. Trædækket kom ikke i Brand.

Af Krydserne blev „Askold“ særlig haardt medtaget, idet den blev ramt af 15 større Projektiler, foruden af en Mængde af mindre Kaliber. Den 1. Træffer var en 15 cm Granat, som sprang paa forreste Bro og ødelagde Afstandsmaaler og Radio-telegrafrum, ligesom den splintrede forreste Skorsten, hvorved 2 Kedler blev ubrugbare.

2. Træffer var i Vandlinien. Ringe Sprængvirkning.

3. Træffer borttog agterste Skorsten og Sprængstykkerne beskadigede 7 Rør i de agterste Kedler.

4. Træffer, en svær Granat, lavede et 1 Kvadratmeter stort Hul i Rælingen. Ringe Sprængvirkning.

5. Træffer, en lettere Granat, gennemslog øverste Dæk og sprængtes i et af Officerernes Kamre.

6. Træffer, en 20 cm Granat, ramte Skibssiden og sprang i et Kammer.

7. Træffer gennemslog Stormasten.

8. Træffer, en 20 cm Granat, traf $\frac{1}{2}$ Meter under Vandlinien og sprang i den indenfor værende Kofferdam, men Panserdækket tog ingen Skade.

9. Træffer, en let Granat, ødelagde et Ammunitionsophejsningsapparat.

10. Træffer, en 15 cm Granat, gennemslog Rælingen.

11. Træffer ramte i Vandlinien, sprang i en Kofferdam, og lavede et Hul paa $\frac{3}{4}$ Kvadratmeter i Skibssiden, hvorved 100 Tons Vand kom ind i Skibet.

12. Træffer, en 15 cm Granat, gennemslog øverste Dæk og lavede her et Hul paa $\frac{1}{4}$ Kvadratmeter.

13. Træffer, en 20 cm Granat, gennemslog Skibssiden agter om Styrbord og lavede en Del udenbords Skade foruden en mindre Ildebrand.

14. Træffer, en 20 cm Granat, ramte Skibssiden agter og lavede foruden et større Hul en Del indenbords Skade.

Samtlige Fartøjer var ødelagte af Sprængstykker.

„*Retwisan*“ blev ramt af 15 Granater af svært Kaliber, hvoraf 1 slog igennem Skibssiden under Pansret, hvorved Skibet fyldtes med 500 Tons Vand. Selve Pansret og de vitale Dele var derimod ubeskadigede. Et af de 30,5 cm Taarne ramtes, men uden at Kanonerne blev utjensdygtige. Ved en Granatsprængning mod Kommandotaarnet slog Sprængstykkerne op under Taget og ind i Taarnet, hvorved Chefen blev haardt saaret. Overbygningen og Skorstenene blev en Del medtagne.

„*Peresviet*“ blev ramt af mindst 30 svære Granater og saa tilsyneladende ud til at have lidt mest.

„*Sevastopol*“ blev ramt af 15 Granater af svært og mellem-svært Kaliber, men uden at faa større Havarier.

„*Poltava*“ havde en Del overbords Skade. Paa 2—15 cm Kanoner var Løbene slaaet af.

Ud over hvad der allerede er omtalt under Slagets Gang, syntes det japanesiske Materiel ikke at have taget nogen Skade.

Oversigt over døde og saarede i Slaget.

Russiske Skibe (samlet Besætning ca. 6100 Mand).

	<i>Døde</i>	<i>Saarede</i>
„Cæssarewitch“	18	49
„Retwisan“	9	} 309
„Sevastopol“	12	
„Peresviet“	} 16	
„Pobieda“		
„Poltava“	4	
„Pallada“	„	
„Askold“	11	48
„Diana“	10	16
„Novik“	2	2

Japanesiske Skibe (samlet Besætning ca. 9000 Mand).

„Mikasa“	32	88
„Asaki“	„	2
„Jakumo“	12	10
„Nisshin“	16	32
„Kasuga“	„	11
Mindre Krydsere og Jagere	10	27

Resultatet af de natlige Torpedobaadsangreb var yderst tarveligt, idet ikke et eneste af dem kronedes med Held, til trods for det ualmindelig rige Felt, der var at operere paa. De fleste af de russiske Skibe forblev mørke under Angrebene, mindre maaske som Følge af en forud bestemt Taktik, end som Udslag af den deprimerede Sindstilstand, hvori Besætningerne utvivlsomt har befundet sig efter Slagets ulykkelige Udfald. Men under alle Omstændigheder synes den valgte Fremgangsmaade at have været i høj Grad formaalstjenlig.

Til at opsøge og ødelægge Russernes forsprængte Stridskræfter, detachederede Togo en Del Krydsere og Jagere, men som

man vil have set, lykkedes det næsten alle de russiske Skibe at undkomme til neutrale Havne.

Umiddelbart efter Slagets Afslutning genoptog Togo Blokaden af Port Arthur, om end med noget indskrænket Materiel, men længe varede det ikke, før hans Styrke atter var fuldtallig, saa at de gamle Positioner kunde besættes. Han ventede stadig et nyt Gennembrydningsforsøg, hvorfor Blokaden blev opretholdt i sin fulde Udstrækning, indtil Belejringsskytset i December havde gjort de russiske Panserskibe utjenstdygtige.

Krydserkampen i Korea-Strædet den 14. August (se Plan II).

Saasnart Admiral Togo havde faaet Underretning om Port Arthur Flaadens Udfald, sendte han straks med Avisoen „Yaeyama“ Meddelelse herom til Admiral Kamimura.

Denne posterede herefter sine Kræfter saaledes, at Krydserne:

„Naniwa“,
 „Takachiki“,
 „Niitaka“,
 „Tsushima“
 og „Chihaya“

flk Station nordvest for Tsushima, medens de mindre Krydser af Admiral Urius' Division samt nogle Jagere patrouillerede i Farvandet øst og vest for Øen.

Fra russisk Side sendtes Meddelelse om Port Arthur Flaadens Udløben med Jageren „Rachitelný“ til Tschifu for derfra at befordres videre til Vladiwostock. Jageren løb den 10. om Eftermiddagen ud fra Port Arthur, men blev opdaget af de japanesiske Jagere, der var ladet tilbage ud for Havnen. Det lyk-

kedes den trods Forfølgelsen at bringe Depechen til Bestemelsesstedet, og den paafølgende Dag naaede Telegrammet Vladivostock.*)

Da Admiral Jessen, der kommanderede Krydserdivisionen, ikke ansaa det for tilraadeligt at skyde Styrken længere frem end til Koreastrædet, gav han sig god Tid med Afsejlingen, der først fandt Sted ved Dag gry den 12. August, altsaa omtrent et Døgn, efter at Efterretningen om Port Arthur Flaadens Udløben var naaet til Vladivostock. (Krydsernes Afgang stod om Aftenen den 12. August bekendtgjort i europæiske Aviser). Eskadren gik med økonomisk Fart mod Koreastrædet og var den følgende Dags Eftermiddag ca. 30 Kvartmil nordvest for Tsushima, hvor den holdt gaaende om Natten for at afvente Port Arthur Flaaden. Den 14. August ved Dag gry (Kl. ca. 4¹/₂ Fm.), da den laa paa vestsydvestlig Kurs, observeredes i nordlig Retning, i ca. 8 Kvartmils Afstand, 4 større Orlogsskibe, der i Begyndelsen antoges for en Del af Port Arthur Flaaden, men dog snart genkendtes som fjendtlige Krydsere.

-
- *) Inden „Rachitelny“ kunde forlade Tschifu, var denne Havn blokeret af en japanesisk Krydser og Jager, hvorfor den russiske Jager — i Overensstemmelse med de den for dette Tilfælde givne Anvisninger — desarmerede og sendte Meddelelse herom til den kinesiske Admiral Sah, der laa i Havnen med 3 smaa Krydsere. Admiralen lod straks Meddelelsen gaa videre til Japaneserne, der dog ikke tog mere Hensyn hertil, end at de i Løbet af Natten sendte de 2 Jagere „Kasumi“ og „Asashivo“ ind i Havnen, hvor de fortøjede i Nærheden af „Rachitelny“, som de efter et kort Haandgemæng besatte og umiddelbart efter slæbte ud af Havnen. Den kinesiske Admiral gjorde intet alvorligt Forsøg paa at forhindre Bortførelsen. Paa Ruslands Vegne protesterede den franske Gesandt i Tokio mod dette eklatante Brud paa Folkeretten, ligesom ogsaa Kina forlangte, at Jageren skulde tilbageleveres. Japan afviste imidlertid Protesten med den Begrundelse, at Tschifu i Lighed med andre kinesiske Gebeter havde været benyttet af Russerne i Krigsøjemed (som Depechestation, til Radiotelegraf-forbindelse, til Proviantering m. m.) og derfor ikke kunde betragtes som neutralt Territorium. Endvidere hævdede Japan, at Jageren kun var blevet delvis afrustet.

Styrkeangivelse.

Russerne.

	Depl.	Fart	Kanoner
„Rossia“ (Adm. Jessen) ...	12 100	20	4-20 c/m., 16-15 c/m.
„Gromoboi“	12 300	20	4-20 c/m., 16-15 c/m.
„Rurik“	11 000	18½	4-20 c/m., 16-15 c/m. 6-12 c/m.
	35 400		12-20 c/m., 48-15 c/m. 6-12 c/m.

Japaneserne.

„Idzumo“ (Adm. Kamimura)	9 800	21	4-20 c/m., 14-15 c/m.
„Iwate“	9 800	22	4-20 c/m., 14-15 c/m.
„Tokiwa“	9 700	23	4-20 c/m., 12-15 c/m.
„Adzuma“	9 500	20	4-20 c/m., 12-15 c/m.
	38 000		16-20 c/m., 52-15 c/m.
„Naniwa“	3 700	18½	8-15 c/m.
„Takachiko“	3 700	18½	2-26 c/m., 6-15 c/m. (ældre)

Admiral Kamimura gav pr. Radiotelegraf Krydsere og Torpedobaade fra Takechiki Stationen paa Tsushima Ordre til skyndsomst at holde nordover, medens han selv med Panserkrydserne holdt ned mod Russerne, der en kort Tid fortsatte deres Kurs, men derpaa drejede til NO for at forsøge paa at naa det aabne Hav. Kamimura gjorde en tilsvarende Bevægelse og drejede til en ostnordostlig Kurs, paa hvilken han med sit Fartoverskud efterhaanden vandt ind paa Fjenden. Omtrent Kl. 5 Fm. aabnedes Ilden paa ca. 10 000 Meter. Japaneserne koncentrerede den paa den fjendtlige Vimpelfløjmand „Rurik“, der allerede paa dette første Stadium af Kampen blev stærkt medtaget. Baade Chefen og Næstkommanderende saaredes og Rorledningen havareredes, saa at Styringen maatte foregaa fra Styremaskinrummet, og dette var endda kun muligt en kort Tid, da Rummet paa Grund af en Lækage i Vandlinien fyldtes med

Vand. Man var herefter henvist til at styre Skibet med Skruerne.

Omtrent Kl. 5³/₄ opgav Admiral Jessen Forsøget paa at naa det aabne Hav, og drejede ved Kontremarch Styrbord over, sandsynligvis for at forøge Afstanden mellem sig og Fjenden. „Rurik“ kom herved til at maskere de 2 andre Krydsers Ild og blev i endnu højere Grad end tidligere Maal for Ilden fra de japanesiske Skibe, der fulgte Russernes Bevægelse ved ogsaa at dreje Styrbord over. Kun 5 Minuter efterat Russerne havde begyndt Drejningen, fik „Rurik“ en ny Træffer i Vandlinien, hvorved Rorpinden beknebes, saa at Skibet skar styrbord ud og i nogen Tid fortsatte i en Cirkelbevægelse. For at dække den og gøre det muligt for den at udbedre Havariet, drejede „Rossia“ fulgt af „Gromoboi“ Styrbord over for ved denne Manøvre at tvinge Fjenden nordover og derved aflede dennes Ild fra „Rurik“, der havde stoppet Maskinerne og hejst Signalet „Kan ikke manøvrere“. Admiral Jessens Manøvre lykkedes forsaavidt, som Kamimura fulgte hans Eksempel og ogsaa drejede Styrbord over og fulgte med paa parallel medgaaende Kurser, norden for ham, under Passager som Jessen foretog Nord om „Rurik“. Da det ikke lykkedes denne at udbedre Rorhavariet, opgav den russiske Admiral Kl. ca. 8 Fm. at faa den med og overlod den til at optage Kampen med de 2 smaa fjendtlige Krydsere, der nærmede sig Syd fra, medens han selv med „Rossia“ og „Gromoboi“ trak sig nordover, fulgt af de japanesiske Panserkrydsere. Indtil Kl. ca. 10 Fm. vedligeholdte de 2 Styrker en kraftig Ild paa parallelt medgaaende Kurser og paa Afstande fra 6—8000 Meter, men Kamimura opgav da Kampen og drejede Styrbord over, ned efter „Rurik“, sandsynligvis for at forhindre, at ogsaa denne Krydser skulde undslippe ham. Admiral Jessen turde ikke, paa Grund af de ret betydelige Beskadigelser, som de 2 Krydsere havde lidt, udsætte sig for en ny Kamp og fortsatte derfor Kursen mod Vladivostock, hvortil Ankomsten fandt Sted den 16. August om Eftermiddagen.

Skønt „Rurik“ blev overladt til sin Skæbne, opgav Løjtnant Iwanoff, der havde overtaget Kommandoen, ikke Ævret, men kæmpede med Fortvivlelsens Mod.

„Naniwa“ og „Takechiko“, der efterhaanden var naaede op til Kamppladsen, oversaaede paa ca. 4000 Meters Afstand „Rurik“ med Granater.

Denne besvarede Ilden saa godt den kunde, men dels generede Rorets Fastkilen den i høj Grad i sine Bevægelser, dels var allerede paa dette Tidspunkt en stor Del af dens Skyts demoleret. For at frigøre sig for Roret, forsøgte man at sprænge det bort med Skydebomuld, men Forsøget mislykkedes. Uden Held forsøgte man endvidere at vædre den ene af Krydserne. Af de 6 Torpedoudskydningsapparater var endnu et brugbart, og der udskødes en Torpedo herfra, der dog ikke ramte.

Ved Middagstid var alle „Rurik“s Kanoner bragte til Tavs-
hed; kun 1 Officer var endnu usaaret, og af den 800 Mand store Besætning var ca. 150 dræbte og over 200 saarede. Nord fra vendte de 4 fjendtlige Panserkrydsere tilbage og syd fra kom endnu 3 Krydsere og 5 Torpedobaade op mod Kamppladsen. Løjtnant Iwanoff bestemte sig derfor til at sprænge Skibet i Luften. Til dette Øjemed fandtes om Bord 2 Tændledninger, den ene udgaende fra Kommandotaarnet, den anden fra Styremaskinrummet. Begge Ledninger var imidlertid ødelagte, den ene ved Sprængning af en Granat i Taarnet, den anden af Vand, der havde fyldt Styremaskinrummet. Denne Udvej maatte derfor opgives, og der blev i Stedet for givet Ordre til at aabne for Søhanerne.

Tiden, indtil Skibet gik ned, blev benyttet paa bedste Maade med Foranstaltninger til Besætningens Redning.

Da alle Fartøjer var skudt sønder og sammen, maatte Hjælpen ydes i Form af Madratser, Svømmebælter og Træværk.

Efter at Ilden var ophørt fra „Rurik“, indstillede ogsaa Japaneserne Ilden. Omtrent Kl. 1 Em. sank Krydseren, hvorefter de japanesiske Skibe optog henimod 600 af Skibets Besætning.

Af de to til Vladiwostock hjemvendende Krydsere havde „Gromoboi“ lidt mest, til trods for, at den var bedre beskyttet end „Rossia“. Grunden hertil kan for en Del søges i, at der

under hele Kampen var Betjeningsmandskab ved dens 24 Stk. 75 mm Kanoner, der stod udækkede paa øverste Dæk. Af det her værende Mandskab blev 135 dræbt eller haardt saarede, medens ikke en eneste saaredes af dem, der opholdt sig i Kassematterne. „Gromoboi“s Panser blev ikke paa noget Sted gennembrudt; men gentagne Gange blev Skibet overøst med en kolossal Mængde smaa Granatsprængstykker. Ammunitionsophejsningen fungerede hele Tiden, til trods for at den ikke var særlig beskyttet. Trædækkene kom ikke i Brand, vel mest fordi de havde Underlag af Staal. En Granat af Mellemkaliber traf et Luftrør, der stod agten for Kommandobroen, og eksploderede. Nogle af Sprængstykkerne borede sig indtil 1 cm ind i Kommandotaarnets Væg, andre løb langs Væggen, fangedes af Taget og kom herved ind i det indre af Taarnet. Chefen og Artilleriofficeren blev haardt saarede, Torpedoofficeren dræbtes og flere af de i Taarnet værende Folk saaredes.

Det fortælles, at det i Kassematterne og Kanontaarnene værende Mandskab led frygteligt af Tørst, hvorfor der senere blev truffet Foranstaltninger til at disse Rum kunde være rigeligt forsynede med Drikkevand.

Paa Grund af den kolossale Mængde Granat Sprængstykker, som uophørligt regnede ned over Skibet, fremhæves stærkt Betydningen af et vel beskyttet Rum for Chefen, det øvrige Personel paa Broen og Ordreoverførselsapparaterne. Det var ganske umuligt under Kampen at være paa Dækket eller i de ubeskyttede Dele af Skibet. Alt opstaaende paa Dæk og Overbygninger som Kompasser, Projektører, lettere Kanoner etc. var ødelagt i Kampens første Fase.

Bave & Strouds Afstandsmaalere fungerede ikke tilfredsstillende; paa 7—8000 Meters Afstand var der paa den forreste og agterste en Forskel paa ca. 1000 Meter.

„Gromoboi“ havde 82 dræbte og 172 saarede; „Rossia“ 46 dræbte og 140 saarede. De samlede japanesiske Tab beløb sig til henholdsvis 46 og 68.

„Bogatyr“ stod endnu i Dok, da „Gromoboi“ og „Rossia“ kom tilbage til Vladiwostock, men Havarierne var ikke større, end at de kunde udbedres uden at Skibene kom i Dok. Efter endt Reparation sendtes „Gromoboi“ med en Troppetransport

paa 700 Mand til Possiet Bugten. Undervejs hertil kom den paa Grund og det lykkedes kun med stort Besvær at faa den bragt til Vladivostock. Da den hurtigst muligt maatte i Dok, blev „Bogatyr“ taget ud heraf, endnu inden den var færdig.

Af Vladivostock Eskadren var nu kun „Rossia“ og 7 Torpedobaade kampdygtige.

De af de russiske Skibe, der efter Slaget den 10. August vendte tilbage til Port Arthur, havde i Løbet af 14 Dage udbedret deres Havarier, og var saaledes atter klar til at kunne gaa til Søs. Under Admiral Uchtomskis Ledelse syntes Stemningen dog ikke at være for, atter at prøve Krigslykken, og da der ikke indløb nogen peremptorisk Ordre til at bryde ud, hverken fra Kejseren eller fra Statholderen, forblev Eskadren i Havnen og afgav en stor Del af sit Personel til Fæstningens Forsvar fra Landsiden.

Kampene om Port Arthur.

Den 9. August landsattes en Del japanesisk Belejrsartilleri i Dalny; allerede den 17. var det bragt i Stilling, saa at det den 19. kunde begynde sin Virksomhed mod Værkerne paa Nordost Fronten. General Nogi syntes dog at have undervurderet Fæstningens Modstandskraft; i hvert Fald mistede han indtil den 24. August 14000 Mand og havde da kun erobret 2 fremskudte Stillinger, som han i de følgende Uger maatte forsvare mod talrige Tilbageerobningsforsøg.

Japaneserne besluttede sig derfor til at overgaa til en regulær Belejring af Fæstningen. For at gøre Flaaden Opholdet i Port Arthur saa ubehagelig som muligt, paabegyndtes en Beskydning af Havnen og Værftet.

I denne Anledning afgav Flaaden endnu 20—12 cm og 6—15 cm Kanoner. Russerne prøvede til Gengæld paa at beskyde Fæstningens Forland med det svære Skibsartilleri, men Ilden anrettede kun ringe Skade, da man ikke kunde udfinde de fjendtlige Batteriers Positioner.

Den 23. August gik „Sevastopol“ ud af Havnen for at nedkæmpe Lungwantung Batterierne, der i høj Grad generede de russiske Minebygningsarbejder. Under denne Ekspedition løb Skibet paa en Mine, hvorved det blev stærkt medtaget.

Efterat Admiral Uchtomski i et Møde med Skibscheferne den 19. August havde besluttet ikke at ville vove et nyt Gennem-brydningsforsøg, indtraf der den 6. September med en Djunk fra Tschifu Ordre til Uchtomski om at overgive Kommandoen til Chefen for „Bayan“, Kommandør Wiren, der samtidig udnævntes til Kontreadmiral. Den nye Admiral havde ikke været med i Slaget den 10. August, og da han var en af de yngste Skibschefer, maa det vel antages, at Regeringen ikke har været tilfreds med de Skibschefer, der efter Kampen vendte tilbage til Port Arthur. Admiral Wiren var bekendt som en dygtig og energisk Officer, og Statholderen har utvivlsomt gjort Regning paa, at han saa snart Omstændighederne tillod det, vilde prøve paa at slaa sig igennem til Vladiwostock. Dette var imidlertid umuligt, da en stor Del af Kanonerne var afgivne til Fæstningen, efterat der den 19. August var taget Bestemmelse om at blive i Port Arthur. Tilmed var en stor Del af Flaadens Mandskab faldne i Kampene mod Yderværkerne fra den 19. til den 24. August. Wiren holdt derfor fast ved Planen om, med alle de Midler, der stod til Flaadens Raadighed, at understøtte Landforsvaret, for derved muligvis at kunne holde Fæstningen til Østersøflaaden bragte Hjælp. I September indskrænkede Flaadens Opgave sig til Minerydningsarbejder for at holde Indløbet frit til Blokadebrydere; endvidere udlagdes Miner paa de Steder, hvor der observeredes fjendtlige Krydsere.

Blokadetjenesten gik stadig sin Gang og fortsattes i det væsentlige paa samme Maade som tidligere. Torpedobaadsforposterne soulageredes noget, ved at deres Hvileplads forlagdes til Pingtau Bugten. I Almindelighed var Baadene 24 Timer paa Blokade og havde derefter 24 Timers Hvil.

I Løbet af September havde Japaneserne overført 28 cm Haubitsere, der opstilledes ved det grønne Bjærg og begyndte deres Virksomhed den 1. Oktober.

Dagen efter ramtes „Persviet“ og „Bayan“, der lige var kommet ud af Dokken. Admiralen havde netop bestemt, at „Bayan“ snarest skulde løbe ud, prøve paa at bryde Blokaden og gaa til Vladiwostock, i hvilken Anledning den havde faaet en Del af „Pallada“s Kanoner om Bord. Men efter det første Skud, der beskadigede dens Bagbords Maskine, fulgte endnu 5 Træffere, hvorved ethvert Haab bristede om, at den kunde løbe ud.

For at unddrage sig den fjendtlige Ild løb „Retwisan“ ud om Dagen den 8. Oktober og vendte tilbage til Havnen om Aftenen. Den var efterhaanden det eneste af de større Skibe, der kunde gaa til Søs. Den 11. Oktober lykkedes det 2 Dampere, lastede med Ammunition og Krigsmateriel, at bryde Blokaden og naa ind til Port Arthur. En russisk Kanonbaad og 7 Jagere var løbet ud og havde tiltrukket sig Forpostskibenes Opmærksomhed, hvorved Gennembruddet muliggjordes.

—

Imidlertid kom Efterretningen til Japan om, at Østersøflaaden den 12. Oktober havde forladt Libau. Fra Hovedkvarteret trængte man paa for at fremskynde Port Arthurs Erobring, da Blokadeflaaden maatte frigøres for at kunne optage Kampen med Østersøflaaden. Nogi afventede derfor kun Opstillingen af endnu 12—28 cm Haubitsere for at kunne skride til Stormen mod Nordostfrontens Værker, hvorved man forventede, at Fæstningens Skæbne skulde afgøres. Angrebene udførtes fra

den 26. til den 31. Oktober, men hidførte intet Resultat, da ikke et eneste af de permanente Værker blev tagne. Japaneserne maatte da gaa grundigere til Værks med Forberedelserne og bearbejdede derfor i den følgende Tid Værkerne med Artilleri, indtil de den 26. November fornyede Angrebene paa Nordostfronten. Men ogsaa denne Gang mislykkedes de, og Japaneserne mistede 5000 Mand.

Situationen begyndte efterhaanden at blive kritisk. En Del af Østersøflaaden havde allerede passeret Suez, medens en anden Del var paa Vej Syd om Afrika. Det gjaldt derfor om at faa det gjort af med Port Arthur Flaaden saa hurtigt som muligt. Det bedste Middel hertil var at erobre det høje Bjærg (203 Meter Højen), hvorfra hele Havnen kunde indses, og hvorfra man sandsynligvis uden større Vanskelighed kunde skyde Flaaden i Sænk. Stormen blev befalet, og i Dagene fra den 28. November til den 6. December tog Japaneserne 203 Meter Højen med omgivende dominerende Partier med et Tab paa 10 000 Mand. Russerne mistede under disse Angreb 5000 Mand, hvoraf en stor Del af Flaadens Mandskab.

Hermed var Port Arthur Flaadens Skæbne beseglet. Alleerede den 6. og 7. December blev Skibene i Vesthavnen beskydt med 28 cm Haubitsere, hvorved „Retwisan“, „Pobieda“, „Pal-lada“ og „Peresviet“ sank. Den 8. December aabnedes Ilden mod Østhavnen, hvor „Amur“, „Bayan“ og „Sevastopol“ laa. „Bayan“ sank i Løbet af Dagen, „Amur“ fik betydelige Havarier og „Sevastopol“ blev ramt af 5—28 cm Granater, der dog ikke anrettede nogen større Skade. Chefen, Kommandør Essen, bad imidlertid om Tilladelse til at gaa ud paa Reden, da han var klar over, at Skibet i modsat Fald vilde være redningsløst fortabt. Det lykkedes „Sevastopol“ at komme ud allerede den paafølgende Nat og ankre i den hvide Ulvs Bugt, hvor man ikke kunde se den fra det høje Bjærg, paa Grund af Bjærgene paa Tigerhalvøen. Ved Hjælp af en paa Bøjer hængende Netspærring beskyttede Skibet sig mod de talrige Torpedobaadsangreb, der Nat efter Nat førtes mod det. Chefen opgiver, at der under disse Angreb blev afskudt ialt 150 Torpedoer mod „Sevastopol“. En Del eksploderede i Nettet, men nogle ramte

Skroget, der fik ret svære Havarier, hvorfor Skibet sattes paa Grund. Før Fæstningens Overgivelse blev det bragt flot og derpaa til at synke paa 30 Favne Vand.

Den 16. December var intet af de russiske Panserskibe eller Krydsere sødygtige mere, hvorfor Blokaden indskrænktes til Afspærring af Havnen og til Bevogtning af de fjendtlige Torpedobaade. Først nu tillod Togo Panserskibene og en Del af Krydserne at hæve Blokaden og gaa til Hjemlandet for at blive dokkede og eftersete. Foruden de alt nævnte Skibe var Blokadeflaaden i November blevet formindsket med Krydseren „Takasago“, der var løbet paa en Mine, samt med Kanonbaaden „Atago“, der var grundstødt.

Fra den 28. December til den 2. Januar fortsattes Stormen mod Nordostfrontens Værker, der med Undtagelse af et Batteri alle faldt i Japanesernes Hænder. General Støssel indledede herpaa og afsluttede Underhandlinger om Fæstningens Overgivelse.

Efter det Møde, hvori Overgivelsen blev besluttet, lod Admiral Wiren Skibene yderligere ødelægge, for at vanskeliggøre Fjenden Reparationen af dem; tillige sendte han de sidste Torpedobaade til Søs med Ordre til at slaa sig igennem til neutrale Havne. To af dem indkom til Tsingtau, 4 til Tschifu.

Den 2. Stillehavseskadre.

Efter den russiske Flaades første uheldige Sammenstød med den japanesiske Flaade, stod det Marineledelsen i St. Petersborg klart, at der maatte træffes Forberedelser til Afsendelse af betydelige Forstærkninger, hvis det skulde lykkes at fravriste japaneserne Herredømmet i de østasiatiske Farvande.

114
23
Allerede i Slutningen af Februar 1904 blev der derfor givet Ordre til at klargøre Suvarov Typens 4 Panserskibe, endvidere Panserskibet „Sissoi Veliki“, Krydserne „Oleg“, „Shemshug“ og „Isumrud“ samt nogle Jagere.

Hertil kom Admiral Wirenius' Division, bestaaende af Panserskibet „Osliabia“, Krydserne „Aurora“ og „Dmitri Donskoi“ samt nogle Jagere, der ved Ankomsten til Djibouti den 16. Februar fik Ordre til at vende tilbage til Østersøen. Noget senere paabegyndes Klargøringen af Panserskibet „Navarin“, Panserkrydseren „Admiral Nachimoff“, Krydseren „Almaz“ m. fl.

Udrustningen gik i Begyndelsen ret treven, og først Admiral Makaroffs Død manede Russerne til at sætte alle Kræfter i Bevægelse for at faa Skibene sejlklar. Til Chef for den samlede Styrke udnævntes Chefen for Marinestaben, Admiral Rojestwenski, der paa Grund af sin Dygtighed, Energi og store Autoritet mentes at have særlig gode Betingelser for at løse den overordentlig vanskelige Opgave, at føre et saa uensartet Materiel den lange Vej over Havet uden undervejs at have noget Støttepunkt at falde tilbage paa.

For at operere mod den japanesiske Handel paa Europa og Amerika indkøbtes der fire store oversøiske Dampere „Don“, „Terek“, „Ural“ og „Kuban“, der tillige med „Smolensk“ og

„Petersborg“ af den frivillige Flaade skulde omdannes til Krydsere og danne en Eskadre med Sundæerne som Støttepunkt. Da Japan imidlertid mer og mer hævdede Overherredømmet til Søs, turde man ikke lade denne Plan komme til Udførelse; under andre Forhold kunde den have været ret skæbnesvanger for Japan, der i saa høj Grad var afhængig af Tilførslerne fra Udlandet. Man indskrænkede sig da til at afsende to Hjælpekrydsere fra det sorte til det røde Hav for dér at opsnappe Skibe, der med Kontrebande var paa Vej til Japan. Hjælpekrydserne nøjedes dog ikke med at opbringe Skibe, der var lastede med Kontrebande, men var saa ivrige i deres Bestræbelser for at tage Priser, at den neutrale Handel uforskyldt led adskillig Afbræk, hvad der efter forskellige Magters, særlig Englands, Intervention hidførte, at Krydserne forlagde deres Virkefelt til Afrikas Sydkyst, hvor de ved deres Visitationsvirksomhed i høj Grad generede de neutrale Magters Skibe. Folkestemningen i England gav højlydt sin Harme til Kende, og det russiske Udenrigsministeriums Forklaring om, at det havde været umuligt at faa Forbindelse med Krydserne, saa at disse kunde tilbagekaldes, blev ikke taget for gode Varer, da det viste sig, at Krydserne paa forskellig Maade havde haft Kommunikation med Land og derunder med Regeringen i St. Petersburg.

Da Russerne stadig foregav ikke at kunne faa Forbindelse med Skibene og derfor ikke kunde give disse Ordre til at indstille deres Virksomhed, overtog den engelske Kapeskadre dette Hverv, som den udførte paa faa Dage, og som havde til Følge, at de to Hjælpekrydsere afgik til Østersøen, hvor de indlemmedes i den 2. Stillehavseskadre.

Af de 4 indkøbte russiske Dampere armeredes de 3, der afsendtes til Portugals Kyster, hvor de i nogen Tid holdt gaaende og visiterede forbisejlende Skibe, men uden at Beslaglæggelse i noget Tilfælde fandt Sted.

Den 14. August kunde en Del af de til Østasien bestemte Skibe paabegynde et Øvelsestogt i den finske Bugt; den 25. August forlod den samlede Eskadre Kronstadt og ankom den følgende Dag til Bjørkø, hvor der afholdtes Mineudlægningsøvelser. Herfra gik den til Reval, foretog Skydning under Gang mod fast

Maal og vendte den 31. August tilbage til Kronstadt for at udføre en Del afsluttende Arbejder.

Den 11. September forlod Eskaren atter Kronstadt, gik igen til Reval, hvor der afholdtes den første Natskydning til Ankers mod fast Maal. Kikkertsigter var blevet anbragt paa en Del af Kanonerne i Slutningen af Juli.

Den sidste Halvdel af September blev fortrinsvis anvendt til Torpedoskydning, Evolutionsøvelser og Skydning mod bevægeligt Maal, hvorefter Eskadren en af de sidste Dage i Maa-neden ankom til Libau.

Først den 15. Oktober fandt Afrejsen Sted herfra; naar det blev saa sent, skyldtes det for en Del de Forhandlinger, der førtes om Købet af nogle argentinske og chilenske Krydsere.

For at skaffe Skibene de fornødne Besætninger, havde man maattet blotte Sortehavsflaaden for en stor Del af dens Officerer og Mandskab, og maatte iøvrigt lade sig nøje med Rekrutering fra Reserveofficersklassen og fra Handelsmarinen.

Særlig kneb det med at faa duelige Maskinister og Haandværkere, og man var i mange Tilfælde henvist til at antage Folk, der ikke tidligere havde faret til Søs.

Da Rusland ingen Kulstationer havde paa Vejen til Østasien, krævede Spørgsmaalet om Skibenes Forsyning med Kul store og indgaaende Overvejelser. Ved Krigens Udbrud havde Tyskland, Danmark, England, Amerika og Holland udstedt Neutralitetserklæringer, væsentlig i Overensstemmelse med Haagerkonventionens Beslutninger; den af Frankrig udstedte Erklæring var ikke saa skarp som de ovennævnte Magters og fastsatte bl. a. ingen Tidsfrist for de krigsførende Magters Ophold paa Territoriet, hvorpaa det heller ikke var forbudt at indtage Kul og Provisioner. Neutralitetserklæringen hjemlede dog ikke de krigsførende Parter Ret til Ophold paa Territoriet med Priser, ligesom det heller ikke var dem tilladt her at indtage Krigsmateriel eller gøre klar til Kamp.

Hvor store Vanskeligheder Kulforsyningsspørgsmaalet maa have frembudt, vil bedst fremgaa af, at Eskadrens daglige Kulforbrug med økonomisk Fart beløb sig til ca. 1000 Tons.

Allerede inden Afrejsen var man i Rusland stærkt opskræmt ved Rygterne om japanesiske Torpedofartøjers Tilstedeværelse i

Nordsøen og i de danske Farvande. Den 17. Oktober om Morgen ankrede Panserskibsdivisionen ud for Fakkebjærg og op ad Dagen de øvrige Skibe. Kulfyldning paabegyndtes umiddelbart efter Ankomsten, men maatte paa Grund af daarligt Vejr afbrydes gentagne Gange, hvorfor Eskadren først den 19. Oktober var klar til Afsejling.

Af Frygt for Minefaren fik „Jermak“ og „Roland“ Ordre til at gaa foran Eskadren med Minesøgeline mellem sig. Da Minesøgerapparatet var forfærdiget om Bord i Værkstedsskibet „Kamschatka“ under Opholdet ved Fakkebjærg, har det vel nok været ret ufuldkomment, hvortil kom, at de Dampere, hvori det var installeret, var hinanden meget ulige i Størrelse, saa Lignerne brast under Passagen gennem Langelandsbæltet. Eskadren maatte derfor gaa gennem Storebælt og Kattegat uden denne Sikkerhedsforanstaltning; fraset et Par mindre Maskinhavarier naaede Skibene velbeholdne Skagen den 20. Oktober, men afsejlede allerede herfra samme Dag uden at have kompletteret Kulbeholdningerne som Følge af, at der var indløbet Meddelelse om, at forskellige mistænkelige Skibe var set i Nærheden af Skagen og langs Norges Kyst.

Affæren paa Doggersbanke.

Ved Afgangen var Eskadren delt i følgende Grupper :

1. Division : Jagerne og 2 Transportskibe.
Anløbssted Cherbourg og Brest.
2. Division : Panserskibene „Osliabia“, „Sissoi Veliki“ og „Navarin“ samt Panserkrydseren „Admiral Nachimoff“.
Anløbssted Tanger.
3. Division : Krydserne „Almaz“, „Shemshug“ og „Swietlana“.
Anløbssted Arosabugten, nord for Vigo.
4. Division : Panserkrydseren „Dmitri Donskoi“, Krydseren „Aurora“ og Værkstedsskibet „Kamschatka“.
Anløbssted Tanger.
5. Division : Panserskibene „Suvarov“, „Imperator Aleksander III“, „Borodino“, „Orel“ og Transportdamperen „Anadyr“.
Anløbssted Vigo.

Om Bord i Eskadrens Skibe var det den almindelige Opfattelse, at Admiralen vilde lægge Vejen nord om Skotland og fylde Kul ved Færøerne; han valgte imidlertid den direkte Rute gennem Kanalen.

Paa Grund af et mindre Havari sakkede „Kamschatka“ i Løbet af den 21. Oktober ca. 50 Kvartmil agten for 5. Division.

Paa Højden af Horns Rev observerede den samme Dags Eftermiddag en tysk Trawler, som den antog for en fjendtlig Torpedobaad, hvorfor den aabnede Ilden imod den. Noget senere fik den svenske Damper „Aldebaran“ samme Medfart. „Kamschatka“ sendte pr. Radiotelegraf Melding om de formodede Angreb til Admiralen, der imidlertid ansaa det for i høj Grad usandsynligt, saa meget mere som Skibet ikke lignede et Orlogsskib, men saa ud som et almindeligt Handelsskib. De følgende Radiotelegrammer var om muligt endnu mere mystiske. I et af dem blev der anmodet om at faa opgivet „Suvarov“s Position samt tilkendegivet denne ved at vifte med Projektørerne. Admiralen var nærmest tilbøjelig til at tro, at Telegrammerne stammede fra fjendtlige Skibe og svarede derfor tilbage: Naar De har undgaaet Angrebene, styr da Vest, opgiv Deres Plads, derefter vil Kursen blive Dem opgivet. Herefter ophørte Radiotelegrammerne.

Noget over Midnat nærmede Eskadren sig en Flaade af Damptrawlere, der fiskede paa Doggersbanke. 2. Division havde — efter at have undersøgt den i Projektørlys — passeret den uden at opdage noget mistænkeligt. Umiddelbart efter afgav Trawleradmiralen en grøn Raket som Signal til, at Trawlerne skulde trække sig vestover. Om Bord i „Suvarov“ blev man nervøs, en eller anden prajede „Torpedobaade“ og forude skelnede man Omridset af et Skib, der ingen Lanterner førte. Der blev givet Ordre til at begynde Skydningen, hvad der havde det Resultat, at 1 af Fiskedamperne sank, medens 5 fik forskellige Havarier.

Henimod Kl. 2 om Natten meldte „Aurora“ pr. Radiotelegraf, at den havde 4 Skudhuller over Vandlinien af 47 mm og 75 mm Granater; endvidere at Skibspræsten havde faaet den

ene Haand skudt af, og at en Underofficer var bleven let saaret. „Aurora“ var det Skib, som man fra „Suvarov“ havde skimtet forude, og hvis Lanterner enten var slukkede eller lyste slet.

Eskadren fortsatte Rejsen, som om intet var passeret, og først ved Admiral Rojestwenskis Ankomst til Vigo den 26. Oktober fik den russiske Regering Rapport om det forefaldne.

I hele England var Stemningen i længere Tid stærkt op-hidset, og Situationen i nogle Dage ret tilspidset. Middelhavs- og Kanaleskadren samledes ved Gibraltar, og paa de engelske Værfter blev der truffet Foranstaltninger til Mobilisering.

Ved Frankrigs mæglende Mellemkomst afværgedes dog Krigsfaren, og man enedes om at henvise Sagen til en Kommission, der den 22. December traadte sammen i Paris under Forsæde af Admiral Fournier.

Den russiske Regering syntes ikke at have tillagt Sagen nogen overdreven stor Betydning; i hvert Fald modtog Admiralen den 28. Oktober følgende Telegram fra Kejseren:

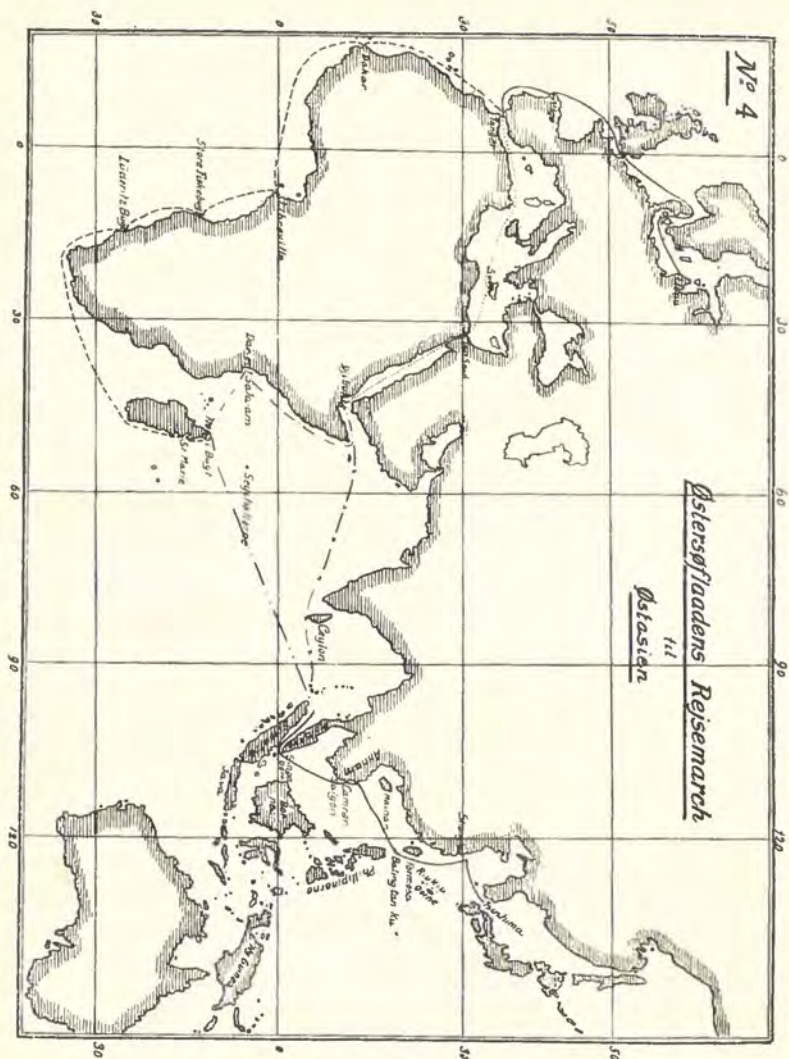
Jeg er i Tankerne, af mit ganske Hjærte, hos Dem og min dyrebare Eskadre. Jeg føler mig overbevist om, at Misforstaaelsen snart vil være berigtiget. Hele Rusland ser med Tillid og fast Forhaabning til Dem.

Nikolaus.

Affæren endte med, at den russiske Regering indvilgede i at betale en Skadeserstatning paa ca. 2 Millioner Kroner.

Forud for Admiral Rojestwenski var 5 Kul dampere ankomne til Vigo.

Den spanske Regering, der ikke havde udstedt nogen Neutralitetserklæring, gjorde til at begynde med forskellige Indvendinger mod, at Eskadren fyldte Kul og i det hele taget opholdt sig ud over en ganske kort Tid ved Vigo. Indvendingerne betød dog næppe ret meget, thi Eskadren fyldte uden større Vanskeligheder Kul fra Kulskibene, og Opholdet udstraktes til den 1. November, hvorved der blev Lejlighed til at udbedre forskellige Havarier. Den 30. Oktober var de 4 Divisioner ankomne til Tanger, hvortil den 5. ankom den 3. November fra Vigo;



den havde undervejs uafbrudt været under Observation af engelske Orlogsskibe.

I Tanger syntes man kun at have været glad for Eskadrens Ophold. Guvernøren behandlede Admiralen som en kær Gæst, bød ham velkommen i Sultanens Navn, og bad ham blive paa Reden saalænge det passede ham. Forgæves skal den engelske Konsul have protesteret mod Eskadrens Ophold paa Tangers Red. Sultanen af Marokko erklærede, at han ingen officiel Meddelelse havde faaet om Krigen mellem Rusland og Japan, og at han i det hele taget kun havde meget vage Forestillinger om det sidstnævnte Land. Efter Profetens Ord var det en hellig Pligt ikke at forbryde sig mod Gæstevenskabet, og skulde Japannerne en Gang ønske at aflægge Besøg paa Reden, vilde de kunne gøre sikker Regning paa at blive ligesaa hjærteligt modtagne, som Russerne nu blev det.

Hele Eskadren fyldte Kul i Tanger og deltes her i 2 Divisioner, hvoraf den ene under Rojestwenski tog Vejen syd om Afrika, medens den anden under Admiral Følkersahm gik gennem Suezkanalen.

Rojestwenskis Eskadre omfattede de større Skibe, nemlig Panserskibene „Suvarov“, „Orel“, „Aleksander III“, „Oslia-bia“ og „Borodino“, Panserkrydserne „Admiral Nachimoff“ og „Dmitri Donskoi“, Krydseren „Aurora“ samt en Del Auxiliærskibe. Hertil kom senere Hjælpekrydserne „Don“, „Ural“, „Terek“ og „Kuba“. Admiral Følkersahms Division, der forlod Tanger den 3. November, omfattede Panserskibene „Sissoi Veliki“ og „Navarin“, Krydserne „Almaz“, „Shemshug“ og „Swietlana“, 7 Jagere, 4 Transportskibe samt Hjælpekrydserne „Kiew“, „Woronoz“, „Yaroslav“, „Tamboff“ og „Wladimir“.

Rojestwenski afgik fra Tanger den 5. November og ankrede den 12. ved Dakar i fransk Senegambien. Ogsaa her gjorde Autoriteterne Ophævelser over Kulfyldning paa Territoriet, og først efter forskellige Forhandlinger med den franske Regering fik Skibene Kullene om Bord, saa at Sejladsen den 16. November kunde fortsættes til Libreville i fransk Kongo. Ankomst hertil fandt Sted den 26. November.

For at undgaa Vanskeligheder med de lokale Myndigheder foregik Kulfyldningen udenfor Territoriet.

Den 6. December anløb Eskadren Store Fiskebugt i portugisisk Vestafrika, hvortil Kuldampere i Forvejen var dirigerede. Skibene ankrede i Mundingen af Bugten og gik til trods for en temmelig svær Dønning ikke længere ind af Hensyn til den portugisiske Flodkanonbaad „Limpopo“, der imidlertid mente, at Russerne var komne for langt ind og som Følge heraf protesterede mod Kulfyldningen. Da der intet Hensyn blev taget til Protesten, forlod „Limpopo“ Bugten og gik til Benguela, hvorfra den gav sin Regering Meddelelse om Neutralitetskrænkelsen. Inden der kunde foretages videre i Sagen, havde Russerne tilendebragt Kulfyldningen og afsejlede til Angra Pequena (Lüderitz Bugten) i tysk Sydvestafrika, hvor de opholdt sig fra den 11.—17. December. Stormende Kuling besværliggjorde i høj Grad Kulfyldningen, men med de tyske Myndigheder var Forholdet særlig venskabeligt. Under Opholdet her fik Admiralen gennem russiske Agenter Meddelelse om, at der i Durban var samlet en hel Flotille af Sejlskonnerter af samme Type som de Fiskerfartøjer, der bygges i Bombay. De skulde være udrustede med Torpedorør med dertil hørende Torpedoer og være under Kommando af Kontreadmiral Sionogu. Samtidig indløb der fra den engelske Regering Efterretning om, at der i Farvandet ved Durban blev drevet et omfangsrigt Fiskeri, hvorfor Eskadren maatte være forberedt paa at møde en Mængde Fiskerfartøjer, og at en Gentagelse af Hull Affæren i høj Grad maatte fraraades.

Det fortælles, at Rojestwenski herpaa svarede den russiske Regering i et ikke chifferet Telegram, at alle Fiskerfartøjer fra Durban, som brød gennem Eskadren eller som overhovedet nærmede sig paa Torpedobaadskudafstand uden Skaansel vilde blive skudt ned, og han anmodede om, at den engelske Regering maatte blive gjort bekendt hermed, for at den gennem Kolonialmyndighederne kunde give Fiskerne fornøden Underretning.

Den 19. December passeredes Kap det gode Haab, og Eskadren naaede den 29. December efter en stormfuld Rejse

Sydspidsen af Øen St. Marie, hvorpaa den stod ind i Farvandet mellem denne Ø og Madagascar og ankrede ved Middagstid.

Gennemsnitsfarten havde fra Tanger til Dakar været 9 Knob og siden 7 Knob.

Hen paa Eftermiddagen indtraf fra Kapstaden Lazaret-skibet „Arjol“ med Efterretning om, at Port Arthur Eskadren var totalt ødelagt af Ilden fra det japanesiske Belejringsartilleri. Mærkeligt nok øvede denne Meddelelse ikke nogen særlig nedtrykkende Virkning paa Eskadrens Personel; en stor Del heraf var maaske nok forberedt paa denne Udgang. — Den 30. December sendtes Slæbedamperen „Rusz“ til Tamatave, hvorfra der var telegrafisk Forbindelse med Europa, dels for at erfare noget nærmere om Port Arthurs Skæbne, dels for at faa at vide, hvor Følkersahms Division befandt sig. Det havde været Hensigten, at de 2 Divisioner skulde have forenet sig i den paa Nordostsiden af Madagaskar liggende fortrinlige Havn Diego Suarez, der er Hovedstøttepunktet for den franske Krigs- og Handelsflaade i de sydafrikanske Farvande. Forskellige Omstændigheder bevirkede imidlertid, at Franskmændene henviste Russerne til Nossi Bugten, paa Øens Nordvestkyst, hvortil ogsaa Følkersahms Division var dirigeret. Admiral Rojestwenski var ikke henrykt for denne Forandring. Fraset, at Sejladsen til Nossi Bugten betød en Forlængelse af Distancen paa ca. 600 Kvartmil, var Sejladsen hertil ikke uden Risiko, da denne lidet befærdede Del af Mosambik Kanalen kun var daarlig opmaalt og efter Sejlanvisningerne skulde være opfyldt af forskellige, i Kortet ikke angivne Koralrev, der hævede sig stejlt op fra betydelige Dybder, hvorfor Loddet saa godt som ingen Antydning kunde forventes at give af deres Tilstedeværelse. Fra Nossi Bugten var der tilmed ingen telegrafisk Forbindelse med Omverdenen, saa man maatte til enten Tamatave eller Diego Suarez for at sende et Telegram af Sted.

Den 31. December vendte „Rusz“ tilbage med Efterretning om, at den 21. December havde 2 japanesiske Panserkrydsere og 6 mindre Krydsere passeret Singapore med sydgaende Kurs, endvidere at 2 japanesiske Hjelpekrydsere befandt sig i Farvandet omkring Madagascar og endelig at Følkersahm var ankommet til Nossi Bugten.

Den russiske Juleaftens Dag var Eskadren i Søen, paa Vejen til Nossi Bugten. Admiral Rojestwenski holdt i Dagens Anledning, efter Paraden og Gudstjenesten om Bord, en Tale til Flaggskibets Besætning af omtrent følgende Indhold:

„Gud give Eder, at I efter trofast Arbejde i Fædrelandets Tjeneste maatte kunne vende raske tilbage til Eders Hjem og fejre et glad Gensyn med de tilbageladte Familier. Vi maa her paa denne store Højtidsdag arbejde og udføre vor Tjeneste som sædvanlig, ja, det bliver i det hele taget vor Lod at arbejde og arbejde haardt. Det faar ikke hjælpe, det fører nu en Gang Krigen med sig. Det tilkommer ikke mig at takke Jer for Eders Tjeneste. I som jeg selv tjener Fædrelandet paa samme Vis. Men det er min Ret og min Pligt at indberette til Kejseren, med hvilken Iver og Nidkærhed I udfører Eders Tjeneste, og han vil vide at takke Jer i Ruslands Navn. Vort Værk er vanskeligt, lang er Vejen og stærk er Fjenden. Men tænk paa, at *hele Rusland med Tillid og fast Forhaabning ser paa Jer.*

Gud hjælpe os til, at vi maa tjene Fædrelandet med Ære, og ikke skuffe Tilliden og Forhaabningerne til os. Jeg selv — har Tillid til Jer. Paa Ruslands Vel.“

Den 9. Januar ankom Rojestwenski med sin Division til Nossi Bugten og mødte her Skibene af Admiral Følkersahms Division. Denne var efter Afsejlingen fra Tanger den 3. November ankommet til Sudabugten paa Kreta den 9. og 10. November, hvor den forblev indtil den 21. Opholdet her medførte ingen Komplikationer med neutrale Magter, da Rusland hørte med blandt de Stater, der holdt Øen okkuperet. Fra den 24. til den 26. November passeredes Suez Kanalen, hvis Administration havde truffet omfattende Foranstaltninger til, at Gennemfarten kunde foregaa uden Uheld. Den 2. December passeredes Bab el Mandeb og samme Dag tog franske Lodser Eskadren ind til Ankers ved Djibouti i fransk Østafrika. Opholdet her varede ca. 14 Dage, hvorefter Eskadren anløb Pansadavabugten paa Madagascar, og ankrede i Slutningen af December i Nossi Bugten.

I Følkersahms Eskadre syntes Stemningen at have været ret pessimistisk, og der næredes i Almindelighed den Opfattelse, at en Fortsættelse af Togtet var haabløs efter den 1. Eskadres Tilintetgørelse og Port Arthurs Fald. Kedelrensningen og Eftersynet i Nossi Bugten blev derfor nærmest betragtet som Forberedelser til Hjemrejsen, og Besætningerne tænkte, i hvert Fald under Begyndelsen af Opholdet, mest paa at gøre sig Livet saa bekvemt og behageligt som muligt.

Denne Demoralisation kan vist for en Del tilskrives Admiral Følkersahms Sygdom, der forværredes for hver Dag, og som endte med hans Død umiddelbart før det afgørende Slag.

Arbejderne om Bord gik vel deres Gang, men den udstrakte Landlov, som Besætningerne nød, havde ikke nogen heldig Indflydelse paa dem. Vidt og bredt fra strømmede tvivlsomme Eksistenser til Nossi, talrige improviserede Café chantants etableredes, og offentlige og private Spillehuler havde et mægtigt Klientel.

Efter Rojestwenskis Initiativ skete der en Forandring i disse Forhold. Spillehulerne lukkedes. Transportskibenes Besætninger, der hidtil havde gjort gældende, at de var frie Folk, der ikke var undergivne de militære Love, fik Ordre til at holde sig Marinens Tjenesteanordninger efterrettelige. Mandskabet fik kun Landlov paa Søn- og Helligdage, og Officererne kun, naar der ikke var Arbejder indenfor deres Ressorts.

Rojestwenski satte al Kraft ind paa at faa Eskadren sejlklar til den 18. Januar, og alle Forberedelser blev trufne til paa denne Dag at gaa til Søs. Til de forskellige Skibe var der udgivet Ordre om, hvor de skulde overtage Kul paa Vejen; hemmelige Instruktioner var tilstillede Førerne for de mange Kuldampere, alle Dispositioner, der selvfølgelig var meget omfattende, var trufne, da Hamborg-Amerikalinien, der skulde levere Kullene, i sidste Øjeblik faldt fra som Følge af de skærpede Neutralitetsbestemmelser.

Dette Frafald gav Anledning til en rig Udveksling af Telegrammer med St. Petersborg og imidlertid gik Tiden. Forholdene bedredes ikke ved, at der kom Ordre til at afvente Forstærkning. Mærkelig nok syntes Admiralen ikke at have tabt Taalmodigheden; han var tværtimod i denne Periode usædvan-

lig rastløs i sin Energi og bidrog ved sit Eksempel i høj Grad til at holde Personellet oppe.

Det svirrede forøvrigt med Rygter om japanesiske Krydsere, Hjelpekrydsere, Torpedo- og Undervandsbaade. Fra russiske Agenter indløb der daglig Efterretninger, der snart gik ud paa, at fjendtlige Torpedobaade havde afsøgt de Bugter, som det var sandsynligt, at Russerne vilde anløbe paa Vejen, snart at der paa forskellige Steder var stationeret Undervandsbaade, der var købte i England og Amerika.

Da Eskadren foreløbig maatte blive i Farvandet omkring Madagascar, blev Tiden benyttet til paa forskellig Maade at ud-danne Besætningerne. Den 24. Januar paabegyndtes Øvelser med Udlægning af Kontraminer og den 26. skulde begge Linie-skibsafdelingerne og nogle af de større Krydsere afholde Fægtningsskydning efter en i Forvejen lagt Plan. De 4 Maaneders Samvær syntes dog ikke at have været tilstrækkelige til at bære tilfredsstillende Frugt. Om Morgenens havde alle de Skibe, der skulde deltage i Skydningen, faaet at vide, at der ved Mid-dagstid vilde blive givet Signal for, at Skibene fra Kølwardsorden skulde dreje samtidig 8 Streger til Styrbord, stoppe i Frontorden og udsætte Skydeskiverne. Denne Manøvre mislykkedes totalt. Efter en Ankerletning, der tog en stiv Time, var det lykkedes Skibene i Løbet af en anden Time at indtage deres Pladser, men under Evolutionen til Overgang til Frontorden tabte nogle af Cheferne Hovedet, og Skibene endte i en fuldstændig pale-male.

Den 31. Januar og 1. Februar var Eskadren atter til Søs, men der hengik herefter, paa Grund af forskellige Havarier, en 8 Dage, inden den atter kunde komme ud. Skydeøvelserne maatte nu indstilles, da man ikke turde blotte Ammunitionsbeholdningerne yderligere, før Transportskibet „Irtysch“, der men-tes at skulle medbringe en Del Øvelsesammunition, var ankom-men. Dette Haab skuffedes; „Irtysch“ kom den 11. Marts, men foruden Kul bestod dens Ladning hovedsagelig i 12000 Par Støvler.

De Skibe og Fartøjer af den 2. Stillehavseskadre, der ikke var færdige til at komme afsted sammen med Hovedstyrken, forlod efter et forceret Udrustningsarbejde Libau i Midten af November og passerede fra den 18. til den 24. November de danske Farvande. Styrken bestod af Krydserne „Oleg“ og „Isumrud“, Hjelpekrydserne „Rion“ og „Dnjepr“ samt 5 Torpedobaadsjagere. Skibene var kun mangelfuldt ekviperede, og Rejsen blev en uafbrudt Kæde af Havarier med deraf følgende Detacheringer. Med Undtagelse af 2 Jagere indtraf Skibene efterhaanden i Sudabugten, hvor de forblev indtil Begyndelsen af Januar. Den 18. s. M. ankom de til Djibouti, som de forlod den 3. Februar for tillige med en Del tyske Kuldampere at gaa til Dar-es-Salaam.

I Midten af Februar fandt Foreningen Sted med Rojestwenski i Nossi Bugten.

Ved Efterretningen om Port Arthur Flaadens Ødelæggelse hævdede sig i Rusland mange Røster, der energisk fordrede Afsendelse af alt disponibelt Krigsskibsmateriel til det fjærne Østen. Den bekendte Kaptajn Klado erklærede uforbeholdent, at den 2. Stillehavseskadre vilde gaa sin Ruin i Møde, saafremt den ikke fik Forstærkninger. De uforfærdede Afsløringer var utvivlsomt et i høj Grad medvirkende Moment til, at Regeringen bestemte sig til at klargøre en 3. Eskadre, der stilledes under Kommando af Kontreadmiral Nebogatov.

Eskadren bestod af:

Panserskibet „Imperator Nikolai I“.

Panserkrydseren „Wladimir Monomach“.

Kystforsvarspanserskibene „General Admiral Apraxin“, „Admiral Uchakoff“ og „Admiral Senjavin“.

Endvidere 3 Jagere, 4 Transportskibe, 1 Værkstedsskib og 1 Hospitalsskib.

Afsejlingen fra Libau fandt Sted midt i Februar.

Den 17. Februar blev Admiral Rojestwenski pludselig syg og maatte gaa til Køjs. I Eskadren udspreddes straks det Rygte, at Sygdommen var Følgen af et Telegram fra St. Petersborg, der meldte Nebogatow Eskadrens Afsejling fra Libau. Mange mente, at Admiralen var bleven ramt af et lettere Slagtilfælde, men 2 Dage senere viste han sig atter paa Dækket, noget bløgere end sædvanlig og haltende lidt paa det højre Ben.

Efterat de manglende Skibe af Rojestwenskis Eskadre var ankomne til Nossi Bugten, begyndte en almindelig Harme over den planløse og efter manges Mening direkte skadelige Venten at træde saa skarpt frem, at Admiralen fandt sig foranlediget til at bryde sin Tavshed og i et Møde af Flagmænd og de ældste Skibschefer at oplæse Telegram Nr. 244, som han havde modtaget midt i Januar samt det Svar, han herpaa havde afsendt.

Det paagældende Telegram gik ud paa, at efter Port Arthurs Fald og den 1. Eskadres Tilintetgørelse var det overladt den 2. Eskadre at tilkæmpe sig Søherredømmet for derved at afskære Modstanderens Hær fra enhver Forbindelse med Moderlandet; hvis Eskadren, efter Admirals Anskuelse, ikke var stærk nok til at løse denne Opgave, vilde der uden ringeste Tøven, saasnart Omstændighederne tillod det, blive afsendt til Forstærkning samtlige brugbare Krigsskibe, der endnu var tilbage i Østersøen. Sluttelig udbad man sig Admirals Planer og Anskuelser om den foreliggende Sag.

Rojestwenski svarede,

- 1) at han med de til Disposition værende Stridskræfter ingen Udsigt havde til at tiltvinge sig Herredømmet,
- 2) at de gamle, til Reparation trængende og til Dels allerede i deres Konstruktion forfejlede Skibe, som man havde til Hensigt at sende ham til Understøttelse, ikke kunde tjene Eskadren til Forstærkning, men snarere maatte anses som en Hindring for Opgavens Løsning,
- 3) at den eneste Plan, hvis Udførelse var mulig, var at forsøge Gennembrud til Vladiwostock med de bedste Stridskræfter og derfra operere mod Modstanderens Forbindelser med Hjemlandet.

Svaret herpaa var Meddelelse om Nebogatows Afsejling fra Libau, hvad der havde til Følge, at Rojestwenski telegrafisk anmodede om at blive afløst, under Henvisning til sin Sygdom.

Endelig den 16. Marts lettede Eskadren. Fra Agenterne havde Admiralen Efterretning om, at Hjælpekrydserne „Hongkong-Maru“ og „Nippon-Maru“, der havde Undervandsbaade om Bord, var sendt Eskadren i Møde. Som Støttepunkt for de nævnte Skibe anførtes Seychellerne, Diego Garcia og Sundastrædet. Marchruten var oprindelig lagt gennem Sundastrædet, og det havde været Hensigten at gøre et mer eller mindre udstrakt Ophold i Lampong Bugten paa Sumatra.

Denne Plan var ikke holdt hemmelig og havde givet Anledning til ret skrappe Trusler fra den japanesiske Regering overfor den hollandske, for det Tilfælde, at denne skulde tilstede Eskadren Ophold af længere Varighed paa sit Territorium.

Admiralen valgte derfor at gaa gennem Malakka Strædet, hvortil Overfarten tog 28 Dage med en beholden Fart af kun 5 Knob. Med Undtagelse af de Dage, paa hvilke der blev taget Kul om Bord, blev der til Stadighed afholdt Øvelser og Eksercits. Hovedvægten blev lagt paa Afstandsmaaling og Gisning, ligesom Kanonkommandørerne øvedes i at finde Maal og holde Sigte herpaa. Hver Formiddag detachededes Krydserne „Aurora“, „Donskoi“, „Shemshug“, „Isumrud“, „Dnjepr“ og „Rion“ ud paa Siderne af Eskadren, hvor de under Artilleriøvelserne manøvrerede med forskellig Fart, idet de snart nærmede, snart fjærnede sig, i det hele taget forsøgte at fremkalde saa mange forskelligartede Situationer som muligt.

Regler blev givne for Overgang til Kampformation, afhængig af den Retning, hvori Fjenden kom i Sigte, ligesom der blev givet Anvisninger for Transportflaadens Optræden under de forskellige Forhold.

Skydeøvelser blev paa Grund af Mangel paa Ammunition ikke afholdt.

Om Natten gik Efterretningsstyrken, bestaaende af „Swietlana“, „Kuban“, „Terek“ og „Ural“, foranfor Eskadren i Kolonne Orden med udsvinget Queue og paa Siden af den „Shemshug“ og „Isumrud“. Denne Halvmaane skulde sikre Têten mod pludseligt Overfald. Næsten hver Nat, underti-

den 2 à 3 Gange, blev der slaaet Alarm, snart for at træne Personellet, snart fordi man havde observeret et eller andet mistænkeligt Fartøj.

Efter Passagen gennem Malakka Strædet passeredes Singapore den 8. April og den 14. April ankrede Eskadren i den beskyttede Camran Bugt, paa fransk Territorium. Straks efter Ankringen udsattes Torpedonettene. 2 Krydsere stationeredes ved Indgangen til Bugten og lagde fra Mørkets Frembrud faste Spærrekegler over Farvandet. 4 Torpedobaade patrouillerede udenfor.

Den 15., 16. og 17. April overtog Eskadren Kul fra tyske Dampere. Den 19. April gik begge Linieskibsdeler til Søs, dels for at undersøge Deviationen, dels for at ledsage 4 Transportskibe et Stykke af Vejen til Saigon, hvortil de detacheredes, da man kunde undvære dem og de derfor nærmest var til Byrde.

Naar de efter Ankomsten til Saigon havde taget de derværende Cardiff-Kul om Bord, skulde de danne flydende Støttepunkter for nogle af Krydserne, der skulde mødes med dem paa et Sted, der senere vilde blive meddelt.

3 russiske Hjælpekrydsere fulgte de 4 Transportskibe til Indløbet til Saigon for at beskytte dem mod japanesiske Hjælpekrydsere.

Under Opholdet i Camran Bugten blev Skibene saa vidt gørligt rensede i Bunden, fik Proviant og andre Forsyninger om Bord fra de mange Dampere, der i Forvejen var dirigerede hertil, og foretog i det hele taget saadanne Reparationer, som var nødvendige efter den lange, til Dels meget haarde Sørejse.

Den japanesiske Regering saa ikke med blide Øjne paa Modstanderens langvarige Ophold paa det neutrale Territorium; paa dens Forestilling om det utilbørlige heri, svarede den franske Regering med at forsikre om, at der var givet den kommanderende franske Admiral, de Jonquières, de strængeste Instruktioner i Retning af at paase, at Neutralitetsreglerne blev strængt overholdte.

Den 21. April ankom den franske Admiral til Eskadrens Ankerplads og meddelte, at Russerne inden 24 Timer maatte for-

lade det franske Territorium. Rojestwenski lettede som Følge heraf den følgende Morgen, hvorpaa de Jonquières med Krydseren „Descartes“ gik til Saigon for at telegrafere til sin Regering, at den russiske Eskadre havde forladt Annam Kysten med østgaaende Kurs. Saasnart den franske Krydser var ude af Sigte, drejede Rojestwenski imidlertid mod Nord og gik endnu samme Aften med hele Eskadren til Ankers i Van-Phong Bugten.

Da Bugten var ganske aaben, var den som Ankerplads betragtet ikke særlig tiltalende, men det soulagerede dog Besætningerne noget fremfor at holde Søen. Der var den store Fordel ved dette Sted, at det var fuldstændig fri for telegrafisk Forbindelse med Omverdenen samt fri for alt, hvad der hed officielle Myndigheder. Admiralen gjorde derfor Regning paa uforstyrret at kunne tilbringe nogle Dage her, men uheldigvis indtraf Dagen efter Eskadrens Ankomst en lille Kystdamper, der 1 Gang om Maaneden kom hertil for at aftage Fisk og for at forsyne den derværende Fiskerbefolkning med Proviant. Den 27. April gik den til Saigon og den 29. April var Eskadrens Opholdssted telegraferet hele Verden over. Admiral de Jonquières afgik ater til Eskadrens Ankerplads, hvortil han ankom den 2. Maj, hvorpaa Rojestwenski forlod Bugten Dagen efter.

Den samme Forestiling gentoges som ovenfor nævnt; den franske Admiral gik til Saigon og afsendte et lignende Telegram som det forrige, og Russerne ankrede Dagen efter i Van-Phong Bugten.

Den 8. Maj sendtes et Par Krydsere ud for at møde Nebogatow, der efter et 5 Dages Ophold ved Djibouti var afgaaet herfra den 7. April for den 5. Maj at passere Singapore.

Den 9. Maj fandt Foreningen Sted af de 2 Eskadrer i rum Sø; Nebogatow sendtes efter en kort Konference ind til Ankers dels for at fylde Kul og foretage nødvendige Reparationer, dels for at han selv og Skibscheferne kunde faa Lejlighed til at gennemgaa de Ordre, der var udgivne for eventuelt Møde med Fjenden.

I 2. Eskadre fremkaldte Nebogatows Ankomst ingen Begejstring, og ingen syntes at tillægge Forøgelsen af Materiellet nogen Betydning, men de fleste var glade ved Tanken om, at

det nu var forbi med den fortvivlede Ventetid, og at det bar stærkt hen imod en Afslutning.

Den 14. Maj afsejlede de 2 Eskadrer fra Annams Kyst med nordlig Kurs.

For mange har det sikkert lydt som et Æventyr, at denne Rejse gennemførtes. Det var en ikke ualmindelig Antagelse, at Afsendelsen af den 2. Eskadre var en Skin-Manøvre, beregnet paa at virke som Dæmper paa de mange urolige Elementer, der som Følge af Russernes Uheld i Krigen søgte at fremkalde indre Forviklinger, og at Eskadren før eller senere vilde vende tilbage til Østersøen uden at have gjort Forsøg paa at løse sin Opgave.

Man kan derfor kun i højeste Grad beundre særlig Admiral Rojestwenski for, at det lykkedes ham med saa godt som alle Skibene og uden nævneværdige Havarier at tilbagelægge den lange Vej til Østasien uden Støttesteder, til Dels henvist til at fylde Kul i rum Sø, og med et Materiel, der gennemgaaende var lidet egnet til Sejlads paa det aabne Hav. At den mere sødygtige Del af Eskadren gik sønden om Afrika, kan vist for en Del føres tilbage til de fra den spansk-amerikanske Krig indhøstede Erfaringer, hvorefter det maatte anses for tvivlsomt, om Passagen gennem Suez Kanalen kunde foregaa uden Vanskeligheder.

Sundhedstilstanden var saa godt som hele Tiden fuldt tilfredsstillende og til trods for det i høj Grad skiftende Klima, forefaldt der i den 10 000 Mand stærke Besætning ingen epidemiske Sygdomstilfælde.

Inden Afgangen fra Annam Kysten var der for Eskadrens Tros udgivet følgende Ordre:

De egentlige Krigsskibe skal af Forraad og Materiel medtage saa meget som Forholdene tillader. Transportskibene „Anadyr“, „Irtysch“ og „Korea“ (de største og bedste med 14 Knobs Fart) skal følge Eskadren paa dens Vej til Vladiwo-stock og medføre saa store Mængder som muligt af saadanne

Forraad, der i første Linie maatte betragtes som nødvendige: Miner, Reservedele til Artilleri og Maskiner, m m.

Værkstedsskibet „Xenia“, der tillige med 7 Transportskibe skulde gaa til Shanghai, skulde afgive til „Kamschatka“ alt hvad Maskin- og Skibbygningsingeniørerne ansaa for ønskeligt.

Slæbe- og Pumpedamperne „Russ“ og „Swir“ skulde ligeledes følge Eskadren og assistere Skibene ved eventuelle Beskadigelser under Kampen; endvidere skulde medfølge Hospitalsskibene „Arjol“ og „Kostroma“. De Transportskibe, der var komne med Admiral Nebogatow, indgik i Transportafdelingen til Erstatning for de, der afgik.

„Monomach“ blev tildelt Admiral Enkvists Krydserdeling, medens de 4 Kystforsvarsskibe fik anvist Plads i Eskadrens Queue.

Farten blev under en eventuel Kamp fastsat til 11 Knob.

For Artilleriets Ledelse var udgivet følgende Forholdsordre:

Fjendens Skibe gives i Kølvandsorden løbende Numre fra Tête til Queue, i Frontorden fra højre til venstre Fløj. Paa det Skib, hvis Numer signaleres, skal om muligt hele Eskadrens Ild rettes. Hejses intet Signal, skal helst det førende Skib eller Flagskibet beskydes. Under Passagekamp paa modsatte Kurser, skal 1. Division koncentrere Ilden paa det førende Skib, og først overgaa til nyt Maal, naar 2. Division kan overtage Ilden.

Paa større Afstande end 6000 Meter maa Ilden ikke aabnes af alle Skibe paa een Gang, da Nedslagsobservationerne, til Brug for Indskydningen, derved umuliggøres.

Under Passagekamp paa modsatte Kurser paa stor Afstand skal det førende Skib, og paa samme Kurser, det agterste Skib, hvis det er det nærmeste, begynde Indskydningen, og saasnart den er tilendebragt, signalere Afstanden samt Sideafvigelsen for de 15 cm Kanoner. Signalerne skal gives saavel med Flag som med Semaforstillinger, og sidstnævnte repeteres gennem hele Linien.

Den 18. Maj fyldtes Kul i Balingtan Kanalen. Forskellige Forberedelser blev truffet for at gøre Skibene mere kampberedte. Alt hvad man mente at kunne undvære af Træværk fjærnedes og kastedes over Bord; paa øverste Dæk og paa Batterierne blev ophængt Traverser og Presenninger, Køjer og Torpedonet til Beskyttelse mod Sprængstykker og Splinter.

Efterat den sydlige Gruppe af Riukiu Øerne var passeret, detacheredes Hjelpekrydserne „Terek“ og „Kuban“ til det stille Hav tilligemed en kapret engelsk Damper „Oldhamia“, hvis Besætning var bragt om Bord paa Hospitalsskibet „Arjol“.

Hjelpekrydserne skulde opbringe Handelsskibe, en Op-gave, der maatte anses for yderst vanskelig, selv om Flaaden slog sig igennem til Vladivostock, da Russerne i Stillehavet manglede Understøttelse af enhver Art.

Den 23. Maj var det stille Vejr med moderat Sø. Ordre blev givet til paany at tage Kul om Bord, hvad der bibragte Skibscheferne den Opfattelse, at Farten gennem det østkinesiske Hav kun var en Manøvre, beregnet paa at lede Fjenden paa Vildspor. Skibenes Kulbeholdninger var nemlig saa rigelige, at Panserskibene f. Eks. havde op mod det dobbelte af den normale Beholdning om Bord.

Ikke alene Fyrpladserne, men ogsaa Banjerne, Officerskamrene, ja selv Chefskahytterne var belemrede med Kul.

Om Aftenen døde Admiral Følkersahm. Chefen for „Osliabia“ (Flagskibet) fik Ordre til at holde Dødsfaldet hemmeligt og til ikke at nedhale hans Flag.

Adskillige blandt Besætningerne var efterhaanden ikke lidt nervøse, og en Admirals Død umiddelbart før Afgørelsen stod for Døren vilde utvivlsomt af mange blive taget for et daarligt Varsel.

Da Eskadren den 25. Maj var ud for Yangtsekjangs Munding, detacheredes de til Shanghai bestemte Transportskibe; som Konvoj medfulgte Hjelpekrydserne „Dnjepr“ og „Rion“, der derefter skulde føre Krydserkrig i de sydlige Adgange til Vestjapans Havne og det gule Hav.

Fra Saddles Øerne ud for Flodens Munding satte Rojest-

wenski Kurs mod Korea Strædet, for ad den korteste Vej at søge at naa Vladivostock. Vejen gennem Korea Strædet, hvor han maatte være forberedt paa at støde sammen med Fjenden, androg 900 Kvartmil, hvorimod Distancerne gennem Tsugaru og La Perouse Strædet var henholdsvis 2000 og 2500 Kvartmil. Med de om Bord værende Kulforraad kunde han regne med en Aktionsradius paa ca. 3000 Kvartmil.

Naar han valgte den direkte Rute, var det maaske noget fordi han derved mente at kunne skuffe Fjenden, men sandsynligvis ogsaa fordi han erkendte, at uden Kamp kunde han ikke vente at naa Vladivostock. Hertil kom, at begge de nævnte Stræder utvivlsomt maatte forventes at være spærrede med Miner.

Japanesiske Forberedelser. — Slaget ved Tsushima (se Plan III).

Admiral Togo havde paa det bedste forberedt sig til det afgørende Slag. Efter den anstrængende Blokadetjeneste havde Besætningerne haft nogle Maaneders Hvil, Skibene var blevne dokkede og reparerede, saa at han kunde møde Fjenden med friske Besætninger og fuldt ud kampdygtige Skibe. Han havde 3 Alternativer at vælge mellem:

- 1) at opsøge Fjenden ved Annams Kyst.
- 2) Møde ham i Farvandene omkring Formosa, til hvilken Ø han kunde støtte sig.
- 3) Afvente hans Ankomst til de japanesiske Farvande.

Havde han fulgt den første Plan kunde han muligvis have mødt Rojestwenskis Eskadre kort før denne havde naaet det neutrale Territorium, paa et Tidspunkt, hvor Foreningen med Nebogatovs Eskadre endnu ikke havde fundet Sted, og hvor Eskadren var udmattet efter den besværlige Overfart.

Men baade den første og den anden Plan opgav Togo, da han derved havde maattet fjærne sig betydeligt fra de hjemlige Farvande og havde været nødt til at anvende en meget betydelig Del af sit Materiel til Forpost og Patrouilletjeneste samt havde maattet undvære alle mindre Torpedofartøjer. Han be-

Japaneserne

Admiral Togo: Flaadechef og Chef for 1. Eskadre.

I. Eskadre (Stabschef: K.-Adm. Kato)		II. Eskadre (Vice-Adm. Kamimura)		III. Eskadre (Vice-Adm. Kataoka)	
1. Division (Vice-Adm. Misu)		2. Division (Kontre-Adm. Shimamura)		5. Division (Kontre-Adm. Taketomi)	
Mikasa. Shikishima. Fuji. Asahi. Kasuga } Panser-Krydsere. Nisshin }		Idzuma Azuma Tokiwa Yakumo Asama Iwate } Panser-Krydsere.		Itsukushima Matsushima } Besk. Hashidate } Krydsere. Chiyoda Chin Yen	
3. Division (Vice-Adm. Dewa)		4. Division (Vice-Adm. Uriu)		6. Division (K.-Adm. Togo den Yngre)	
Kasagi Chitose Niitaka Otowa Tatsuta-Aviso. } Besk. Krydsere.		Naniwa Takachio Tsushima Akashi Chihaya-Aviso. } Besk. Krydsere.		Akitsushima Suma Idzumi Yayeyama (Aviso.) 7. Division (Kontre-Adm. Yamada) 8 Kanonbaade.	

21 Jagere i 5 Flotiller. 16 Grupper (à 4) Torpedobaade. 14 Hjelpekrydsere.

Deplace

Japaneserne.

Klasse eller Navn	Løbet af Stabelen	Deplacement	Kanoner i c/m.					
			32	30.5	25.4	20.3	15	12
Panserskibe {	Fuji	1896	12300				10	
	3 Mikasa Kl.	1898-1900	15000	4			42	
	Chin Yen	1882	7400	12			4	
Panser-Krydsere {	4 Asama Kl.	1898-99	97000			16	52	
	2 Yakumo Kl.	1899	9500-9800			8	24	
	Kasuga	1902	7300		1	2	14	
	Nisshin	1903	7300			4	14	
Beskyttede Krydsere {	Naniwa, Takaschiko .	1885	3700				18	
	3 Hashidate Kl. ...	1889-91	4300	3				34
	Kasagi, Chitose ...	1898	4800			4		20
	Izumi	1884	3000			2		6
	Chiyoda	1889	2450					10
	Akitsushima	1892	3150				4	6
	Suma, Akashi	1895-97	2700				4	12
	Niitaka, Tsushima .	1902	3400				12	
	Otowa	1903	3000				2	6
3 Avisoer	1890-1900	800-1600						7
Tilsammen ...			3	20	1	36	200	101
			60 svære Kanoner				301 mlmsv. Kanoner	

nensætning.

Russerne

Vice-Adm. Rojestwenski: Flaadechef og Chef for 1. Division.

1. Panserskibsddivision.

Knas Suvarov.
Imp. Aleks. III.
Borodino.
Orel.

2. Panserskibsddivision
(*)

Osliaibia.
Sissoi Veliki.
Navarin.
Adm. Nachimoff.

3. Panserskibsddivision
(Kontre Adm. Nebogatov)

Imp. Nikolai I.
Gen. Adm. Apraxin.
Adm. Senjavin.
Adm. Uschakoff.

Krydserdivisionen
(Kontre-Adm. Enquist)

Oleg } Besk. Krydsere.
Aurora }
Dmitri Donskoi } Panser-
Vlad. Monom } Krydsere.

Lette Krydserafdeling
(Kommandør Schein)

Swietlana }
Almas } Besk. Krydsere.
Shemshug }
Isumrud }
Ural, Hjælpekrydsr.
9 Jagere.

1 Værkstedsskib.
3 Transportdampere.
2 Lazaretskibe.
2 Slæbebaade.

Detacheret før Slaget.

4 Hjælpekrydsere (til Opbringelse af Handelsskibe).
4 Transportdampere til Saigon.
9 — — Shanghai.

*) Kontre-Adm. Følkersahm døde 2 Dage før Slaget.

oner m. m.

Russerne.

Klasse eller Navn		Løbet af Stabelen	Depla- cement	Kanoner i c/m.				
				30.6	25.4	23	15	12
Panserskibe	4 Borodino Kl.	1901-02	13600	16			48	
	Osliaibia	1898	12700		4		11	
	Navarin	1891	10400	4			8	
	Sissoi Veliki	1894	9000	4			6	
	Imp. Nikolai I.	1887	9900	2		4	8	
	Adm. Uschakoff	1893	4200		4			4
	Adm. Senjavin	1894	4200		4			4
	Gen. Adm. Apraxin	1896	4200		3			4
Panser- Krydsere	Dmitri Donskoi	1883	5900				6	10
	Adm. Nachimoff	1885	8000				8	10
	Vladimir Monomach	1881	6000				5	6
Krydsere	Aurora	1900	6600				8	
	Oleg	1903	6600				12	
	Swietlana	1896	3900				6	
	Shemshug	1903	3050					6
	Izumrud	1903	3050					6
Tilsammen ...				26	15	4	126	50
				45 svære Kanoner			176 mlmsv. Kanoner	

stemte sig derfor til den 3. Plan som den sikreste. Flaadens Bevægelser blev hemmeligholdt paa det strængeste, og Regeringen søgte ved at lancere falske Efterretninger at lede Russerne paa Vildspor. Hovedstyrken laa samlet ved Masampho i den koreanske Douglas Bugt. Til Observation af den russiske Flaades Anmarch havde Togo kun etableret to Forpostlinier, af hvilke den ene, bestaaende af Specialeskadrens Auxiliærskibe, bevogtede Strækningen mellem Montebello Øerne, Øen Quelpart og Goto-Øerne. Bagved denne Kæde havde Divisionerne Dewa, Taketomi og Togo den yngre Station, udfor Løbene øst og vest om Tsushima. For Efterretningstjenestens Skyld var der paa Øerne i Korea Strædet oprettet talrige Signal- og Radiotelegrafstationer.

I Marts var 2 Krydsere og 2 Hjelpekrydsere blevne afsendte til Sundaarkipelaget og i Maj tillige en Hjelpekrydser til Formosa; disse Skibes Opgave var nærmest at opbringe Skibe, der var lastede med Kul til den russiske Eskadre. Det var Afsendelsen af disse Skibe, der var Anledningen til de russiske Agenters talrige Meldinger om de fremskudte Forposter, Torpedo- og Undervandsbaade m. m. Japaneserne havde i hvert Fald den Glæde af dem, at de i høj Grad bidrog til at forøge Nervøsiteten i de russiske Skibe.

Den 27. Maj Kl. 5 Fm. observerede et af de japanesiske Forpostskibe, Hjelpekrydseren „Shinon Maru“, den russiske Flaade, der kun naaede at se et Glimt af Forpostkrydseren. Denne meldte øjeblikkelig Admiral Togo pr. Radiotelegraf, at Fjenden befandt sig i Kvadrat 203 med Kurs mod Strædet øst om Tsushima. Meddelelsen herom, siger Togo, blev modtaget med ubeskrivelig Jubel i hele Eskadren.

Den lille Krydser „Idzumi“, der var venstre Fløjmand i den indre Forpostlinie, meldte Kl. 7 Fm., at Fjenden var 25 Kvartmil nordvest for Uku Shima (en af Goto Øerne), styrende nordost over. Imellem Kl. 10 og 11 Fm. fik de 3 Krydserdivisioner Taketomi, Dewa og Togo den Yngre Føling med

Russerne, mellem Øerne Ili og Tshushima. „Orel“ og et Par andre af de russiske Skibe aabnede uden Ordre Ilden mod de fjendtlige Krydsere, der vel svarede med et enkelt Skud, men iøvrigt holdt sig udenfor effektiv Skudafstand. Rojestwenski gav pr. Signal Skibene Ordre til at indstille Skydningen for ikke unyttigt at bortødsle Ammunitionen.

Den russiske Flaade gik om Formiddagen i 3 Kolonner, til venstre Følkersahm og Nebogatov, i Midten Rojestwenski, Transportskibene og „Schein“ og til højre, noget tilbagetrukket, Enquist Divisionen.

Omtrent samtidig med, at Russerne observerede de tre fjendtlige Kryserdivisioner, blev Middagsmaaltidet udgivet, hvorefter der blev slaaet „Klart Skib“, og Scheins Division fik Ordre til at dække Transportskibene. Rojestwenski forøgede med sin Division Farten til ca. 11 Knob for at komme i Spidsen for Flaaden, en Manøvre, der paa Grund af den ringe Fart-overlegenhed tog ca. 3 Kvarter. Efter at Manøvren var tilende-bragt, blev Farten for hele Flaaden sat til 9 Knob.

Kl. 12 Md. havde Rojestwenski Tsushimas Sydpynt tværs om Bagbord i ca. 22 Kvartmils Afstand. Kurs NNØ.

Samtidig drejede han med sin Division ved Kontremarch 8 Streger til Styrbord, hvorpaa den pr. Signal skulde dreje samtidig 8 Streger til Bagbord.

Rojestwenski vilde herved med 1. Division være kommet i Frontorden naturlig Orden, en utvivlsom gunstig Formation ved Slagets Indledning, da den vilde have tilladt Skibene at udnytte deres Stævnild, hvis Fjenden, hvad der var sandsynligt, kom i Sigte forude. Manøvren lykkedes imidlertid ikke. „Aleksander den III“ misforstod Signalet og fortsatte i „Suvarov“s Kølvand, hvad der konfunderede „Borodino“ og „Orel“, der alt havde paabegyndt Drejningen, saa at de drejede tilbage til Formandens Kølvand.

Da Togo havde modtaget „Shinon Maru“s Melding, forlod han med Hovedstyrken Masampho i Douglas Bugten og stod nord og øst om Tsushima. Med ham fulgte — foruden 1. og 2. Division — 4. Division (Uriu) samt Jagerflotillen. Vejret var diset, til Dels taaget, Synsvidden ca. 4 Kvartmil. Vinden var vestsydvestlig med temmelig høj og urolig Sø, hvor-

for Torpedobaadsflotillerne fik Ordre til at søge Læ i Miura Bugten paa Tsushima.

Til trods for det usigtbare Vejr blev Togo dog vedblivende holdt à jour med Fjendens Kurs, Fart og Formation af de tidligere nævnte Krydserdivisioner, saaledes at han var i Stand til forud at kunne danne sig et Billede af hele Situationen. Kl. 12 Md. var han med de ham ledsagende Skibe og Jagere 10 Kvartmil nord for Øen Okinoshima, hvorfra han satte Kursen mod vest.

Kl. 1,30 stødte Taketomi og Dewa Divisionen til den japanesiske Hovedstyrke, der paa dette Tidspunkt var omtrent ret forud for Russernes Kurslinie, med Kurs omtrent tværs paa denne. Afstanden var da ca. 12000 Meter. Togo drejede, efterat hans Queue havde passeret den russiske Kurslinie, over til omtrent parallel modgaaende Kurs af Russerne, saa at det for disse maatte se ud som om Kampen vilde udvikle sig til en Passagekamp.

De japanesiske Krydserdivisioner detacheredes fra Hovedstyrken for at optage Kampen med de russiske Krydsere og Transportskibe. Umiddelbart forinden havde Togo signaleret: *„Rigets Frelse eller Undergang afhænger af Slagets Udfald; enhver gøre sit yderste“*.

Kl. 1,55 drejede han med 1. og 2. Division ved Kontremarch op til parallel medgaaende Kurs af Russerne og aabnede efter Drejningen Ilden paa ca. 6000 Meters Afstand og ved at koncentrere den mod de 2 Flagskibe „Suvarov“ og „Osliabia“.

Fra „Suvarov“ havde man observeret den japanesiske Hovedstyrke, da den paa ca. 11000 Meters Afstand passerede foran om Russerne. Rojestwenski forøgede da Farten med sin Division for at komme i Spidsen for Flaaden og gav samtidig pr. Signal 2. Division Ordre til at skære ind i Kølvandet. Som Følge heraf drejede „Osliabia“, der var Flagskib i 2. Division, noget til Styrbord og mindske Fart, men bragte herved en Del Konfusion blandt de agtenfor værende Skibe.

Noget før Japaneserne aabnede Ilden, havde Rojestwenski givet Ordre til at begynde Skydningen mod det førende Skib. Den nysnævnte Manøvre var imidlertid endnu ikke afsluttet, da Japaneserne havde fuldendt Drejningen, og Russerne kunde

som Følge heraf i Begyndelsen af Slaget kun anvende deres Stævnild, forsaavidt som Dobbeltformationen ikke ogsaa forhindrede dette, medens Japaneserne i den udviklede Kamporden fuldt ud kunde udnytte deres Bredsideild, hvad der gav dem en kolossal Ildoverlegenhed.

Togo opgiver i sin Rapport den Afstand, paa hvilken han observerede Fjenden, til nogle faa Kvartmil, altsaa sandsynligvis umiddelbart forinden han foretog den omtalte Manøvre, medens Russerne allerede opdagede den japanesiske Hovedstyrke, da denne passerede foran om. Grunden hertil maa vist nærmest søges i, at Japaneserne, da de blev opdagede, havde Bredsiden til Russerne, medens disse vendte Stævnen imod og altsaa frembød et betydeligt mindre Maal.

Det synes noget vovet af Togo at lade Skibene dreje til modsat Kurs ved Kontremarch, i Stedet for at lade dem dreje alle samtidig 16 Streger, saa at Vimpelfløjmanden kom til at føre.

Han kunde ved den Manøvre, han foretog, ikke undgaa, at de japanesiske Skibe et for et i nogen — om end kortere — Tid kom til at opholde sig paa samme Sted, hvad der kunde have været i høj Grad skæbnesvangert, hvis Russerne havde kunnet indskyde sig paa Drejningsstedet. Tilmed maskerede Japaneserne ved deres Manøvre hinanden og kom i Klump, hvad der kun yderligere forøgede Russernes Chancer.

Togo har jo næppe været blind for Faren ved Manøvren paa Stedet, men har vel løbet Risikoen, dels fordi Afstanden paa dette Tidspunkt endnu var forholdsvis stor, dels fordi han selv har ønsket at føre Eskadrerne ved Kampens Indledning.

Som alt nævnt koncentrerede Japaneserne Ilden mod de 2 fjendtlige Slagskibe „Suvarov“ og „Osliabia“, af hvilke den sidstnævnte kun naaede at faa skudt 3 Skud fra sit forreste Taarn, idet en Granat da fandt Vej ind mellem Kanonen og Taarnaabningen, hvorved Kanonen beknebes i en meget høj Elevation og Taarnet løftedes.

Da „Osliabia“s Panser kun strakte sig hen til det forreste Taarn, var hele Forskibet i særlig høj Grad udsat, og Træf-

ferne havde da ogsaa den Virkning, at mange af Rummene inden mange Minuter var fyldte med Vand. Dette Skib blev i det hele taget haardt medtaget. En 30 $\frac{1}{2}$ cm Granat ramte en af Panserpladerne midtskibs ved Kulkasserne, hvorved Naglerne løsnedes. En anden Træffer fik Pladen til at falde af og en tredje Træffer, der ramte paa det Parti, hvor Pladen havde siddet, lavede et mægtigt Hul, saa at Vandet ogsaa strømmede ind her og bragte Skibet til at krænge stærkt bagbord over. Ved at fylde nogle af de Styrbords Rum forsøgte man at bringe Skibet paa ret Køl, men det sank herved saa dybt, at Vandet trængte ind paa underste Batteri, hvis Porte ikke kunde lukkes. Snart efter krængede det helt over paa Siden, blev liggende en kort Tid med Skorstenene over Vandet, men vendte saa Bunden i Vejret og sank Kl. 2,52 m. Allerede Kl. 2,25 var det skaaret ud af Linien og Japanesernes Ild havde saaledes i Løbet af $\frac{1}{2}$ Time gjort dette Skib ukamdygtig paa Afstande, der kun afveg ubetydeligt fra 6000 Meter.

En stor Del af Besætningen bjærgedes fra Krydseren „Shemshug“ og Jageren „Buiny“.

Medens Russerne, bortset fra et mindre Drej paa nordostlig Kurs, fortsatte nordnordost over, vandt Japaneserne med deres Fartoverskud paa ca. 6 Knob mere og mere frem foran Modstanderen, øjensynlig i den Hensigt at omgaa hans Tête, bringe ham under enfilerende Ild og sig selv i den gunstige T Formation. Under dette Løb foran om vedligeholdte Togo en Kampafstand paa ca. 6000 Meter, hvorpaa han kunde drage Fordel af sit Personels større Skydefærdighed, samtidig med at han passede, at alt Styrbords Skyts stadig kunde bære.

Dels under Trykket af den fjendtlige Ild, dels for at undgaa Enfileringen drejede Russerne Kl. 2,30 til øst sydøstlig Kurs. Umiddelbart forinden — Kl. 2,25 m — var Rojestwenskis Flag-skib sat ud af Spillet og havde maattet dreje ud af Linien.

Fra Kampens Begyndelse havde det ligesom „Oslibia“ i særlig Grad været Maal for Fjendens Ild. Inden mange Minuter var næsten hele Overbygningen raseret, Master og Skorstene gennemskudte, Trapper, Kompasser og Antitorpedobaadskyts sammenskudt, alle Afstandsmaalere ødelagte og Flag-linjerne brændt over.

Det agterste 30 $\frac{1}{2}$ cm Taarn ramtes af en Granat, hvorved Taarntaget rev sig løs og bøjede sig opefter; Taarnet kunde dog drejes endnu en kort Tid og Kanonerne betjenes, men ved en ny Træffer eksploderede nogle af de i Taarnet værende Krudtladninger, hvad der havde til Følge, at Taarntaget slyngedes op i Luften til i Højde med Broen og styrtede ned paa Dækket med et voldsomt Brag. Trods de kraftigste Anstrængelser lykkedes det kun daarligt at faa Bugt med de mange Ildebrande, der udbrød rundt omkring i Skibet. Selve Slukningsmandskabet for-slog som en Draabe i Havet, og man tog derfor Besætningerne til Antitorpedobaadsskytset, som var holdt nede om Læ under Panserdækket, op til Assistance. Men alt, hvad der fandtes af Slinger, var hurtigt opbrugt eller ødelagt, og med Pøsene, som man derefter tog sin Tilflugt til, kunde der naturligvis ikke udrettes meget.

Fra de 11 Træfartøjer, der var samlede i en Pyramide paa øverste Dæk og fyldte med Vand, strømmede dette ud, efterhaanden som Sprængstykker gennemslog Fartøjerne; da Spygatterne enten var tilstoppede eller forstoppede, løb Vandet ikke ud og bidrog derved til at forhindre, at Dækket kom i Brand, ligesom der slukkedes en stor Del af de nedfaldende brændende Træstykker..

Den forreste Skorsten væltede, og den kvælende Røg, der væltede ud heraf, var ved at bringe Besætningerne fra Sans og Samling.

Kommandotaarnet blev ramt flere Gange, og ved en Granatsprængning dræbtes flere af de i Taarnet værende Personer og Admiral Rojestwenski saaredes af Sprængstykkerne.

Da Rorledningen Kl. 2,25 kom i Uorden, skar „Suvarov“ Styrbord over, ud af Linien. Vinden fik den herved agterind, hvorved Flammerne fra de brændende Fartøjer stak Ild paa Styrehuset og tvang Admiralen, der paany var blevet saaret, til at forlade Kommandotaarnet og tage Ophold i det Styrbords 15 cm Taarn.

For det Tilfælde, at „Suvarov“ skulde blive ukampdygtig, havde Jagerne „Bjedowy“ og „Buiny“ Ordre til at løbe langs Siden af Admiralskibet for at overføre Rojestwenski med Stab til et andet Skib. Alle Signaleringsmidler var imidlertid ødelagte

paa dette Tidspunkt, og tilmed vilde de mægtige Røgmasser, der indhyllede Skibet, have forhindret, at man fra Jagerne havde observeret Signaler fra „Suvarov“.

Forøvrigt var Jagerne ogsaa paa denne Tid optagne af at bjerge de overlevende af „Osliabia“s Besætning.

Efter at „Suvarov“ var skaaret ud af Linien, blev „Aleksander III“ for en kort Tid det førende Skib. Sandsynligvis medførte dette en Forandring i Russernes Taktik, thi medens disse under Rojestwenskis Førerskab i de ca. 3 Kvarter, Kampen havde varet, havde fortsat paa den nordnordostlige Kurs og sandsynligvis var vedblevet hermed, hvis „Suvarov“ ikke var skaaret ud, drejede den ny Fører, fulgt af de andre Skibe, Kl. 2,30 til den ostsydostlige Kurs.

„Aleksander III“ fik som det ledende Skib en væsentlig Del af Fjendens Ild, idet dog ogsaa de andre fik deres Del heraf, efterhaanden som de svingede paa Drejningsstedet.

Kun en kort Tid beholdt „Aleksander III“ Pladsen som det førende Skib, idet det allerede Kl. 2,40 skar ud til Siden. Om dette skyldtes et Rorhavari eller de mægtige Flammer, der fra den brændende Maling slog i lyse Luer op over Skibet, er uvist.

Vejret var efterhaanden meget usigtbart, og Røgen fra de brændende Skibe gjorde, at Russerne med korte Mellemrum var helt forsvundne for Japaneserne.

Slaget var egentlig allerede nu faktisk tabt for Russerne, hvad Togo ogsaa meddeler i sin officielle Rapport. Af de 5 Panserskibe, der udgjorde den egentlige Slagflaade, var 1 sunket, 2 trængt ud af Linien og stod i Brand, medens de 2 andre var stærkt medtagne af Ildebrande og større eller mindre Havari-er. Japaneserne havde til Gengæld næsten intet lidt; „Mikasa“ var saa godt som ubeskadiget, til trods for at den russiske Flaade havde Ordre til at koncentrere Ilden imod den; kun „Asama“ maatte for en kortere Tid søge ud af Linien for at udbedre et Havari paa Styreapparaterne og en Læk, den havde faaet efter 3 Træffere i Nærheden af Vandlinien.

Efter „Aleksander III“ blev „Borodino“ det førende Skib. Kl. 2,50 var Japaneserne komne saa meget øst paa, at deres agterste Skib havde passeret den russiske Linie. „Borodino“ tog heraf Anledning til at dreje haardt bagbord over for, begunstiget af det taagede Vejr, at søge at undslippe nordover, hvorved den tillige handlede i Rojestwenskis Aand. Japaneserne opdagede imidlertid hurtig Fjendens Manøvre, og Togo højste Signal for at dreje samtidig 16 Streger til Bagbord. Hans egen Division udførte Manøvren med stor Præcision, hvorimod Kamimura foretrak ved Kontremarch at dreje op i „Mikasa“s Kølvand, fulgt af de andre Skibe i II Division.

Han opnaaede ganske vist herved at dække 1. Divisions Skibe, saalænge Drejningen stod paa, men gav samtidig ved Maskeringen den russiske Artilleriild betydelige Chancer, paa Grund af det dybere Maal, som Formationen frembød.

Da „Borodino“ saa Skibene af den 1. japanesiske Division komme frem, klar af II Divisions Skibe, indsaa den, at Planen om at undslippe nordover var haabløs, og for at undgaa at komme under enfilerende Ild, drejede den Kl. 3,0 atter tilbage til den østgaaende Kurs.

Den japanesiske Linie fortsatte paa vestnordvestlig Kurs, indtil Nebogatovs Eskadre var passeret, da Togos Division Kl. 3,08 drejede samtidig 16 Streger til Styrbord, medens Kamimura med sin Division drejede op i 1. Divisions Vimpelfløjmands Kølvand, saaledes at begge Eskadrer atter kom i Kølvandsorden naturlig Orden.

Ved de her omtalte Manøvrer var den mindste Kampafstand fra Skib til Skib gaaet ned til 3800 Meter.

Efterat Russerne i ca. 20 Minuter havde holdt østsydost over, paa hvilken Strækning „Aleksander III“ atter fik Lejlighed til at komme i Spidsen af Eskadren, drejede den Kl. 3,25 syd paa, sandsynligvis for paa denne Kurs at søge at ryste Fjenden af sig. Da Japaneserne fortsatte deres Kurs, kan man vist gaa ud fra, at de 2 Linier ved denne Tid havde tabt hinanden af Sigte. Umiddelbart før Drejningen maatte „Sissoi Veliki“ for en kortere Tid skære ud paa Grund af Ildebrand.

Til Kl. 3,45 fortsatte Russerne syd over, hvorpaa de drejede til retvisende øst. Aarsagen hertil er vanskelig at for-

klare, men kan vist nærmest søges i, at Russerne har antaget, at Fjenden endnu befandt sig nordvest ude, hvorfor de har villet holde et Stykke øst paa, inden de atter optog den nordgaaende Kurs.

Under Passagen øst over formindskedes Afstanden efterhaanden til ca. 5000 Meter. Beretningerne om denne Periode i Slaget er imidlertid meget vage, og det fremgaar ikke klart, om Eskadrerne paa denne Strækning har haft hinanden i Sigte; men da Russerne Kl. 4,15 atter drejede til sydgaaende Kurs, maa det vel enten være fordi de har haft Formodning om, at Japaneserne var nordude eller fordi de paa den nævnte Strækning havde haft Føling med dem. En kort Tid holdt de syd paa, drejede saa Kl. 4,35 til retvisende Vest og gik Kl. 5,05 tilbage til den nordnordøstlige Kurs.

Det syntes saaledes, som om Russerne paa dette Tidspunkt havde haft Chancer for at kunne undslippe, ved at følge Rojestwenskis General Ordre, der som tidligere fremhævet udelukkende tog Sigte paa at naa Vladiwostock.

Japaneserne har utvivlsomt været noget tvivlrådige. Indtil Kl. 4,30 fortsatte de med ret varierende Farter østsydøst over, drejede saa til retvisende Syd og holdt denne Kurs paa en Strækning af ca. 8 Kvartmil. Kl. 5,20 skiltes de 2 Divisioner for med forceret Fart at slaa nordover, idet dog Kamimura havde Ordre til med sin mere overlegne Fart at dreje i en stor Bue vestover for muligvis under denne Eftersøgning atter at faa Føling med Fjenden.

Togo selv drejede til retvisende nord og fandt paa denne Kurs den russiske Hovedeskadre, mod hvem han Kl. 6,10 kunde genoptage Kampen paa ca. 8000 Meter.

Japaneserne koncentrerede igen Ilden paa det førende Skib, „Aleksander III“, der Kl. 6,25, da Kampafstanden var ca. 6000 Meter skar ud af Linien for kort efter at kæntre. Samme Skæbne ramte „Borodino“, der efter en Række Eksplosioner i Granatmagasinerne sank Kl. 7 $\frac{1}{4}$ Em.

Ved denne Tid begyndte de japanesiske Torpedobaade at vise sig nord ude, og Mørket vilde inden ret længe falde paa. Togo afbrød derfor Kampen og stod øst over for at overlade Torpedobaadene Kamppladsen.

Gennem Avisoen „Tatsuta“ gav han samtlige Skibe Ordre til at holde nordpaa med Samlingssted den følgende Morgen 20 Kvartmil Syd for Matsushima.

Skønt „Suvarov“ var i en frygtelig Forfatning, da den Kl. 2,25 maatte dreje ud af Linien, lykkedes den dog efter nogen Tids Forløb at faa de værste Havarier saa meget udbedrede, at den kunde gøre Forsøg paa at slutte sig til Eskadren. Saa godt som alle Meddelelelsesmidler var ganske vist ødelagte, men fra Centralkommandopladsen fik Maskinen Ordre, og hermed kunde Skibet nogenlunde manøvreres, indtil Rorskaden blev udbedret.

Som allerede nævnt blev Admiral Rojestwenski saaret for anden Gang, umiddelbart forinden „Suvarov“ drejede ud af Linien. Han blev af et Sprængstykke ramt i den højre Fod, hvorved Hovednerven overreves og Foden som Følge deraf lammedes. Umiddelbart efter tabte han Bevidstheden.

En kort Tid syntes „Suvarov“ at have holdt østpaa, men stoppede saa op igen, efter at et Par Træffere fra den forbi-passerende japanesiske Eskadre havde brudt dens sidste virkelige Modstandskraft, idet da ogsaa den tilbageværende 30½ cm Kanon blev ødelagt.

Kl. ca. 4 blev den i hjælpeløs Tilstand angrebet af fjendtlige Jagere, mod hvilke den forsvarede sig med en 75 mm Kanon, der var det eneste ombordværende Artilleri, der endnu var i tjenstdygtig Stand.

Mærkelig nok blev den under disse Angreb kun ramt 1 Gang, hvad der afstedkom en ny Læk agter om Bagbord.

Kl. 5,30 kom Jageren „Buiny“ paa Prajehold, og Admiralen med Stab blev bragt derombord. Jageren havde da allerede ca. 200 Mand af „Osliabia“s Besætning om Bord.

Endelig Kl. ca. 7¼ Em. sank „Suvarov“ efter et nyt Torpadobaadsangreb.

Jageren „Besuprestni“ fik fra „Buiny“ Ordre til at hejse Signal om, at Admiralen var saaret og havde overgivet Kommandoen. Kl. ca. 7 lykkedes det den at komme paa Siden af „Nicolai I“ og overbringe Ordren. Admiral Nebogatov satte sig

derefter som den øverstkommanderende i Spidsen for den tilbageværende Del af den russiske Hovedstyrke.

For at undgaa Torpedobaadene, drejede han først sydpaa, holdt derefter i nogen Tid vestover og bestemte sig saa Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Em. til at styre i nordnordostlig Retning mod Vladiwostock.

Krydserkampen.

Allerede under Opholdet i Kamran Bugten var Krydsernes Opgave blevet fastslaaet saaledes, at de dels skulde dække Transportskibene, dels assistere Hovedstyrken. Admiral Enquist, der var Chef for Krydsereskadren, havde til Transportskibenes Dækning bestemt de lettere Krydsere af Scheins Division, nemlig: „Swetlana“, „Almaz“ og „Ural“ samt Panserkrydserne „Dmitri Donskoi“ og „Vladimir Monomach“.

Krydserne „Shemshug“ og „Izumrud“ skulde følge Hovedstyrken og til selvstændig Optræden var da kun Krydserne „Oleg“ og „Aurora“ tilbage. Disse forøgede Farten ved Slagets Begyndelse, sandsynligvis for at tage Plads i Læ af Hovedstyrken.

Som tidligere nævnt detacherede Togo Kl. ca. 1 $\frac{3}{4}$ de 4 Krydserdivisioner, der derpaa i Henhold til den dem givne Ordre holdt syd over, vest om den russiske Hovedstyrke for at engagere den fjendtlige Queue, bestaaende af Krydserne og Transportskibene. Paa Grund af det disede Vejr og ringere Fart tabte „Taketomi“ og „Togo den Yngre“ Divisionen Følningen med de 2 andre, der efter at have omgaaet de agterste Skibe indledede Kampen Kl. ca. 2 $\frac{3}{4}$ Em. Med den betydelige Overlegenhed i Fart (18 Knob) kunde de 2 Divisioner vælge de Positioner, der passede dem bedst og paa forholdsvis store Afstande, 6—8000 Meter, nedkæmpe de fjendtlige Skibe. De begyndte med Transportskibene og Scheins Division, der begge fortsatte nordost over for om mulig at faa Hjælp af Hovedstyrken.

„Oleg“ prøvede paa at undsætte dem ved at holde lige ned mod de japanesiske Krydsere, men inden ret længe maatte den vige for disses Ild.

„Ural“ girede, stærkt havareret, ud til Siden og var allerede i Gang med at sætte Fartøjerne i Vandet, da „Shemshug“ og Jageren „Buiny“ med den bjærgede Del af „Osliabia“s Besætning kom den til Assistance. Under Forsøget paa at hjælpe „Ural“ kolliderede „Shemshug“ med den, men fraset dette Uheld lykkedes det den at optage største Delen af Besætningen. I „Kamschatka“, „Irtysch“ og „Russ“ brændte det i lys Lue og sidstnævnte sank omtrent Kl. 4 Em. Kl. 3,40 gik 3 russiske Jagere frem til Angreb; men dette blev afslaaet, inden de naaede ind paa Skudafstand.

Kl. 4,40 naaede de 2 andre japanesiske Divisioner at komme deres Kammerater til Hjælp, og overfor denne Overmagt flygtede „Oleg“, „Aurora“, „Almaz“ og „Shemshug“ øst paa, for at komme under Beskyttelse af den russiske Hovedstyrke, der observeredes paa vestgaaende Kurs. Nebogatovs Eskadre, der var sakket noget agter ud, understøttede af bedste Evne de russiske Krydsere og tilføjede de fjendtlige Krydsere ret betydelige Havarier. Admiral Urius Flagskib „Naniwa“ fik en Træffer agter i Vandlinien og maatte trække sig ud af Kampen. Admiral Dewas Flagskib „Kasagi“ blev ramt i Vandlinien ud for en af Kulkasserne og tog saa meget Vand ind, at ogsaa den maatte søge ud af Linien og gaa til Aburadani Bugten sammen med Krydseren „Chitose“, hvortil Dewa flyttede sit Flag.

Situationen for de japanesiske Krydsere var efterhaanden ikke saa gunstig, og Udfaldet af Kampen havde muligvis været tvivlsom, hvis ikke Kamimuras Eskadre ved 6 Tiden havde grebet ind.

De russiske Krydsere flygtede da skyndsomst nord over for atter at slutte sig til deres Hovedstyrke.

Kl. ca. 7,30 fik Avisoen „Tatsuta“ bragt Togos Budskab til Krydserne, der derpaa trak sig bort fra Kamppladsen for at gaa til det aftalte Mødested.

„Ural“ var sunket Kl. ca. 5 $\frac{3}{4}$ efter et Par Skud fra den 1. japanesiske Division, da denne passerede den paa nordgaaende Kurs, samme Skæbne ramte Værkstedsskibet „Kamschatka“, der efter en heltemodig Modstand forsvandt fra Havets Overflade for Panserkrydsernes Ild.

De fleste af de russiske Krydsere var, da de naaede Ho-

vedstyrken, endnu kampdygtige; de største Tab havde „Aurora“ med 10 døde og 81 saarede.

Som tidligere nævnt satte Admiral Nebogatov Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Em. Kursen NNO over for at prøve at slaa sig igennem til Vladivostock.

Enquist fandt det ikke tilraadeligt allerede nu at gøre Forsøget og skilte sig derfor fra Hovedstyrken, idet han samtidig satte Farten op og holdt vest over.

Med Undtagelse af „Izumrud“, der forblev ved Hovedstyrken, saaledes som den havde gjort det under hele Slaget, fulgte de andre Krydsere i Begyndelsen „Oleg“; denne kom snart op paa 17 Knob, og da kunde kun „Aurora“ og „Shemshug“ holde Følingen, medens „Monomach“ og „Donskoi“, der overhovedet ikke kunde løbe saa høj Fart, snart sakkede agterud. Heller ikke „Swetlana“, der havde Havari paa Stævnen, kunde følge med.

„Oleg“, „Aurora“ og „Shemshug“ fortsatte paa egen Haand; de andre forsøgte paa at finde Hovedstyrken og satte efter at have opgivet dette Kurs mod Vladivostock.

Torpedobaadsangrebene.

Efter Mørkets Frembrud gik de russiske Panserskibe i følgende Marchorden:

„Nikolai I“,
 „Orel“,
 „General Admiral Apraxin“,
 „Admiral Uschakoff“,
 „Admiral Nachimoff“,
 „Sissoi Veliki“,
 „Navarin“.

Henimod Solnedgang var det løjet en Del af, men der stod endnu temmelig svær Sø, hvad i høj Grad generede de japanesiske Torpedobaade i Angrebene, der gennemgaaende udførtes paa Afstande mellem 500 og 1000 Meter.

„Admiral Nachimoff“ maatte, efter at være ramt i Stævnen af en Torpedo, skære ud til Siden, hvor den i nogen Tid blev liggende stille og forsøgte at udbedre Havariet med Lækmatte. Herved blev den overladt til sig selv, men formaaede dog, til trods for de talrige Angreb, i Nattens Løb at holde sig flydende, indtil næste Morgen ved Dag gry, da den gik ind under Tsushima, hvor den sank, efterat Besætningen var reddet dels i egne Baade, dels fra en japanesisk Krydser og nogle Torpedobaade.

„Sissoi Veliki“ og „Navarin“, der under Dagkampen havde faaet ret svære Beskadigelser, gik snart betydeligt ned med Farten og sakkede agter ud. Kl. 11 Em. maatte „Navarin“ stoppe for at anbringe Lækmatte, under hvilket Arbejde den blev ramt af 4 Torpedoer. Kl. 1 Fm. kæntrede den.

„Sissoi Veliki“, der paa Grund af et Havari i Stævnen havde maattet sagtne Farten, klarede sig indtil Kl. 2 om Morgenen overfor Angrebene. Ved denne Tid ramtes den agter af en Torpedo, hvorved den fik Havari paa Styreapparaterne, foruden stærk Slagside. Ved Dag gry gik den ind under Tsushima, hvor den traf Krydseren „Vladimir Monomach“ samt Jageren „Gronski“. Siden Krydseren den foregaaende Aften havde mistet Følingen med Admiral Enquist, havde den heldigt overstaaet 3 Torpedobaadsangreb og var hen paa Aftenen kommet i Følge med Jageren „Gronski“, efterat denne havde givet Kendingssignal. Snart efter blev „Monomach“ ramt om Styrbord af en Torpedo, hvorved den fik en Læk, som dog imidlertid stoppedes med Lækmatte. Ved Midnat rev denne sig los, men Krydseren fortsatte Sejladsen og afslog i Nattens Løb en Mængde Angreb. Da den traf „Sissoi Veliki“, var Vandet trængt ind i Kedelrummet, og det var sandsynligt, at Skibet kun i kort Tid endnu kunde holdes flydende. Da 4 japanesiske Hjælpekrydsere og nogle Jagere nærmede sig, bestemte man sig baade i „Sissoi Veliki“ og i „Vlad. Monomach“ til at sænke Skibene ved at aabne for Søhanerne. De tililende japanesiske Hjælpekrydsere forsøgte paa at tage „Sissoi“ paa Slæb, hvorved den imidlertid kæntrede. „Monomach“ var sunket, inden de kom i Nærheden af den. Besætningerne reddedes, til Dels ved Japanesernes Hjælp.

Jageren „Gronski“ flygtede nordpaa, forfulgt af japanesiske Jagere, hvis Antal forøgedes i Løbet af Formiddagen.

Efterat „Gronski“s Artilleri var ødelagt og alt Haab ude om at den kunde undslippe, aabnedes for Søhanerne, hvorpaa Jageren sank. Besætningen reddedes.

Af de japanesiske Torpedofartøjer sank 3 og 6 havareredes, enten ved Russernes Artilleriild eller ved Kollisioner. Besætningerne reddedes fra de 3 Fartøjer, der sank.

I Henhold til den af Admiral Togo om Aftenen udsendte Ordre samledes de større japanesiske Fartøjer om Morgenens paa det aftalte Sted syd for Matsushima Øen.

Af Nebogatovs Styrke var de 3 ovennævnte Skibe faldne som Ofre for Torpedobaadsangrebene og „Admiral Uschakoff“ sakket en Del agterud, saa at Admiralen ved Dag gry havde følgende 5 Skibe under sin umiddelbare Kommando:

„Nikolai I“,
 „Orel“,
 „Apraxin“,
 „Senjavin“ }
 og „Izumrud“.

Heraf havde baade „Orel“ og de 2 Kystforsvarsskibe ret svære Havarier, saa nogen større Kampkraft raadede Styrken ikke over. Kl. 10 Fm. var den fuldstændig omringet af ialt 27 fjendtlige Slagskibe, Panserkrydsere og mindre Krydsere. Admiral Nebogatov hejste da Signal om at overgive sig, da han ansaa det for uforsvarligt og unyttigt at opofre de ombordværende Besætninger, ialt ca. 2000 Mand. Skibene adlød Signalet med Undtagelse af Krydseren „Izumrud“, der flygtede bort i nordostlig Retning, forfulgt af de japanesiske Krydsere „Chitose“, „Kasagi“ og „Niitaka“. Takket være sin høje Fart af ca. 20 Knob løb „Izumrud“ fra sine Forfølgere og var Kl. 2 Em. ude af Sigte. Paa Grund af lække Kondensatorrør mindskedes Farten efterhaanden betydeligt, og da Chefen antog, at de fjendtlige Krydsere havde distanceret ham og muligvis

ventede paa ham ud for Vladivostock, foretrak han at holde et Stykke herudenom og ind i den noget nordligere beliggende Vladimirbugt. Hertil ankom Krydseren i Løbet af Natten, men da det viste sig, at den endnu kun havde 10 Tons Kul om Bord, blev Opholdet kun af kort Varighed, og Bugten forlodes endnu medens det var mørkt. Uheldigvis kom Krydseren under Sejladsen ud af Bugten paa et Rev, hvor den stod saa fast, at man ansaa det for umuligt at bringe den flot ved egne Midler. Besætningen bjærgedes da i Land, og Skibet sprængtes i Luften.

Kun kort Tid efter at Nebogatov havde hejst Signal om Overgivelse gik Japaneserne i Gang med at overtage Skibene. Medens dette Arbejde var i fuld Gang, observeredes hen paa Eftermiddagen „Admiral Uschakoff“, der af Panserkrydserne „Iwate“ og „Yakumo“ pr. Signal fik Opfordring til at følge Nebogatows Eksempel og overgive sig. Skibet svarede herpaa med at aabne Ilden. I Løbet af kort Tid blev det saa ilde tilredt, at Chefen fandt det haabløst at fortsætte Kampen videre, hvorfor han lod aabne for Søhanerne. Af Besætningen reddedes 300 Mand, medens Chefen, Kommandør Mickluch-Maklai, gik ned med Skibet, som han ikke vilde forlade.

„Swietlana“ tilligemed Jageren „Bystry“ havde Natten igennem lykkelig undgaaet Torpedobaadsangrebene. Saasnart det blev lyst, blev de imidlertid observerede af Japaneserne, og Krydserne „Niitaka“ og „Otowa“ kom ned imod dem. Paa Grund af Havari paa Stævnen kunde „Swietlana“ kun gaa med meget moderat Fart, hvorfor man opgav at forsøge paa at undslippe og satte Kursen over mod den koreanske Kyst. Japaneserne aabnede Ilden mod den paa ca. 8000 Meter og tilføjede den i ganske kort Tid betydelige Havarier. Da dens Ammunition var næsten opbrugt, og da der var Brand paa forskellige Steder i den, lod Chefen Kl. 10½ Fm. i Nærheden af Koreas Kyst aabne for Søhanerne, hvorpaa Krydseren sank. Kort forinden var Kommandør Schein afgaaet ved Døden. De japanesiske Krydsere forlod det synkende Skib uden at bjærge Besætningen, der først senere optoges af en japanesisk Hjelpekrydser.

Det lykkedes Jageren „Bystry“ at komme helt over under

Koreas Kyst, hvor Besætningen landsattes, medens Jageren sprængtes i Luften. Kulbeholdningen var da næsten opbrugt.

Om Bord paa Jageren „Bujni“ befandt sig, som tidligere omtalt, Admiral Rojestwenski med Stab samt en stor Del af „Osliabia“s og „Ural“s Besætninger, ialt henved 250 Mand. Fra det blev mørkt holdt Jageren sig i nogen Tid i Nærheden af „Dmitri Donskoi“, men tabte ud paa Natten Følgingen med denne. Et Havari paa den ene Kedel reducerede Farten meget betydeligt. Ved Daggry fik man atter Øje paa „Dmitri Donskoi“, i hvis Nærhed nu Jagerne „Bjedowy“ og „Grosny“ opholdt sig. Da „Bujni“ paa Grund af Kedelhavariet ikke havde store Muligheder for at undslippe til Vladivostock, overførtes Rojestwenski med Stab til „Bjedowy“, medens de andre ombordværende overførtes til „Dmitri Donskoi“. „Bujni“ sank, efterat Bundventilerne var aabnede, medens de 2 andre Jagere skiltes fra „Dmitri Donskoi“ og fortsatte Sejladsen paa egen Haand. „Donskoi“ var sluppet ret helskindet fra Kampen om Dagen og havde om Natten heldigt imødegaaet Torpedobaadsangrebene. Mærkeligt nok syntes den ikke at være bleven observeret af Japaneserne før ved 5 Tiden om Eftermiddagen, da den var ca. 20 Kml. syd for Matsushima Øen. Her saa den Krydserne „Itsukushima“, „Matsushima“ og „Hashidate“ samt Panserskibet „Chin Yen“, og noget efter tillige Krydserne „Nii-taka“ og „Otawa“ samt 3 Jagere styre ned mod sig. Overfor denne Overmagt kunde „Donskoi“ ikke tænke paa at undslippe og satte derfor Kurs mod Matsushima.

Kl. 6 havde de fjendtlige Skibe indhentet den saa meget, at de aabnede Ilden imod den. Ilden besvaredes, men længe varede det ikke, før Krydseren var skudt i Brand; tilmed lækede Forskibet stærkt og Kedlerne havareredes, saa at Farten gik ned til 5 Knob. Tilstanden om Bord var forfærdelig som Følge af de fremmede Besætninger, der overfyldte Skibet. Da Mørket faldt paa, indstillede Japaneserne Ilden, og overlod Skibet til Jagerne, der angreb det, uden at nogen af deres Torpedoer dog ramte. Japaneserne maa imidlertid have troet, at den var sunket, thi fra Kl. 10 Em. fik den Fred og nærmede sig da Øen paa ganske klods Hold og landsatte Besætningen. Ved

Daggry den 29. Maj gik den ud paa dybt Vand, hvor den sank Kl. 6 Fm., efter at der var aabnet for Søhanerne.

Efterat Jagerne „Bjedowy“ og „Grosny“ havde skilt sig fra „Donskoi“, satte de, som begge var ubeskadigede, Kurs mod Vladiwostock. Kl. 3,30 Em. nærmede de fjendtlige Jagere „Sazanami“ og „Kagero“ sig, hvorpaa „Bjedowy“ hejste Parlementærflag og overgav sig til „Sazanami“, som tog Admiral Rojestwenski om Bord og førte ham til Sassebo, hvor han indlagdes paa Marinens Sygehus. „Grosny“ flygtede i nordvestlig Retning, forfulgt af „Kagero“. Kampen aabnedes paa 4500 Meter og formindskedes efterhaanden til 2500 Meter. „Grosny“ fik 6 Lækager, hvoraf dog de 5 var over og kun 1 i Vandlinien, medens „Kagero“ fik Maskinhavari og stærk Slagside, saa at den blev nødt til at indstille Kampen og vende om. „Grosny“ naaede Vladiwostock den 29. Maj om Eftermiddagen og havde da brændt næsten alt, hvad der om Bord fandtes af Træværk. Foruden „Grosny“ lykkedes det tillige Krydseren „Almas“ samt Jageren „Brawy“ at undkomme til Vladiwostock. „Brawy“ var under Kampen den 27. Maj blevet ret haardt medtaget. En 15 cm Granat havde gennembrudt Dækket og harareret den forreste Kedel, saa at Farten ikke kunde komme højere end 11 Knob. Den valgte at gaa langs med den japanesiske Kyst, hvor den mente, at der var mindst Sandsynlighed for at møde fjendtlige Fartøjer. Et Par Gange blev den observeret, men hver Gang antaget for at være japanesisk, hvorfor den uhindret kunde fortsætte Sejladsen. Den 30. Maj kom den til Vladiwostock og havde da ligesom „Grosny“ forbrugt næsten alt ombordværende Træværk til Brændsel. Om Bord havde den 175 Mand af „Osliabia“s Besætning.

Om Jageren „Besuprestny“s Skæbne hersker der nogen Uklarhed, men Sandsynligheden taler for, at den er blevet skudt i Sænk af „Chitose“ den 28. Maj om Morgen. Transportskibet „Anadyr“ var trods sin Deltagelse i Slaget ikke blevet ramt. Den bjærgede en Del af „Ural“s Besætning, undslap sydpaa og vendte tilbage til Østersøen.

Tilbage staar endnu at omtale Enquists Bevægelser med Krydserne „Oleg“, „Aurora“ og „Shemshug“. Efter Dagkampen den 27. Maj havde „Aurora“ en Del døde og saarede om Bord, og havde nogle Rum vandfyldte paa Grund af forskellige Havarier, men var endnu i tjenstdygtig Stand. Efter Admiral Enquists Rapport gjorde han et Par Gange Forsøg paa at bryde igennem nord over, men opgav det definitivt Kl. 1 Fm. som Følge af Torpedobaadsangrebene og styrede syd paa. Det var først hans Hensigt at gaa til Shanghai og fylde Kul fra de derværende Transportskibe samt udbedre Havarierne for derefter at søge at naa Vladivostok gennem La Perouse Strædet, men efterat han den 29. Maj havde truffet Slæbedamperen „Swir“ og af den faaet Efterretning om Hovedstyrkens Ødelæggelse, foretrak han at gaa til Manilla, hvortil Ankomsten fandt Sted den 3. Juni, og hvor Delingen blev desarmeret.

Anm. Som tidligere nævnt detacheredes nogle af Hjælpekrydserne, inden Eskadren naaede Kamppladsen. Af disse opholdt „Kuban“ sig indtil den 10. Juni øst for de japanske Øer, hvorefter den gik til Kamranbugten for at fylde Kul. Her fik den Meddelelse om Slagets Udfald og vendte derfor gennem det røde Hav tilbage til Østersøen.

„Terek“ krydsede ligeledes ved de japanske Øer, hvor den opbragte en engelsk Damper samt den danske Damper „Prinsesse Marie“, der begge var paa Vej til Yokohama og formodedes at være lastede med Kontrebande. Damperne bores i Sænk, medens Besætningerne bjærgedes om Bord i „Terek“, der den 29. Juni gik ind til Java og desarmerede.

„Rion“ gik til Batavia, hvorfra den gennem Suezkanalen fortsatte til Østersøen.

*Samlet Oversigt over den i Slaget deltagende russiske
Flaades Skæbne.*

Panserskibe.

„Suvarov“	}	Sank.
„Navarin“		
„Aleks. III“		
„Borodino“		
„Osliabia“		
„Adm. Uschakoff“		
„Sissoi Veliki“	}	Overgav sig til Japaneserne.
„Orel“		
„Nikolai I“		
„Gen. Adm. Apraxin“		
„Adm. Senjavin“		

Panserkrydsere.

„Dmitri Donskoi“	}	Sank.
„Adm. Nachimoff“		
„Vlad. Monomach“		

Krydsere.

„Swietlana“	Sank.
„Aurora“	} Undslap til Manilla X og desarmedes.
„Oleg“	
„Shemshug“	Undslap til Vladiwostock. X Undslap, men sprængtes i Luften af Russerne.
„Almas“	
„Izumrud“	

Jagere.

5	Sank.
1	Overgav sig.
2	Undslap til Vladiwostock. ∅
1	Undslap til Shanghai, hvor den desarmedes. ∅
Hjælpekrydser „Ural“	Sank.

Transportskibe.

„Kamschatka“, „Irtysch“,	} Sank.
„Russ“	
„Korea“ og	} Undslap til Shanghai, X
„Swir“	

Af den 14 000 Mand store Besætning faldt eller druknede 5000; 6000 blev Krigsfanger og 3000 undkom.

Japaneserne mistede i Slaget kun 3 Jagere. 6 til 8 Jagere og Torpedobaade var en Del havarerede, dels ved Fjendens Ild, dels ved indbyrdes Kollisioner, men Flydeevnen var i intet Tilfælde kompromitteret.

Af de større Skibe var „Asama“ i Begyndelsen af Slaget blevet ramt af 3 Granater i Nærheden af Vandlinien, hvorved bl. a. Styreapparaterne beskadigedes; den maatte som Følge heraf i en kort Tid skære ud af Linien.

„Kasagi“ maatte paa Grund af en Træffer under Vandlinien i et af Kulrummene trække sig ud af Kampen.

„Naniwa“ blev ramt i Vandlinien, agterude, men Havariet var ikke større, end at den hurtigt igen kunde tage sin Plads i Linien.

„Nisshin“ blev ramt af en 30,5 cm Pansergranat, der gennemslod det 150 mm Bæltepanser og trængte ind i det indenfor liggende fyldte Kulrum, hvor Granaten eksploderede uden at anrette nogen Skade.

Havarierne paa de øvrige Skibe var kun ubetydelige.

Af den 18 000 Mand store Besætning dræbtes 116 (heraf 7 Officerer), 102 var haardt saarede (heraf 10 Officerer) og 463 let saarede (heraf 28 Officerer).

Bemærkninger til Slaget.

For de fleste kom Efterretningerne om Russernes totale Nederlag utvivlsomt ret overraskende. Ganske vist var der ikke megen Grund til at nære store Forhaabninger til det russiske Marinepersonel, da der jo under den foregaaende Del af Krigen havde været rig Lejlighed til at dømme om, i hvor høj Grad det var det japanesiske underlegent. Men uvilkaarligt er man tilbøjelig til, naar 2 Flaader skal sammenlignes, kun at tage de materielle Faktorer med i Betragtning, og man kan i saa Fald bedre forstaa, at man kunde tvivle om Resultatet, naar Forholdet mellem den russiske og japanesiske Flaades Kampværdier kan opgøres som 9.:11..

I artilleristisk Henseende giver Opgørelsen følgende Resultat:

	20,3—32 cm.	12—15 cm.
Russerne	45	176
Japaneserne.....	60	301.

*Fartøjerne
6-7 Kilde*

Havde man sat Grænsen for det svære Skyts til 25 cm, havde Russerne for dettes Vedkommende været Japaneserne overlegne med 15 Stk. Skyts. Men gaar man ud fra, at de 2 Modstandere har været hinanden jævnbyrdige, hvad det sværere Artilleri angaar, var Japanesernes Overvægt paa mellem-svært Skyts under alle Omstændigheder meget betydelig.

Ved en Opgørelse i artilleristisk Henseende bør det ikke forglemmes, at Meddelelsesmidler til Artilleriets Brug var meget ufuldkomne i de russiske Skibe, og det samme gjaldt Afstandsmaalere og Kikkertsigter, altsammen Faktorer, der i væsentlig Grad influerer paa Ildledelsen. Hertil kommer, at Ammunitionsbeholdningerne i de russiske Skibe var utilstrækkelige, Projektilerne langt fra moderne og med en meget ringe Sprængladning, der ikke en Gang var brisant. Til Gengæld var Japaneserne godt udrustede med Brisantgranater, der særlig var Skyld i de russiske Skibes Ruin. Skønt man i England paa det Tidspunkt endnu kun havde indført Brisantgranater op til 24 cm Kanoner, taler Sandsynligheden dog for, at Japaneserne har haft dem til de sværere Kaliber.

Som det vil fremgaa af Skitsen over Slaget, fandt de afgørende Artillerikampe i alt væsentligt Sted paa Afstande mellem 5 og 6000 Meter; at Japaneserne kun ganske undtagelsesvis kom ind paa mere klos Hold, skyldtes vist dels Hensynet til de svagere beskyttede Panserkrydsere, dels deres overlegne Ildledning, der gjorde det muligt for dem paa denne forholdsvis store Afstand, hvor de selv var nogenlunde sikre, at gøre det af med et efter et af de fjendtlige Skibe. Det vil dog være rigtigt i denne Forbindelse at omtale de russiske Slagskibes Konstruktion og deres Tilstand under Kampen. Ved Bygningen af „Borodino“ Klassens Skibe var alt sat ind paa at beskytte de vitale Dele, idet man havde gjort Regning paa, at Skibene vilde bevare deres Flydeevne, selv om de ubeskyttede Partier blev bortskudte. Paa Grund af Konstruktionsfejl og Overfyldning med Kul var Vandliniepansret under Skibenes Overhalinger trykket helt ned under Vandet, saa at Beskyttelsen i Vandlinien til Tider kun beløb sig til ca. 100 mm, altsaa som paa en svagt beskyttet Panserkrydser. En stor Del af Kullene var anbragt paa øverste Dæk og formindskede herved disse Skibes i Forvejen ret utilstrækkelige Stabilitet. At der efterhaanden brugtes af Kullene i Kul-kaserne, forværrede kun Forholdet yderligere.

Som tidligere nævnt var der før Slaget givet Ordre til, at alle unødvendige Trædele skulde kastes over Bord.

De hæftige Ildebrande, der rasede om Bord i Skibene, tyder imidlertid ikke paa, at denne Ordre er sket Fyldest i fornøden Udstrækning. Til Værn mod Splinter var der rundt omkring anbragt Køjer, en Foranstaltning, der for saa vidt var meget formaalstjenlig, hvis den ikke havde bidraget til at give Ildebrandene forøget Næring. Den Røg, der opstod ved Ildebrandene i Køjerne skal have været saa stærk og bidende, at alle i Nærheden værende Personer maatte fortrække. I „Orel“ opstod der i Løbet af Dagen ialt 34 forskellige Ildebrande, hvoraf mindst de 3 skyldtes Køjer, der laa sammenstuede paa Broen.

Gennem Ventilatorerne sugedes Ild og Røg ned om Læ og truede med gennem Ammunitionsophejningsapparaterne at forplantes videre til Magasinerne. For at forhindre dette maatte selv Besætningerne ved Kanonerne forlade disse og ofre sig for Slukningsarbejderne.

Allerede efter Kampens første Fase var „Borodino“ Klassens Skibe egentlig hjælpeløse. Fra de gennemhullede Skorstenene væltede Røg ud over Dækket, Skodter, Broer, Trapper, Luftrør etc. var sammenskudte og spærrede Passagen, Ildslukningsapparater og Meddelelsesmidler mer eller mindre ødelagte, og mange af de Mennesker, der skulde betjene dem, saarede eller dræbte.

Det er vel et Spørgsmaal, om man i Fremtidens Søkampe vil kunne forvente at nedkæmpe Skibe paa saa forholdsvist store Afstande som i denne Kamp; ved de senere Aars Nybygninger har Bestræbelserne jo bl. a. gaaet ud paa:

- 1) at udelukke Træ paa alle Steder, hvor det kan give Anledning til Ildebrand;
- 2) at udelukke Genstande, der virker som Granatfangere eller som ved Granatsprængninger splintres i Stumper og Stykker;
- 3) at beskytte alt Personel, der under Kampen har Post over Panserdækket;
- 4) at skaffe den kommanderende et rummeligt og beskyttet Taarn, med saa minimale og faa Udkigsaabninger som forsvaret;
- 5) at beskytte Skorstenene.

Med disse Foranstaltninger vil i hvert Fald Granatvirkningen fra det mellemsvære og mindre Kaliber være væsentlig reduceret.

Betydningen af Fartoverlegenhed traadte særlig skarpt frem i Tsushima Slaget. Med et Fartoverskud paa 6 à 7 Knob kunde Japaneserne efter Behag regulere Afstanden og vælge de Positioner, der passede dem bedst. Under det taagede Vejr havde Russerne flere Gange ret gode Chancer for at undslippe, idet der jo var Tidspunkter, hvor Japaneserne faktisk havde tabt Følingen med Modstanderen, men hver Gang opnaaede de den igen, takket være deres større Fart.

Beundrer man den japanesiske Artilleriledelse, er man til Gengæld noget skuffet over de Resultater, der naaedes med

Torpedoen. Fra de større Skibe blev saa vidt vides ingen Torpedoer udskudte, og af den Mængde Angreb, som de japanesiske Torpedobaade udførte i Nattens Løb, lykkedes kun 4. Og tilmed var de 2 af disse rettede mod Skibe, der laa stoppede for at reparere, og i de andre 2 Tilfælde menes de fjendtlige Baade at være antagne for egne.

Disse 4 Skibe — „Uschakoff“, „Nachimoff“, „Sissoi Veliki“ og „Navarin“ — begik desuden den utrolige Letsindighed at vise Lanterner.

Alt i alt disponeredes der over 56 Baade, hvoraf de 16 var Jagere. Efter alle Beretninger havde de Nebogatovs Styrke i Sigte, inden Mørket faldt paa, men fastholdt ikke desto mindre ikke Følgen, saa at hele Têten passerede dem uden at blive opdagede, og Arrièreregarden vilde sandsynligvis ogsaa være sluppet igennem, hvis den ikke selv havde forraadt sin Nærværelse.

Forholdene, hvorunder Angrebene udførtes, maa betegnes som endog usædvanlig gunstige, idet de fjendtlige Skibes Fart kun var ringe, deres Skyts og Projektører delvis demolerede og Personellet stærkt deprimeret efter Dagkampen.

Alt i alt var Resultaterne endog særdeles tarvelige og synes at tyde paa, at Fredsøvelserne ikke har været drevne paa den rette Maade.

Ellers synes det japanesiske Personel i enhver Henseende at have svaret til de Forventninger, man kunde stille til en Marine, der var dygtiggjort gennem adskillige Aars maalbevidst Arbejde og gennem mange Aars Krigserfaring.

Hertil maa føjes, at hver Mand om Bord fra den højeste til den laveste var sig fuldt bevidst og tilmed stolt af at skulle kæmpe for sit Lands dyrebareste Interesser.

I saa Henseende var Russerne mér end underlegne. Skibene var ny i Tjenesten og om en systematisk Uddannelse kunde der naturligvis ikke være Tale.

En ikke ringe Del af Besætningerne var tagne fra Sortehavsflaaden, der særlig paa den Tid var stærkt paavirket af revolutionære Idéer. En stor Del bestod af Reservemandskab eller nyhvervede Folk, der saa godt som intet Kendskab havde til Søkrigshaandværket, og hvoraf mange ikke en Gang kunde gøre sig forstaaelige for hverandre. En ikke ualmindelig Anta-

gelse var det, at Flaaden kun var sendt ud for at berolige den offentlige Mening i Rusland, og at det overhovedet ikke var Hensigten at lade den komme saa langt som til de østasiatiske Farvande.

Man kan sætte sig ind i, hvor vanskeligt det Hverv var, der var tildelt den russiske Flaadechef og forbavses over, at han virkelig gjorde Forsøg paa at løse sin Opgave. Thi haabløs maa den ofte være forekommet ham. Hver Gang der afholdtes Skydeøvelser, Evolutioner eller andre Manøvrer, blev han erindret om, at han havde at gøre med Personel, der var blottet for de mest elementære Forudsætninger til at gaa i Kamp, tilmed mod en Modstander som Japaneserne.

I mange Henseender kan man ikke andet end beundre Rojestwenski, bl. a. fordi han havde Evne til at holde sammen paa det i saa høj Grad uensartede Personel og Materiel; men i en Henseende skuffede han, nemlig i det fejlagtige strategiske Maal han satte sig. Naar han valgte at tage den direkte Vej gennem Korea-Strædet, skulde man tro, at det var fordi han erkendte, at uden Kamp med Fjenden kunde han ikke naa Vladivostock. Men i saa Fald forstaar man ikke, at han svækkede Skibenes Modstandskraft ved at overfylde dem med Kul, og at han medtog Transportskibe, til hvis Beskyttelse der maatte afgives Krydsere. Alle hans Dispositioner tyder da ogsaa paa, at han var fuldstændig bjærgtagen af Tanken om at naa den nævnte Havn.

Hans eneste Maal burde have været at ramme Fjenden saa føleligt som muligt i en afgørende Kamp, og dette burde have været Officerernes som Mandskabets Løsen fra Togtets Begyndelse, saa at deres Tanker kun kom til at dreje sig om at tilføje Modstanderen saa store Tab som muligt.

Utvivlsomt var det fejlagtige strategiske Maal en af Hovedaarsagerne til Russernes kolossale Nederlag.

Med Tsushimaslaget brast Russernes Forhaabninger om at generobre Herredømmet paa Søen i de østasiatiske Farvande. Heller ikke til Lands vandt de Fremgang, og inden An-

komst af nye Reserver kunde de ikke tænke paa offensive Operationer af større Art. Disse Forhold i Forbindelse med indre Uroligheder gjorde det ønskeligt for Rusland at bringe Krigen til Afslutning, hvad Japan heller ikke var utilbøjelig til paa Grund af dets uheldige finansielle Stilling.

Det var derfor næppe nogen af Parterne ukærkomment, at Præsident Roosevelt i Begyndelsen af Juni bragte Forslag om at indlede Fredsunderhandlinger. Forinden disse førte til noget positivt Resultat, fik dog Japaneserne Lejlighed til at besætte Sachalin, hvad man i Japan tillagde ikke ringe Betydning, særlig paa Grund af de store Fiskerigdomme, der findes i Farvane rundt om Øen. De herværende russiske Besætningstropper, der var overførte under Krigen, bestod af 6 Batailloner Fodfolk foruden 2 à 3 Batterier. Den 7. Juni afsendtes en Transportflaade fra Japan til Sachalin, under Bevogtning af 2 Panserskibe, 7 Krydsere, nogle Kanonbaade samt 30—40 Torpedobaade. Allerede den 12. Juni var de russiske Stillinger i den sydlige Del af Øen i Japanesernes Hænder. Af forskellige Grunde indstillede Japaneserne imidlertid deres Operationer mod Sachalins nordlige Del og genoptog dem først i Slutningen af Juli, med det Resultat, at Russerne efter nogle korte, men heftige Kampe kapitulerede og overlod hele Øen til Fjenden.

Den forholdsvis store Flaadestyrke, som Japaneserne ansaa det for nødvendigt at medgive til Dækning af Transportflaaden, skyldtes fornemmelig Hensynet til bl. a. de 2 fjendtlige Panserkrydsere i Vladivostock, der imidlertid ikke forsøgte at lægge Ekspeditionen nogen Hindring i Vejen.

I Begyndelsen af August 1905 mødtes Udsendinge fra de krigsførende Magter i den nordamerikanske By Portsmouth for at forhandle om Fredsbetingelserne. Allerede den 1. September afsluttedes Vaabenstilstand, der den 5. September efterfulgtes af en foreløbig Fredsslutning. Ratifikationen heraf fandt Sted den 14. Oktober 1905.

PLAN No. 1.

Slaget den 10. August 1904.

12^t 10^m E. M. — 1^t 55^m E. M.

2000 Meter

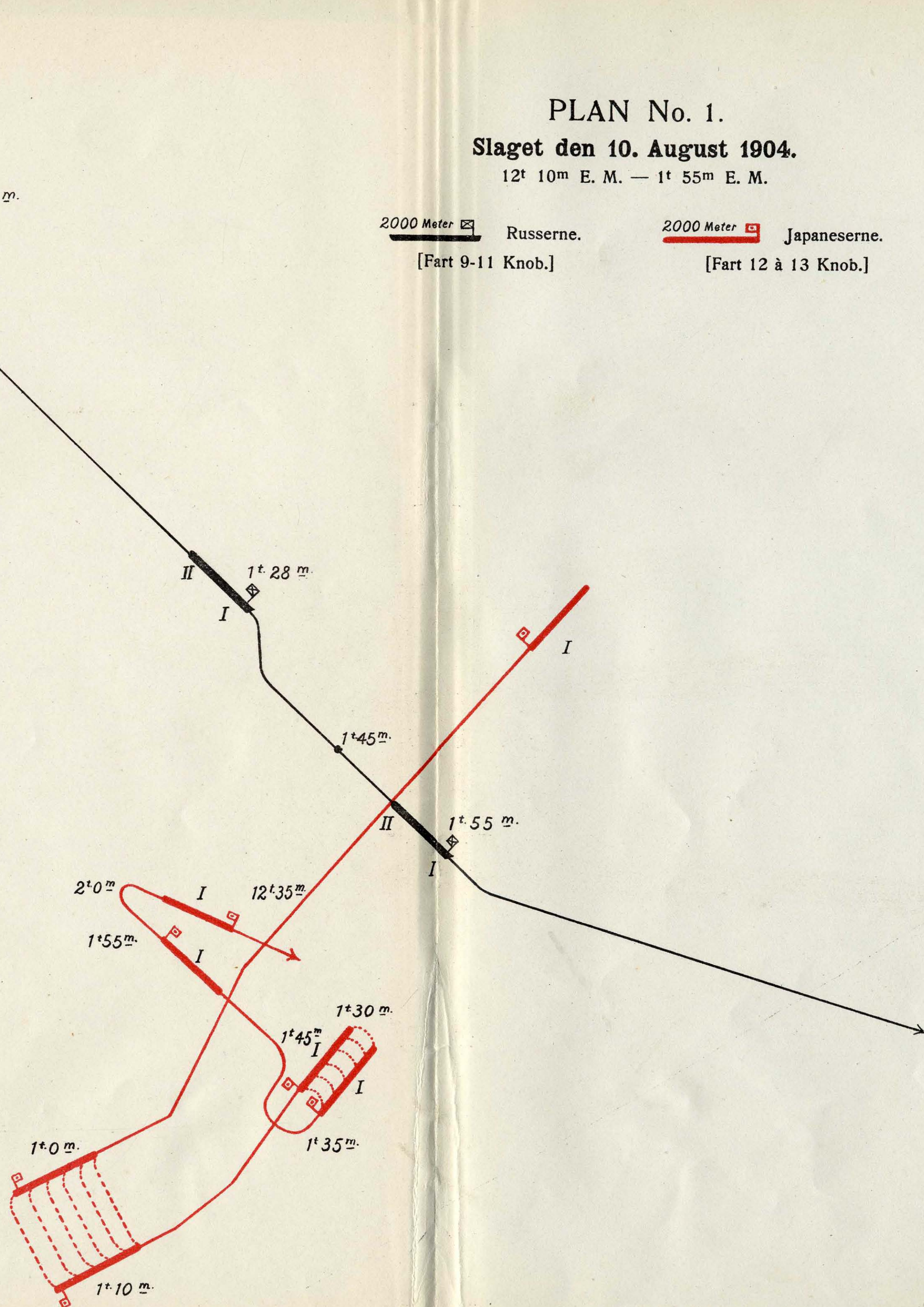
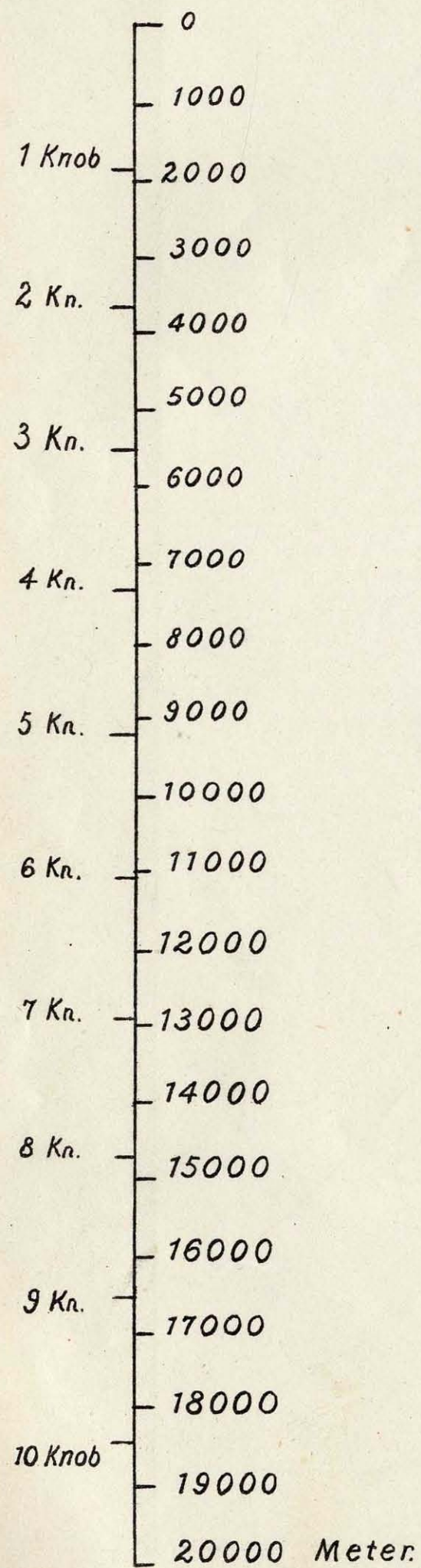
Russerne.

[Fart 9-11 Knob.]

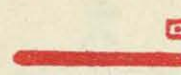
2000 Meter

Japaneserne.

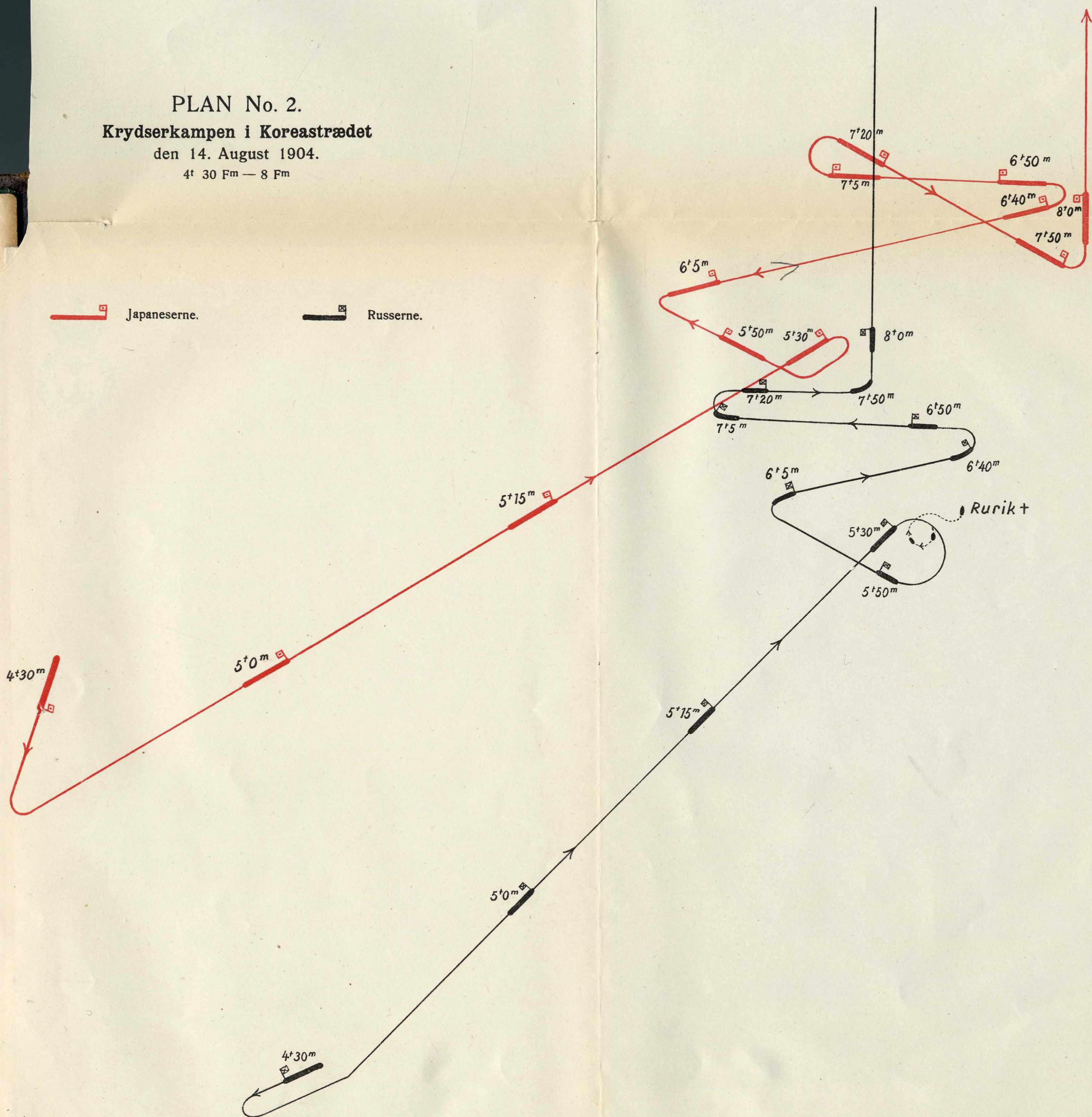
[Fart 12 à 13 Knob.]

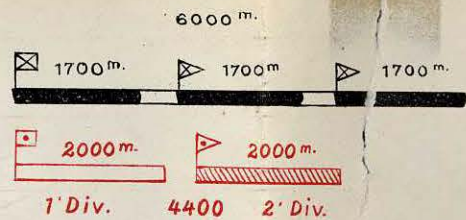


PLAN No. 2.
 Krydserkampen i Koreastrædet
 den 14. August 1904.
 4^t 30 Fm — 8 Fm

 Japaneserne.

 Russerne.

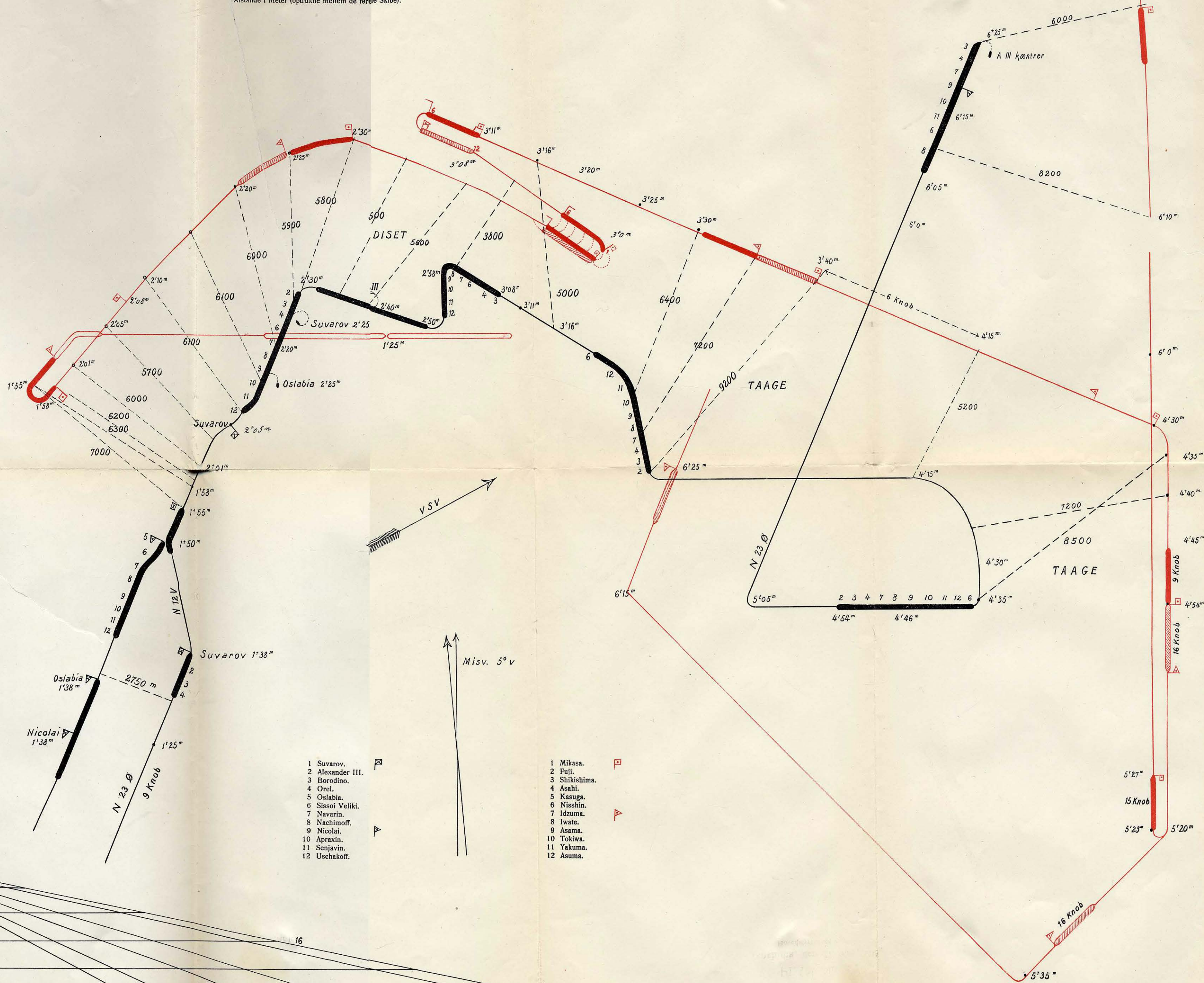




Rysk Linie.
Janesisk Linie.
Taktiske Diameter: 600 Meter.

PLAN No. 3.
Tsushima, den 27. Maj 1905.
Hovedstyrkernes Kamp.

Afstande i Meter (optrukne mellem de første Skibe).



- 1 Suvarov.
- 2 Alexander III.
- 3 Borodino.
- 4 Orel.
- 5 Oslabia.
- 6 Sissoi Veliki.
- 7 Navarin.
- 8 Nachimoff.
- 9 Nicolai.
- 10 Apraxin.
- 11 Senjavin.
- 12 Uschakoff.

- 1 Mikasa.
- 2 Fuji.
- 3 Shikishima.
- 4 Asahi.
- 5 Kasuga.
- 6 Nisshin.
- 7 Idzuma.
- 8 Iwate.
- 9 Asama.
- 10 Tokiwa.
- 11 Yakuma.
- 12 Asuma.

